DEVRİMCİ İŞÇİ

Sayı 39 | 8 Eylül 1989 | 2,- DM

Ana Devrimci Yol Davası 19 Temmuz 1989 tarihinde karara bağlandı:

„MÜCADELEYE DEVAM EDECEĞİZ"

Ankara 4. Kolordu Sıkıyönetim Mahkemesi`nde yaklaşık 9 yıldır görülmekte olan Ana Devrimci Yol Davası`nda 19 Temmuz 1989 tarihinde karar açıklandı. 7 devrimci idam, 39 devrimci ise müebbet hapis cezasına çarptırıldı.

Devrimciler kararı tanımadıklarını açıkladılar ve tüm ülke içindeki ve dışındaki devrimci-demokratik güçleri, tüm insan hakları savunucularını 12 Eylülcülerin bu kararını tanımamaya, bu karara karşı mücadele etmeye çağırdılar.

Son duruşmadan izlenimler, kararın hukuksal ve siyasal açıdan degerlendirilmesi 3.-4.-5. sayfalarımızdadır.

Başyazı

12 EYLÜL'E TAZE KAN ARANIYOR

NATO ve IMF tarafından 1980`den buyana yoğun bakım altında tutulan Türkiye`nin ateşi yeni den yükselmeye başladı. Artan iç siyasi ve ekonomik sorunlara bir de Bulgaristan ve Kıbrıs konusu eklenince hastanın taze kan takviyesiyle bir süre daha yoğun bakımda kalması yönündeki tavsiyeler yoğunlaştı. Bakalım bu kez hangi ilaçlar denenecek...

...

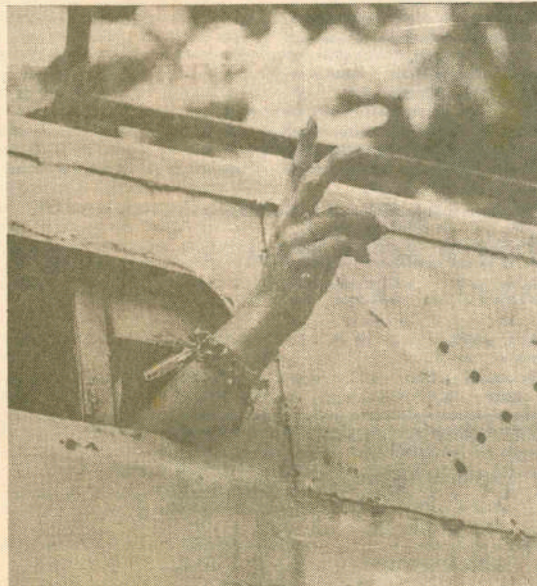
Türkiye burjuvazisi, son on yılın en sıkıntılı dönemlerinden birini daha yaşıyor. Sanki Türkiye 1979 yılına dönmüş gibi...

Hükümetin seçmen desteğinin zayıflaması ve meşruiyetinin tartışmalı hale gelmesi, ekonomik yapıda yeni sorunların ortaya çıkması, Cumhurbaşkanı seçiminin yarattığı belirsizlik ve kuşku, 12 Eylül yapı ve kurumlarında baş gösteren tıkanma, Türkiye Kürdistanı`nda devlet politikalarının iflas etmesi ve bu çerçevede Kürt ulusal sorununun aldığı yeni biçim, kendini ifade ediş kanalları tıkalı bulunan toplumsal muhalefetin patlama tehlikesi taşıması, gelir dağılımının gittikçe bozulmasının emekçilerde yarattığı huzursuzluklar; evet bunlar ve diğer bazı gelişmeler, tekelci sermayenin egemenliğinin nasıl devam ettirileceği sorusunu bir kez daha gündeme sokmuş bulunmaktadır.

Bu günlerde burjuvazinin bütün kesimleri arayış içerisine girmiş bulunuyor. Onlar, krizin derinleşmesinin önüne nasıl geçileceğini; hangi çözümün buna elverişli olduğunu düşünüp planlamakla meşguller.

Devamı 2. Sayfada

ZULMÜN KALELERİNDE ÖLÜMÜNE DİRENİŞ

Yazısı 10. Sayfada

İÇİNDEKİLER:

Baştarafı kapakta

Burjuvaziye çeşitli siyasi odaklar tarafından sunulan önerilerin en önemlileri şunlar:

• Mevcut meclisin ve hükümetin devam etmesi, ANAP'da ifadesini bulan bu öneri zaten yürürlükte bulunuyor.

• Erken seçim. Bu öneri, DYP, SHP gibi muhalefet partileriyle bazı büyük gazetelere ait.

• Meclisin feshedilerek seçimle yeni bir kurucu meclis olusturulması. Bu model, eski CHP'nin öndegelen isimlerinden Necdet Ugur'a ait.

• Sag-sol koalisyonu. Bülent Ecevit'in krizekarşı önlemi de bu.

• Mevcut partilerin liderlerinin katılmayacağı, meclisteki partilerin hepsinin temsil edileceği, başkanlığını ve hakemliğini Evren'in yapacagı milli koalisyon. Bu öneri, DYP'nin ağır toplarından Hüsamettin Cindoruk'a ait.

• Evren'in daha aktif bir siyasi roloynaması.

• Askerlerin idareye yeniden el koyması. Bu son öneri, büyük ölçüde el altından pompalanıyor, henüz resmen sahiplenilmiş değil. DYP, zaman zaman Evren'in hakemligini istiyor, ancak bunun sınırını belirlemiyor.

Bu öneriler, 12 Eylül'ün önemli oranda kan kaybına ugradığını ve 12 Eylül'è taze kan arandığını göstermektedir.

Gerçekten de, 9 yıldır uygulanan ve niteliği apaçık belli olan politikalara rağmen Türkiye'de istikrar sağlanamamıs, oligarşinin ekonomik ve siyasi sorunları çözülememiştir. Bu durum, egemen sınıfları ve onların siyasi/askeri temsilcilerini yeni arayışlara yöneltmektedir.

Türkiye'nin sıcak bir sonbahar mevsimi yasamaya aday oldugu görülmektedir. Bunun önemli bir sebebi, egemen sınıflar arasındakı ilişki ve çelişkileri çözmede 12 Eylül yapı ve kurumlarının giderek işlevini yitirmiş olmasıdır. Diger bir sebep ise, Cumhurbaşkanlığı seçimidir. Cumhurbaşkanlığı seçiminin krizin derinleşmeye dogru gittiği bir evrede yapılacak oluşu, Çankaya konusunu kilit bir sorun haline getirmiştir. Diger bir çok sorunun çözümü bu sorunun çözüm şekline bağlı hale gelmiştir.

Bilindiği gibi Cumhurbaşkanlığı konusu, Türkiye'de her zaman sorun olmuş; Çankaya'ya oturacak kişinin belirlenmesi hep olay yaratmıştır. Bunun bir nedeni ,ordunun Türk siyasi hayatında taşıdıgı ağırlıktır.

Bu yılkî Cumhurbaskanliği seçiminin kilit bir sorun konumuna yükselmesinin altında yukardaki sebebin yanısıra baska bazı faktörler de bulunmaktadır.

Bunlardan birisi, ANAP'ın durumudur. Anayasaya göre, Cumhurbaskanı meclis tarafindan seçilecektir. Mevcut mecliste ANAP çogunluktadır. Fakat bu çogunluk ANAP'ın oy oranıyla uygunluk taşımamaktadir. Bilindiği gibi ANAP, 26 Mart Yerel Seçimleri'nde 3. parti durumuna düşmüştür. Muhalefet partileri, büyük basın, bazı kamuoyu odakları, seçmenlerin ancak %22'sinin destegine sahip bir partinin oylarıyla Cumhurbaşkanı seçilmesi halinde bunun bunalım yaratacağını söylemektedirler. Bunlara göre, Erken Seçim yapılarak meclis yenilenmeli ve Cumhurbaskanı yeni meclis tarafindan seçilmelidir.

12 Eylül felsefesinin ve siyasetinin tipik bir devamcısı olan ANAP ise, Cumhurbaşkanı'nın mevcut meclis tarafindan seçilmesinde ısrarlı görünmektedir. DYP'nin sert, SHP'nin ise uzlasmacı muhalefeti, ANAP'ı erken seçime ikna edememektedir.

Meclisteki partilerin Çankaya konusunda uzlaşamamış olması, siyasi tansiyonu bir hayli yükseltmekte; bunalım derinlesmesinde etkili bir faktör olmaktadir.

Cumhurbaşkani seçiminin kilit bir sorun haline gelmiş olmasının diğer bir sebebi ise, devlet iktidarının; ordunun ve 12 Eylül kurumlarının Çankaya üzerindeki mülkiyet haklarının devam ediyor oluşudur.

12 Eylül 80 darbesinden sonraki süreçte, devlet iktidarının bütününün faşistlestirilmesi çerçevesinde siyasi ve toplumsal hayattaki rolü iyice artırılan ordunun Cumhurbaşkanlığı konusunda nasıl bir tavır takınacağı henüz belirsizdir. Bu belirsizlik, başta Özal olmak üzere bütün parti ve diğer kuruluşlarda tereddütlere yolaçmaktadir. Bu durum, Cumhurbaşkanlığı etrafındaki çatısmanın taraflarının belirsizligine ve şekilsizligine sebep olmaktadir.

Gerçekten de, Çankaya sorununun tarafları kendilerini henüz tam olarak ortaya atmamıslar ve yine henüz, kartlarının tamamını açmamıslardır. Türkiye'deki siyasi zeminin oldukça kaygan oluşunun önemli bir nedeni budur. Böyle bir zeminde kuvvet ilişkilerinin aniden degişmesi, sık görülen bir durum oldugu için, Evren, ordu ve Özal, son derece temkinli hareket etmektedirler.

ÖZAL'IN CAMBAZLIĞI

Aslında Cumhurbaşkanı seçiminin asıl ve gerçek tarafları bellidir. Bunlar; devlet iktidarıyla meclis ve meclîste çoğunluğu elinde tutan siyasi partidir. Çankaya sorununu çözecek olan da, bu sorun nedeniyle karşı karşıya gelecek olan da bu odaklardır. DYP ve SHP, şu aşamada bu sorunun çözümünde belirleyici değildirler. Yakın bir gelecekte olmaları da kuşkuludur.

Çankaya kavgasının taraflarının devlet iktidarı ile meclis oluşunun sebebi şudur:

12 Eylül Darbesi, diğer bazı alanlarda oldugu gibi, devletin hiyerarşik düzeninde degişiklikler yapmıştır. Yani devlet düzeninde, yani sermayenin egemenliginin sürdürülüşünde, meclisin fonksiyonu azaltilmiş; buna karşılık seçimle oluşmamış organ ve kurumların fonksiyonu artırılmıştır. İktidarın büyük bir bölümü, genel oy mekanizmasının; (sonuçta) toplumsal kutuplaşmaların ve dengelerin etkileyemiyeceği alanlara kaydırılmıştır. Toplum hayatı ile ilgili önemli kararlarda karar verme hakkı, seçilmis organlara (mesela meclise) değil, devletin diğer aygitlarina tanınmıştir. Yani iktidar, büyük ölçüde meclis dısındaki aygitlarda kurumlaştirilmıştır. Bir iktidar odağı olarak meclisin yetkileri ve yaptırım gücü azaltılmıştır.

İste, Türkiye'nin yeni Cumhurbaşkanının kim olacağı ve bu çerçevedeki diğer sorunlarin çözümü bu iki iktidar odagı arasındaki dengelere göre belirlenecektir. Dügümü çözecek olan, gerçek ve fiili iktidar odaklariyla devlet yönetimindeki işlevleri sınırlı olan odaklar arasındaki ilişkinin alacağı şekildir.

ANAP'ın tipik bir 12 Eylül kurumu oluşu nedeniyle bu iki iktidar odağı arasında şimdiye kadar önemli bir sorun çıkmamıştır. ANAP, 12 Eylül'cü tüm özelliklrini halen korumaktadır. Ne var ki, ANAP'taki herhangi bir degisme nedeniyle degil, Özal'ın kişisel hirsi nedeniyle bu iki iktidar odağı arasında ilk büyük kapışma bu sonbaharda yaşanacaga benzemektedir.

Özal, 12 Eylül felsefesinin tipik bir örnegi olarak, toplumun egilimlerini, (ANAP'ın oy oranını) hiç dikkate almadan meclisteki gücüne dayanarak Cumhurbaşkanı olmak istemektedir. Yasalar buna müsaade etmektedir. Ne var ki, Türkiye'de çogu kez, yasaların dediği değil, fiili durumların, kuvvet ilişkilerinin dediği olmaktadır. Özal bunu bildiği için de son derece ihtiyatlı hareket etmektedir.

Özal'ın, sorunu kendi lehine çözmek için yapabilecegi tek şey, Cumhurbaşkanlıgı etrafındaki kutuplaşmayı ve çatışmayı tam anlamıyla bulaniklaştırmaktır. Yani olayi, sivil-asker çatısması, milli iradenin ve meclisin üstünlüğünü isteyenlerle istemeyenler şeklinde sahte bir ikileme sokmaktır.

Nitekim Özal, bir süredir kamuoyunu ustaca yönlendirerek tartışmaları ve ilişkileri bu sahte ikilem içine hapsetmeye çalışmaktadir. "İlk defa bir sivilin cumhurbaşkanı seçilme fırsatının yakalandığını, meclisin her şeyin üstünde olduğunu, meclise sahip çıkarak demokrasiyi korumak gerektiğini", söyleyen Özal, usta bir cambaz gibi hareket ederek muhalefet partilerini ve kamuoyunu, (hatta 12 Martlar'dan, 12 Eylül'lerden zarar gören solu) yanına cekmeye ve böylece kuvvet ilişkilerini kendi lehine olacak şekilde yeniden düzenlemeye çalısmaktadır.

Özal'ın bu tuzagına kimlerin düşecegi henüz belli degildir. Solda bu oyuna alet olanların çıkması, demokrasi cephesine hızlı ve kalabalık dönüslerin yaşanması muhtemeldir.

Ancak belli olan bazı şeyler vardır. Söyle ki:

Özal, sahte bir, "meclis üstünlüğü" edebiyati ile cumhurbaśkanlığı seçiminde meclisi öne çıkararak kendisini ve ANAP'ı tek belirleyici haline getirmeyi; böylece kaybettiği itibarı ve mevzileri yeniden kazanmayı; "karşı taraf" üzerinde insiyatif kurmayı planlamaktadir.

Göstermelik bir sivilleşme şampiyonluguna soyunan Özal, yeni bir askeri darbeye karsı olan, meclisin çalısmasından ve sivil idareden yana olan tüm güçleri arkasına almaya çalışmaktadır. Özal, DYP, SHP ile diger güçleri.. yarattığı sahte ikilem sayesinde açmaza alarak kendisini desteklemek zorunda bırakmaktadır.

Böylece, "askeri rejimden sivil idareye yumuşak geçiş"in tamamlanmış olacağı; bunu da ANAP'ın başaracağı ileri sürülmektedir.

Özal bir yandan bu taktiği izlerken, bir yandan da öteki iktidar odaklarıyla uzlaşma zemini aramaktadır. Başta ordu olmak üzere diger iktidar odakları, ellerindeki tüm kartlari açmadıkları için meclisle öteki 12 Eylül kurumları arasında uzlaşmanın olup olmayacagı belirsizdir.

Eger böyle bir uzlaşma sağlanırsa bilinmelidirki, bunun şartı, 12 Eylül düzeninin korunması, 12 Eylül kurumlarının işlevini koruması olacaktır. Ve Özal'ın 9 yıllık politik hayatı, cumhurbaşkanı olması halinde bu şarta layikiyla uyacağına; Evren'in yerini dolduracağına bir kanıttır.

İster uzlaşma yoluyla, isterse de çeşitli politik manevraların sonucunda eğer cumhurbaşkanlığı sorunu ANAP'ın istedigi sekilde çözülürse, bu durum, meclisin, orduyu ve 12 Eylül kurumlarıni denetimi altina aldıgı anlamına gelmeyecektir. Asıl iktidar odaklarının cumhurbaşkanlığı sorununun çözümünde geri planda kalma durumları olursa, bu, onların devlet yönetiminde söz sahibi olmaktan vazgeçtikleri anlamına gelmeyecektir.

Türkiye'nin ekonomik ve şiyasi sartları, tekelci sermayenin ve faşizim güçlerinin, 12 Eylül sayesinde kazandıkları mevzileri korumalarını gerektirmektedir.

Öte yandan bu sürecte, meclisle diger iktidar odaklari arasında bir kutuplaşma olursa, bu; "demokrasi-militarizm"; "demokrasiciler-antidemokrasiciler", "siviller-askerler" ya da "demokrasi-faşizm" kutuplaşması kesinlikle olmayacaktır. Cünkü kutuplaşan tarafların siyasal düsünce ve eylemleriyle mevcut konumları, yukarıdaki kutuplaşmaların içermek zorunda oldugu unsurların hicbrisine sahip degildir.

İdeolojik görüşleri, siyasal tutumları, yönetim anlayışları itibariyle ikiside antidemokratik olan güçler arsındaki kutuplaşmalardan demokrasinin d'si bile çıkmaz. Bu nedenle, Özal'ın, baska bir ANAP'lının ya da herhangi bir sivilin cumhurbaşkanı olması, Türkiye'nin demokratikleştiği, 12 Eylül'ün sona erdigi anlamına gelmeyecektir.

* * *

Türkiyede şu anda söz konusu olan şey, 12 Eylül'ün kan kaybettiğidir. Emperyalizmle yerli ortakları ve faşizm güçleri bu kan kaybını durdurmanın telaşı ve arayışı icindedirler. Henüz, her hangi bir çözüm sekli üzerinde anlaşamadıkları için siyasi zemin oldukca kaygan ve belirsizdir.

Gerçekten de Türkiye'nin haldeki durumu her türlü oyuna, hileye ve zor kullanımına açık oldugu gibi her türlü bunalıma da gebedir.

Cumhurbaşkanlığı sorununun çözümü için basvurulacak yöntemlerin hepsi; erken seçim de dahil olmak üzere denenecek tüm yollar, beraberinde yeni sorunlar ve krizler getirecektir. Özal'ın cumhurbaskanlığı da kriz sebebi olacaktır.

12 Eylül darbesine yol açan adımları atan, darbeyi yapan ve yaptıran, 12 Eylül'è damgasını vuran güçler arasında bir hesaplaşma konusu olan cumhurbaşkanlığı sorununun da gösterdigi gibi Türkiye önümüzdeki süreçte büyük olaylara gebedir. Türkiye, 10 yıl sonra yeniden çalkantılı bir döneme girmistir. Ve burjuvazi, yeniden istikrar için çözüm yolları arayışındadır.

Türkiye Kürdistanı'nda patlayan silahlarda ifadesini bulan kürt ulusal muhalefeti; fabrikalardaki isçi hareketi, cezaevlerinde ve meydanlardaki devrimci-demokratik güçlerin direnisleri ve bütün bunların 12 Eylül'ün yasaklarını fiilen işlevsizleştiren içerikleri, 12 Eylül Rejimi'nin açmazlarını çogaltan olgular olmaktadır.

Bu olguların toplum hayatını daha köklü bir şekilde etkileyebilmesi; bunun yanısıra, egemen sınıflar arasındaki sahte kutuplaşmaların deşifre edilip özgür ve demokratik bir Türkiye kutbunun somutlaştırılması, 12 Eylül'e, 12 Eylül'cülüge karşı, yani faşizme karşı cepheden mücadele edecek bir politik hareketin yaratılmasına baglıdır.

Türkiye emekçi halkları, böyle bir politik hareketin arayışı içindedir.

DEVRİMCİ İŞÇİ'DEN

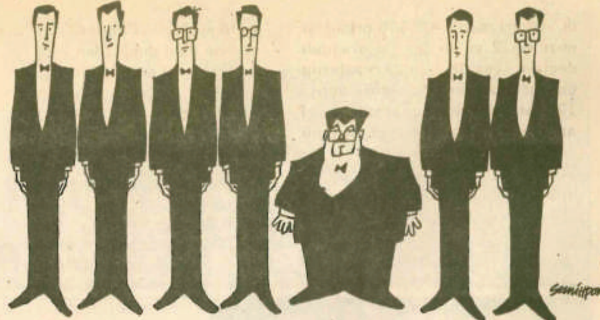
Değerli okurlar ve arkadaşlar,

* Dergimizin bir önceki sayısında bundan böyle Devrimci İsçi'nin 2 ayda bir yayınlanacağını duyurmuştuk. Ağustos ayında çıkarmamız gereken bu sayımızı tatil nedeniyle şimdi yayınlayabildik. Çesitli sebeplerle bu sayımızın ağırlıklı konuları Türkiye ile ilgili oldu. Gelecek sayılarda yurtdışındaki toplumsal ve politik durumları içeren yazılar yayınlamayı düşünüyoruz. Yayın politikamızın yerli yerine oturması, okurlarımızın göçmen sorunları ile ilgili haber, yorum, makale, inceleme gibi ürünlerini bize iletmeleri ile mümkün olacak. Konuya ilgi duyan tüm devrimcilerin katkılarını bekliyoruz.

* Elinizdeki sayıyı çok zor şartlar altında hazırladık. Yıllardır Devrimci İşçi'nin tüm yayınlarının dizildiği dizgi makinalarımız peşpeşe bozuldu. Birisi 11 yıldır, digeri ise 7 yıldır kullanılan ve ikisi de eski model olan dizgi makinalarımızla şimdiye kadar tamirat yöntemiyle idare ediyorduk. Bu sayıyı hazırlarken ikisi de artık tamir edilmeyecek şekilde bozulunca yazıları parayla dışarıda dizdirmek zorunda kaldık. Devrimci İşçi'nin başta yayın olmak üzere diğer tüm faaliyetlerinin devam ettirileceği göz önünde bulundurulursa bizim yeni dizgi makinası almamız gerekiyor. Daha modern ve ihtiyacımızı tam olarak karşılayacak teknik aletlerin alım hazırlığına başladık. Yeni teknik malzemeler için yaklasık 40000 Marka ihtiyacımız var. Bu parayı Devrimci İsçi okurları ve taraftarlari arasında bir kampanya ile karşılamanın dışında bir seçeneğimiz yok. Her Devrimci İsçi okuru aşağıdaki hesap numarasına bir kereye mahsus olmak üzere 20,- DM (ya da bu paraya denk diğer paralar) yatırırsa ya da elden bu parayı arkadaşlarımıza verirse bu sorun çözülmüş olur. Yeni dizgi makinaları ve ekleri alınmazsa yayın çıkartmakta zorlanacağımız açıktır. Bütün devrimcileri sorumluluk duymaya çağırıyoruz.
Hesap Numarasi: Y. Aydın, Stadtsparkasse Hannover, Konto Nr.: 32666110, Blz.: 25050180.

* Haberleşme adresimiz degişmiştir. Bundan sonra yazılarınızı, mektuplarınızı şu adrese gönderiniz: Devrimci İsçi, c/o S. Hasselbring, Postf. 2603, D-3000 Hannover 1

Gelecek sayıda buluşmak dileğiyle hosçakalın!

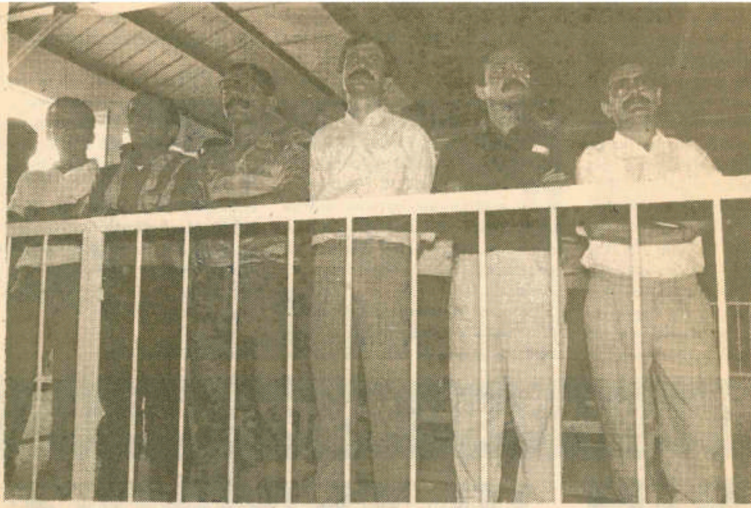

Impressum:
V.i.S.d.P.: U. Hasselbring
Postfach 91 08 43
D- 3000 Hannover 91

Yazışma Adresi:
Devrimci İsçi
c/o S. Hasselbring
Postf. 2603
D-3000 Hannover 1

ÖDEMELER:
Stadtsparkasse Hannover
Y. Aydın
Konto Nr.: 25307096
BLZ: 250 501 80

Fransa	6.-ff
İsviçre	2.-sfr
Hollanda	2.50hlf
Avusturya	15.-s.
Belçika	35.-bfr
İsveç	5.-skr
Danimarka	10.-dkr

12 Eylül faşizminin askeri mahkemesi tarafından verilen hükümler Devrimcileri şaşırtmadı... Faşizme kafa tutarcasına dimdik başlarıyla kararı dinleyen arkadaşlarımız hakimler karardan sonra kaçarken çeşitli sloganlar attılar, devrim marşları söylediler, sanki yargılanan Devrimci Yolcularda simgeleşmis türk ve kürt halkları askeri mahkeme heyetinde ifadesini bulan 12 Eylül faşizmini yargılıyorlardı.

Yaklaşık 9 yıldır süren Ana Devrimci Yol Davası 19 Temmuz 1989 günü karara bağlandı.

„12 EYLÜL KARARLARINI TANIMIYORUZ"

Ankara 4. Kolordu Sıkıyönetim Askeri Mahkemesi'nde yaklaşık 9 yıldır görülmekte olan 723 sanıklı Ana Devrimci Yol Davası 19 Temmuz 1989 günü mahkeme heyetinin kararını açıklamasıyla sonuçlandı.

*Askeri Mahkeme açıkladığı kararında; 7 arkadaşımıza idam, 39 arkadaşımıza müebbet cezası ver*di. Askeri mahkeme 336 arkadaşımızı ise 2 yıl ile 21 yıl arasında değişen çeşitli hapis cezalarına çarptırdı. Askeri Mahkeme ayrıca 177 arkadaşımızın beraatine, 11 arkadaşımızın dosyasının tefrikine (başka davalarda yargılandıklarından dosyalarının o davalarla birleştirilmesine) 7 arkadaşımızın ölmü nedeniyle dosyasının düşmesine, 10 arkadaşımız hakkındaki davanın reddine 122 arkadaşımız hakkındaki davanın düşmesine, 2 arkadaşımız hakkında görevsizliğe, 2 arkadaşımız hakkındaki davanın ise muvvakkaten (geçici olarak) tatil ve tefrikine (kendileri gıyabi tutuklu olduğu için) karar verdi.

Askeri mahkeme kararının açıklanması sonrasında Melih Pekdemir, Yaşar Kambur ve Yusuf Yıldırım adlı arkadaşlarımızı tahliye etti.

Askeri mahkemenin Devrimci Yol merkez komitesini oluşturdukları iddiasıyla yargıladığı 7 arkadaşımız hakkındaki kararı şöyle oldu. **Oğuzhan Müftüoğlu, Nasuh Mitap, Mehmet Ali Yılmaz, Ali Başpınar, Ali Alfatlı** TCK. 146/1 maddesince ömür boyu hapis cezasına çarptırıldılar.

Aynı suçlamayla suçlanıp yargılanan ve daha önce tahliye edilmiş olan **Mehmet Akın Dirik** arkadaşımız TCK 168/1 maddesinden 16 yıl 8 ay, **Melih Pekdemir** arkadaşımız ise aynı maddeden 20 yıl hapis cezalarına çarptırıldı.

Askeri mahkemenin haklarında ölüm cezası verdiği arkadaşlarımızın isimleri şöyle: **Atilla Kılıç, Ertuğrul Ak, Tevfik Güneş, Saadettin Kahraman, Erol Kartal, Kemal Özer ve Mahmut Memduh Uyan.**

Ölüm cezası alan arkadaşlarımızdan Kemal Özer Metris cezaevinden daha önce firar etmiş olduğu için bu ceza gıyabında verildi.

Askeri Mahkeme'nin TCK 146/1 maddesine haklarında ömür boyu hapis cezası verdiği 39 arkadaş ise şunlar:

Oğuzhan Müfüoğlu, Nasuh Mittap, Ali Alfatlı, Ali Başpınar, Mehmet Ali Yılmaz, Mehmet Baha Çetintaş, Seyit Kocakuşak, Levent Yakış, Bülent Forta, Mustafa Ali Can, Mustafa Önçler, Yılmaz Ergül, İbrahim Aslan, Levent Saçılanateş, Hüseyin Cihan, Nevzat Solmaz, Özgür Şahin, Necmettin Özdemir, Fikret Doğan, Nevzat Cömert, Mustafa Yalçın, Hasan Yorulmaz, Abdullah Evcil, Selçuk Yıldırım, Abdullah Şengörenoğlu, İsmail Tumay, İsmail Şahiner, Mehmet Katlandur, Muharrem Akça, Nesin Aydın, Mehmet Acar, Metin Şahin, Kasım Sezar, Mustafa Gülmüş, Mehmet Üresin, Mustafa Aslan, Naci Zaman, Özgür Ovacık, Fatih Mehmet Şahin.

Askeri Mahkeme davanın üç muhbir-itirafçı sanığını Pişmanlık Yaşası'ndan yararlandırıp ödüllendirerek 15'er yıl cezayla cezalandırdı ve halen tutuklu olan itirafçı İsmail Ayar'ı tahliye etti.

Mahkemenin ölüm nedeniyle haklarında açılmış davanın düşmesine karar verdiği arkadaşlar şunlardır. **Turgay Erbay, Abdullah Gülbudak, Metin Edis, Ömer Zafer Müctebaoğlu, Günay Tanrıverdi, Erol Tektaş, Hurşit Tunca.**

Bu arkadaşlardan Abdullah Gülbudak ve Ömer Zafer Müctebaoğlu cezaevinde gördükleri işkence sonucu ölmüşlerdir. Turgay Erbay arkadaşımız cezaevinden kaçtıktan sonra İstanbul'da güvenlik güçlerince öldürülmüştür. Diğer arkadaşlar ise cezaevinden tahliye olduktan sonra gördükleri işkencelerin ya da cezaevi koşullarının sonucu yakalandıkları hastalık ve geçirdikleri kaza sonucu yaşamlarını yitirmişlerdir.

19 Temmuz 1989 günü askeri mahkemenin 254 sayfalık kısa kararını açıklamasıyla şimdilik noktalanan Ana Devrimci Yol davası 12 Eylül döneminin en önemli siyasal davalarından biriydi.

Ana Devrimci Yol Davası; 12 Eylül darbesinden hemen sonra Devrimci Yol hareketine karşı başlatılan ve ülke çapında yürütülen kanlı operasyonların, işkenceli, ölümlü sorgulamaların sonucunda açılan yüzlerce Devrimci Yol davasının birisi ve en önemlisiydi.

Ana Devrimci Yol davası 1980 Ekim'inden sonra Ankara'da başlatılan operasyonlar –işkence merkezi DAL da sürdürülen işkenceli sorgular sürecinde oluştu. Bu süreçte **Zeynel Abidin Ceylan, Behçet Dinlerer, Adil Yılmaz, Satılmış Şahin Dokuyucu adlı arkadaşlar, işkencecilerle katledildiler.**

Davanın işkenceye dayalı hazırlık soruşturması bu koşullarda iki yıl sürdürüldü. Arkadaşlarımız 90 günlük işkenceli sorgulardan sonra da Mamak Askeri Cezaevi'nde yoğun bir baskı ve işkence altında tutuldular. Askeri savcılığın karşısına işkence ve baskılardan sonra çıkarıldılar ve yeniden yeniden DAL denilen işkence merkezine işkenceye gönderildiler.

12 Eylül Askeri yönetiminin atamalarıyla oluşturulmuş çoğu askerlerden oluşan 10 kişilik Askeri savcılık heyeti baskı ve işkenceye dayalı bu hazırlık soruşturmasının sonunda 1982 yılının Şubat'ında hazırladığı iddianameyi açıkladı.

Askeri savcılığın açıkladığı iddianamede Devrimci Yol hareketinin merkezi düzeydeki örgütlü faaliyeti ve bu bağlamda Ankara'da yürütülen mücadele soruşturma ▷

KAMUOYUNA DUYURU

Bu mahkemenin vereceği karar anayasal dayanaktan yoksundur. 12 Eylül cuntasının bir devamı niteliğindedir. Uluslararası sözleşmelere uyulmamış, Birleşmiş Milletler İşkence Sözleşmesi (15. madde) hükümleri uygulanmamıştır. İşkence metinleri karar haline sokulmuştur. Mahkeme 12 Eylül faşist cuntasının siyasi militanları olarak hareket etmiştir. Mahkemeye Türkeş'e 11 sene cezayı fazla gören mahkemenin üyesi başkanlık etmiştir. Bu nedenlerle bu karar hiç bir şekilde meşru bir karar değildir; 12 Eylül cuntasınca atanmış beş kişinin verdiği yasal dayanaktan yoksun , fiilen temyiz hakkı bile olmayan herhangi bir karardan başka bir şey değildir.

Bu yüzden bu gayri meşru kararı hükümsüz kılmak için İnsan Hakları Mahkeme'sine başvuracağız ve hakkımızı sonuna kadar arayacağız.

9 yıldır 12 Eylül mahkemeleri tarafından bu şekilde binlerce idam ve müebbet hapis cezası verilmiştir. Türkiye'nin ve dünyanın tüm demokrat kamuoyunu ve tüm insan hakları savunucularını bu gayrı meşru yargı hükümlerinin ortadan kaldırılması için mücadele etmeye çağrıyoruz.

Mamaktaki Devrimci Yol Davası sanıkları adına:
Oğuzhan MÜFTÜOĞLU
Nasuh MİTAP
19. 7. 1989

Karardan sonra izleyicilerin de katılımıyla devrim andı içildi. İzleyiciler hakimler dillerini yuttuğu için kararı duymakta güçlük çektiler.

konusu ediliyordu. Bu soruşturmanın sonucu olarak da 574 kişi hakkında dava açılmıştı. Açılan bu davada 186 kişinin TCK. 146/1 maddesi gereğince ölüm cezasına çarptırılması isteniyordu.

Askeri savcılığın hazırladığı bu iddianameye dayalı olarak açılan mahkeme 18 Ekim 1982 günü, Mamak garnizonu içerisinde özel olarak hazırlanmış bir salonda görülmeye başlandı.

Mahkemeyi üstlenen heyet bir kısmı asker kişilerden oluşan 5 kişilik bir heyetti ve dönemin sıkıyönetim komutanı faşist Recep Ergun'un bilgisinde 12 Eylül askeri yönetimince atanmıştı. Mahkeme oluşumundan, yargılama sürecine ve nihai karara kadar bir 12 Eylül mahkemesi özelliğini taşıdı ve savaş hükümlerinin uygulandığı bir mahkeme oldu.

Mahkeme süreci boyunca Devrimci Yol davası sanıkları üzerindeki baskı ve terör uygulamaları sürdürüldü. Gerek cezaevinde gerekse mahkeme salonunda sürdürülen bu terörle arkadaşlarımız kişiliksizleştirilmeye, boyun eğmeye zorlandılar. Arkadaşlarımızın devrimci düşüncelerini açıklamaları 12 Eylül faşizminin gerçek yüzünü teşhir etmekten engellenmeye çalışıldı.

Arkadaşlarımız kararı başları dik dinlediler.

12 Eylül mahkemesi bütün bu süreç boyunca uygulanan baskı ve teröre göz yumdu. DAL işkence merkezinde MHP'li faşist polislerce oluşturulan işkence metinlerine dayanarak yargılamayı sürdürdü ve bu metinlerin dosyadan çıkarılması taleplerini reddetti.

Arkadaşlarımızın yeniden işkenceye götürülmesine seyirci kaldı; savunma haklarını özgürce kullanmalarına engel oldu. Bir çok arkadaşımızı ve avukatlarını uydurma nedenlerle duruşmadan çıkardı ve mahkemelerini izlemekten alıkoydu.

Arkadaşlarımızın dava hakkında kamuyounda 12 Eylül yönetiminin yetkililerince ve bazı basın organlarınca tek yanlı olarak yürüttükleri devrimci mücadeleyi suçlayıp, karalayan ve davayı da etkilemeyi amaçlayan yayınların durdurulmasına yönelik çabaları, suç duyurusu talepleri de mahkemece reddedildi.

Tüm bu olumsuzluklara, sürdürülen baskı ve teröre karşın Devrimci Yol'cular 12 Eylül mahkemelerinde de mücadelelerini ve devrimci düşüncelerini savunmaktan, haklı ve meşru davalarını vurgulamaktan geri kalmadılar. Mahkemede başlayan dsorgular bu atmosfer içinde geçti. Arkadaşlarımız sorgularında haklı mücadelelerine sahip çıktılar ve 12 Eylül faşizminin yalan ve demagojilerini teşhir ettiler. Keza mahkemenin nasıl bir 12 Eylül mahkemesi olduğu, hukuki ve anayasal dayanaklardan yoksun, taraflı, işkenceyi aklayan bir mahkeme olduğu da arkadaşlarımızca yargılama süresi boyunca defalarca ortaya kondu.

Bu noktada arkadaşlarımızca gündeme getirilen ve ısrarla yinelenen iki önemli talep mahkemece reddedildi.

Mahkeme; arkadaşlarımızın, sıkıyönetim mahkemelerinin anayasaya aykırılığı bu nedenle konunun Anayasa Mahkemesi'ne götü-ülmesi ile sıkıyönetim kalktıktan

rülmesi ile sıkıyönetim kalktıktan sonra davanın sivil yargıya devredilmesi gerekliği şeklindeki taleplerini reddetti ve Anayasa'ya aykırı olarak yargılamaya devam etti.

Kaze yine arkadaşlarımızın; Türkiye tarafından da imzalanarak yürürlüğe girmiş olan Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ile Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Sözleşmesi'nin (işkenceyi önleme sözleşmesi) ilgili hükümlerinin uygulanarak işkence ile elde edilmiş emniyet ifadelerinin geçcersiz sayılarak dosyadan çıkarılması talebini de mahkeme kabul etmeyerek hukuku hiçe sayan yargılamasını sürdürdü.

Bu süreç içerisinde arkadaşlarımızın 12 Eylül öncesi dönemin nesnel olarak aydınlatılmasını amaçlayan, böylelikle 12 Eylül'cülerin yalanlarını ortaya koyan bir çok talebi de mahkemece reddedildi.

Nihayet 12 Eylül hukuku adına sürdürülen bu yargılamanın sonucunda, askeri savcılar esas hakkındaki mütaalalarını açıkladılar. Askeri savcıların 23 Mart 1988'de açıkladığı mütaala iddianamenin bir tekrarından başka bir şey olmadı. Askeri savcılar işkence metinlerini geçerli saydı. 12 Eylül hukukunun gereklerine uygun davrandılar. Sonuç olarakta birleşen ek dosyalarla sanık sayısı 723'e ulaşan davada 74 kişi hakkında ölüm, 432 kişi hakkında da değişik hapis cezası istediler.

Askeri savcılık bu tutumuyla Avrupa ve Türkiye kamuoyunun yakından izlediği, bir çok kuruluş ve heyetin defalarca gelip takip ettiği böylesi önemli bir davada hukukun, anayasanın kendisi için bağlayıcı olmadığını ortaya koyuyordu.

Bu ortamda arkadaşlarımız savunmalarını yaptılar. 10 Ağustos 1089 günü başlayan savunmalarda, önce arkadaşlarımız hazırladıkları ortak savunmayı okudular.

Arkadaşlarımızın hazırladığı ortak savunma yakın tarihimizin ve 12 Eylül öncesinin siyasal bir belgeseli karekterindeydi. Ülkemizin siyasal-sosyal-ekonomik hangi süreçlerden geçerek emperyalizme bağımlılık ilişkileri içerisinde 12 Eylül 1980'e geldiği çok yalın bir dille belgesel bir şekilde ortaya konmuştu. Ortak savunmada arkadaşlarımız Devrimci Yol'un amaçlarını ve hangi koşulların ürünü olarak şekillendiğini de anlattılar.

Bir yönüyle de arkadaşlarımızın hazırladığı ortak savunma 12 Eylül faşizminin yalan ve demagojilerini teşhir ediyor, 12 Eylül faşizminin işkence, terör suçlarını nasıl işlediğini ve hukuku, anayasayı nasıl hiçe saydığını ortaya koyuyordu.

Ortak savunmadan sonra her arkadaşımız kendi özel savunmalarını yaptılar. Sonra da avukatların savunmaları yapıldı. Avukatlar da hazırladıkları ortak bir savunmayla 12 Eylül hukukunu teşhir ettiler.

Avukatlar savunmalarında hukuksal bir çok taleplerini yinelediler ve mahkemeyi 12 Eylül hukukunu bırakarak Anayasa'ya uymaya çağırdılar. Bu süreçte bir çok kişi uluslararası kuruluş ve heyet de basına yaptığı açıklamalarla ve verdikleri ilanlarla mahkemeyi hukuğun gereklerine uymaya çağırdı.

Sonuçta Askeri Mahkeme kararını açıklamak üzere süre aldı. İki defa ertelenen bu süreden sonra mahkeme nihai kararını 19 Temmuz 1989'da açıkladı.

Mahkemenin kararını açıklaması öncesi ve sonrasında arkadaşlarımız mahkemeyi 12 Eylül faşizminin militan bir kurumu olarak gördüklerini ve bu nedenle kararı tanımayacaklarını, her düzeyde bu mücadeleyi sürdüreceklerini açıkladılar.

Askeri Mahkeme 12 Eylül faşizmi adına kendisine verilen görevi layıkıyla yerine getirdi. Arkadaşlarımızı "suçlu" ilan edip mahkum etti. İdam cezaları yağdırıp, kalem kırdı.

12 Eylül faşizmi adına verilen bu karar mahkemelerin ne ilk ne de son kararıdır. Arkadaşlarımızın mahkeme kürsülerinde dile getirdiği gibi haklı ve meşru mücadelemizi ne 12 Eylül faşizmi, ne de onun mahkemeleri, darağaçları durduramamış, durduramayacaktır. Sonuçta en doğru kararı kendi eylemliliğinde Türkiye'nin emekçi halkları verecektir.

BİR ARKADAŞIMIZIN İZLENİMLERİ

TARİH 19 TEMMUZ, YER MAMAK...

9 yıldır, her duruşma günü, her görüş günü yaşananların bir benzeriydi 19 Temmuz sabahı Mamak Cezaevi'nin 2 nolu Nizamiye Kapısı'nda yaşananlar... Türkiye'nin dört bir yanından gelen yüzlerce tutuklu yakını sabahın erken saatlerinden itibaren kapıda uzun uzun kuyruklar oluşturmuştu.

9 yıldır bu kapılarda horlanan, devlet terörünün her türlü acımazsızlığını yaşayan yaşlı anaların babaların yüzünde bir bekleyişin gerginliği... İçeri girememenin korkusu... Demir parmaklığın önündeki bekleyiş iki saati geçer... Dokuz yıldan da zor iki saat. Kuyruklardaki derin sessizliği kimi uyarılar bozar bazan: "Önce analar babalar girsin içeri, onlara yol verin", "karar ne olursa olsun o adamların önünde ağlamak yok, dimdik duracağız, onların kararı bize vız gelir..."

Ve saat 9'da beşer beşer kapıdan içeri alınmaya başlar insanlar... 9 yıl boyunca olduğu gibi, önce üst araması - kayıt işlemi ve otobüsler... Otobüsten inenleri yoğun güvenlik önlemleri beklemektedir. "Köpek"li askerler, kararın okunacağı salonun çevresinde etten bir duvar oluşturmuştu sanki. İnenler bu tablo karşısında önce bir irkilirler. Pek alışılmadık bir görüntü değildi ama... İnsanların üzerindeki ilk şoku, her zamanki gibi bir ananın ince espirisi bir anda dağıtır. "Aaa! Köpeklere bakın... Bize nasıl da bakıyorlar..." Arkadan inenler bu espiriyi iyice geliştirir, "köpek"leri bin kere aşağılar.

Kalabalık duruşma salonunun kapısında biriktiğinde, aşağıda, nizamiyede hala yüzlerce insanın beklediği haberi gelir. Giremeyenler Samsun yolunu kesip olayı protesto etmiş...

Duruşma salonunun kapısı açılıp tutukluların yakınları salona girdiğinde, heyecan dalgası doruğundadır artık... Yakınlarını selamlamak, alkışlarıyla kucaklamak isteyenlerin bağrışlarını gür bir ses böler: "Bugün karar verilecek. Bu karar 12 Eylül cuntasının bir devamı niteliğinde olacaktır. Biz bu kararları daha şimdiden reddediyoruz. Çünkü bu kararlar karakollarda, emniyetlerde, işkence tezgahlarında alınmış ifadeler üzerine kurulmuştur. Çünkü bu kararlar, yasal ve anayasal dayanaklardan yoksundur. Çünkü bu kararlar, hukuksal bir temele oturmamıştır. Ve çünkü bu kararlar, bir faşist cunta mahkemesinin vereceği kararlardır. Bu kararların iptali için, geçersizliğini ilan ettirmek için Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'ne başvuracağız... Bu konuda herkesi mücadeleye çağırıyoruz. Analar, babalar, kardeşler, sıkı durun, sağlam basın. Kararlar ne olursa olsun üzülmeyin, sizler daha bize lazımsınız, çünkü ziyaretimize geleceksiniz."

9 yıldır, karda kışta her türlü baskıya-eziyete rağmen kendilerini bir an bile yalnız bırakmayan bu insanlara seslenen, Ana Devrimci Yol Davası'nın 1 numaralı sanığı Oğuzhan Müftüoğlu idi.

Müftüoğlu'nun sözleri bittiğinde, salondan müthiş bir alkış sesi yükselir. Bu coşku seli arasında, ellerinde klasörleriyle mahkeme heyeti sessizce salona girer, yerini alır. Tüm salonu yeniden bir sessizlik kaplar; çıt çıkmamaktadır.

Sessizliği yine aynı "ses" bozar. Duruşma yargıcının kararın açıklanacağını bildirmesi üzerine Müftüoğlu söz alır: "Biz yargılama boyunca bu mahkemenin görevli ve yetkili olmadığını söyledik. Davanın sivil yargıya devredilmesini istedik. Buna rağmen siz karar veriyorsunuz. Sizin bu kararınız hukuki ve anayasal dayanaktan yoksundur ve gayri meşrudur. Yasaları ve anayasayı ihlal ettiniz, işkence metinlerini kararlarınıza gerekçe yaptınız. Biz bu kararın geçersiz olduğunu kanıtlamak için Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'ne bireysel başvuru hakkını kullanacağız. Buyrun kararınızı açıklayın..."

Bir orkestra şefi gibidir Oğuzhan. 9 yılın sonunda konumlar değişmiştir. Yargılayan onlar, jüri salonu dolduran yüzlerce insan; yargılanan ise 12 Eylül faşizminin temsilcisi askeri mahkeme heyetidir sanki...

Verdiği kararın ezikliğini taşıyan mahkeme heyeti, tutukluların bu umursamaz, kendinden emin dimdik tavırları karşısında adeta teslim olurlar ve kısık-zayıf bir sesle kararı okumaya başlarlar: "Vicdanımız ve dosyada bulunan delillerle başbaşa kalarak karar verdik. Duruşmalarda gösterdiğiniz saygınlığı burada da göstereceğinize inanıyorum, aksi takdırde salonu boşaltırım." Nerede 18 Ekim 1982 tarihinde yapılan ilk duruşmadaki saldırgan ses: "Hepinize ve tüm millete söylüyorum; kanun ve vicdanımızla yargılama yapacağız, bunun aksini iddia eden varsa müfteridir.." Dokuz yılda nereden nereye gelmişti Hüseyin Şahin... (Duruşma yargıcı)

Arka arkaya okunan cezaları tutuklular büyük bir umursamazlıkla gülerek dinlediler. Sıra itirafçı sanık İsmail Ayar'a geldiğinde salondan protesto uğultuları yükselir. "itirafçı olduğuna da değmedi..." İtirafçı İsmail Ayar 15 yıl ceza almıştı.

Kararın sonuna, idamlara geldi sıra. Mahkeme heyetinin sesi iyice hızlılaşır. İsimleri anlamak olanaksızdır. "Memduh Uyan, Sadettin Kahraman..." Ölüm sessizliğini bir ananın çığlığı yarar. "Sizden ancak bu kararlar beklenir.

İdam cezası alanların adını alelacele okuyan Mahkeme Heyeti, kalemlerini kırıp adeta kaçar gibi salonu terkeder.

Ve birden tüm salondan devrimci marşlar, sloganlar yükselir. İdam kararları değil, mücadele kararı okunmuştu sanki... Ölüm sessizliği yerini devrimci bir coşkuya bırakır. 12 Eylül faşizminin verdiği karar ne onlara ne yakınlarına vız gelmiştir. Devrimci Yol ve Devrimci Yolcular için önemli

KÖPEKLİ KARAR

Devrimci Yol davasının kararlarının açıklandiği salonun çevresinde, makinalı tüfekli askerlerin yanısira köpekler de nöbet tutuyordu. Karar özel olarak yetiştirilmiş köpeklerin katkısıyla verilmiştir.

KARAR, HALKA GÖZDAĞIDIR

19 Tammuz 1989'da Askeri mahkemece açıklanan Ana Devrimci Yol Davası ile ilgili kararın siyasal ve hukuksal düzlemde üzerinde durulması gereken önemli boyutları vardır.

12 Eylül faşizmi döneminde emekçi halk güçlerine karşı ilan edilen savaşın en önemli hedeflerinden biri de Devrimci Yol hareketi olmuştur. Devrimci Yol hareketi ve taraftarlarına karşı başlatılan operasyonlar sonucunda onbinlerce Devrimci Yol'cu gözaltına alınıp işkencelerden geçirilmiş, yüzlercesi öldürülmüştür.Hemen hemen ülkenin tümünde yürütülen bu saldırıların sonucunda da onbinlerce Devrimci Yol'cu 12 Eylül askeri mahkemelerince tutuklanıp yargılanmış, darağaçlarına gönderilmiş, ağır cezalara çarptırılmışlardır. 12 Eylül faşist yönetimi bu tutumuyla Devrimci Yol'culardan faşizme karşı yürüttükleri onurlu mücadelenin hesabını sormaya çalışmıştır.

Geçtiğimiz günlerde Ankara'da sonuçlanan Ana Devrimci Yol davası da 12 Eylül faşizminin gündeme getirdiği yüzlerce Devrimci Yol davasından birisi ve en önemlisidir. Devrimci Yol'un merkezi düzeydeki örgütlülüğünü ve siyasal - ideolojik etkinliğini konu edindiği için, bu davanın şahsında bir anlamda ülkedeki tüm Devrimci Yolcular ve onların mücadelesi bir kez daha sorgulanıp yargılanmıştır. Bu nedenle dava sonucunda verilen kararlardan bir Devrimci hareketin karalanıp mahkum edilmeye çalışılması boyutunda önemli bir anlam taşımaktadır. Verilen kararla öncelikle Devrimciler ve Devrimci Yol hareketinin siyasal mücadelesi mahkum edilmek istenmiştir.

Faşizmin halk düşmanlığının bir parçası olarak gündeme getirilen bu davada verilen karar da diğer davalarda olduğu gibi politik bir karardır.Askeri mahkeme verdiği bu kararla 12 Eylül faşizmi adına hareket ettiğini ortaya koymuştur. Askeri mahkemenin verdiği kararın ortaya koyduğu bir başka gerçekte " demokrasiye geçiş", "demokratikleşme" vb. gibi iddiaların ne derece aydınlatıcı olduğudur. Askeri mahkemenin tutumu, ülkemizde hala 12 Eylül rejiminin sivilize edilerek sürdürülmek istendiğinin bir göstergesi olmuştur. Bu nedenle de karar öncelikle siyasal bir karardır ve 12 Eylülcülerin devrımcı güçlere karşı yürüttüğü savaşahukuksal bir görünüm kazandırmayı amaçlamaktadır. Karar bütün bu özelliklerinden dolayı bir 12 Eylül kararıdır ve devrimci güçler açısından reddedilecek bir arardır.

Askeri mahkemenin verdiği karar bir başka boyutuyla da bugünün demokrat - devrimci güçlerine gözdağı vermeyi amaçlıyan bir karekter taşımaktadır.

12 Eylül faşizminın yarattığı dağınıklık - yılgınlık ve kaos ortamının giderek çözülmeye başladığı, toplumsal muhalefetin kıpırdadığı koşulları yaşıyoruz. Demokrasi güçlerinin mücadelesi değişik düzlemlerde yeniden gelişiyor. Kürt halkının mücadelesi yükseliyor. Askeri mahkemenin bu kararıyla yaşadığımız politik ortamda demokrasi güçlerine gözdağı verilmek istenmektedir.12 Eylülcüler, bu kararla devrimcilere, Türkiye'de faşizme karşı mücadelenin faturasının herzaman yüksek olduğunu ve yüksek tutulacağını hatırlatmak istemiştir. Faşizm , emekçi halk güçlerine sakın " demokratikleşme" laflarına kanmayın diyerek kanlı dişlerini göstermiştir.

12 Eylül faşist yönetimi ısrarla devrimcileri 12 Eylül öncesi ortamın yaratılmasından sorumlu tuttu. Devrimci güçler tek yanlı bir propagandayla "teröristlik", " anarşıstlik"le suçlandı. Devrimci güçlerin mücadelesi karalandı, emekçi halk güçlerinin bilinci bulanıklaştırılmak istendi. Faşist güçler devrimci halk güçlerıne karşı yoğun bir saldırı kampanyası yürütürken bir de savaş hilesine başvurdular; MHP hakkında göstermelik davalar açtılar. 12 Eylül yönetimi bu hileyle " sağa da sola da " karşıymış gibi bir görüntü yaratmayı, halk güçlerini aldatmayı amaçladı.

Ancak yaşanan süreç 12 Eylülcülerin bu hilesini açığa çıkardı. 12 Eylül mahkemelerinde MHP devlete karşı değil, devletin yardımcı gücü kabul edildi. 12 Eylül öncesinin faşist saldırı ve katliamlarının başlıca sorumlularından olan MHP yöneticileri mahkemelerde beraat ettirildi. Yalnızca Türkeş'e göstermelik bir ceza verildi. 12 Eylül faşist yönetimi yandaşı MHP'yi mahkemeleri eliyle hukusal zeminde de akladı. Faşist MHP'yi aklayan 12 Eylül mahkemelerinin Devrimci Yol hakkında verdikleri mahkumiyet kararının politik niteliği bu noktada da açıkça ortaya çıkmaktadır. Askeri mahkeme devrimci yol hakkında verdiği ağır mahkumiyet kararıyla, 12 Eylül yönetiminin, 12 Eylül öncesi ortamın yaratalmasından devrimci güçleri sorumlu tutmayı amaçlıyan yalanlarına hukuksal bir dayanak kazandırmayı amaçlamıştır. Böylelikle ülkemizin iç savaş ortamına sürüklenmesinin gerçek sorumluları olan faşist güçler aklanırken, devrimciler, halk güçleri suçlanıp, cezalandırılmışlardır.

Askeri yönetim döneminin üzerinden epeyce zaman geçmiştir. 12 Eylül faşizmının devrimci örgütlülükler ve emekçi halk güçlerinin mücadelesi üzerinde yarattığı tahribat bu süreçte bir hayli etkili olmuştur. Baskı, terör ve demogojiyle yaratılan yılgınlık, dağınıklık ve kaos ortamı moral düzeyde de oldukça olumsuz sonuçlar doğurmuştur. Yaratılan tahribatın ve diğer bazı faktörlerin sonucu olarak Türkiye'de devrimci halk güçleri günümüze kadar yaşanan olumsuzlukları aşmakta, yarınların Türkiye'sı için bir çekim odağı olmakta başarılı bir performans gösterememişlerdir.Böylesi bir süreçte görülen sıyasal davalar cezaevlerindeki direnişler devrımcı güçlerın önemli ilgıl ve beklenti odaklarından birisi olmuştur.Bu nedenle egemen güçler, askerı mahkemelerde, cezaevlerinde izledikleri politıkalarla devrimci halk güçlerini demoralıze etmeyi, politik tehdit altında tutmayı amaçlamışlardır. Askeri mahkemenin Devrımci Yol davasında verdiği bu boyutuyla da anlamlıdır. Askeri mahkeme Devrımcı Yolcuların özgür koşullarda devrımci halk güçleriyle bütünleşmesini istemiş, kendisine göre sakıncalı bulmuştur. Böylelikle kendince devrimci halk güçlerinidemoralize ederek politik tehdit altında tutmayı amaçlamıştır.

Demokrasi mücadelesinın yeniden ivme kazanmaya başladığı, devrimci halk güçlerinin örgütlenme sorununun kendisini dayattığı bu koşullarda devrımci önder ve mılitanların bir kısmının cezaevlerinde rehin tutulmaya çalışılmasının politik anlamı açıktır.

Askeri mahkemenin verdiği karar bütün bu siyasal boyutlarıyla algılanıp değerlendirilmelidir.

Karar günü mahkeme salonu arkadaşlarımızın yakınları, çeşitli izleyiciler, yurtdışından giden heyet üyeleri ve gazetecilerle doluydu.

Devrimci halk güçleri bu siyasal gerçeklerin bilinci ıçerisinde olmuşlardır. Bu nedenle 12 Eylül faşizmine karşı mücadeleyi her düzeyde canlı tutmayı amaçlamışlardır. Mahkemeler ve cezaevleri de bu onurlu mücadelenin bir platformu olmuştur. Devrimciler 12 Eylül mahkemelerinin faşizm adına verdikleri kararları hiç bir zaman tanımıyacaklarını ve her düzeyde mücadeleyi sürdüreceklerini ilan etmişlerdir. 12 Eylül faşizmi devrimcıleri politik rehin olarak cezaevlerince tutsa da teslim alamamış onlara boyun eğdirememiştir. Nitekim Ana Devrimci Yol davasında da Devrimciler kararı zafer işaretleriyle, devrimci marş ve sloganlarla karşılamışlar yürüttükleri devrimci mücadelenin meşru ve haklılığını vurgulamışlardır. Devrimcilerin bu onurlu ve kararlı tutumu egemen güçlerin amaçlarının aksine devrimci halk güçleri için bir mücadele ve azim kaynağı olmuştur, olmaktadır.

* * *

Ana Devrimcı Yol Davasında verilen kararın hukuksal düzlemde de vurgulanması gereken önemli boyutları vardır.

Ana Devrimci Yol Davasının soruşturma, yargılama süreci ve nihai kararı diğer 12 Eylül davaları gibi evrensel hukuk prensiplerine göre değil 12 Eylül faşizminin oluşturduğu 12 Eylül hukuku prensıplerine göre şekillenmiştir. Bu yönüyle de bu davalarda verilen kararlar ve özelde Devrimci Yol davasında verilen karar bir hukuksal skandal özelfikleri göstertmektedir.

Ana Devrimci Yol davasında egemen güçler kendi oluşturdukları hukuk kurallarına ve sistemine yine kendileri uymamışlar ve hertürlü hukuk kuralını çiğnemişlerdir.

Ana Devrimci Yol Davasının hazırlık soruşturması DAL denilen işkence merkezinde MHP'li faşist polislerce yürütülmüştür. Askeri savcılar iddianamelerini işkenceli sorgulamalarda oluşturulmuş polis metinlerini esas alarak hazırlamışlardır. Mahkeme de yargılama süreci boyunca bu işkence metinlerini dikkate almış ve nihai kararını da bu metinler üzerine inşaa etmiştir.

Askeri mahkeme, sanıklar ve avukatların değişik aşamalarda, işkence metinlerinin dosyadan çıkartılması taleplerini reddetmiştir. Askeri mahkeme bu tutumuyla Türkiye'nin imzaladığı doğal olarak iç hukuk kuralları haline gelmiş olan Birleşmiş Milletlerin işkenceye karşı sözleşmesi ile Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesini hiçe saymıştır. Askeri mahkemenin bu tutumu açık bir hukuk- yasa ihlalidir ve işkenceyi aklayan bir çabadır.

Askeri mahkeme yargılama süresi boyunca sanıkların savunmalarını kısıtlayan , sanıkları baskı altında tutan yaklaşımlara da açıkça göz yumarak çanak tutmuştur. Sanıkların yargılama aşamasında yeniden emniyete götürlmesine ses çıkarmamıştır. Sanıklara cezaevinde terör uygulanmasına, savunma için gerekli olanakların sağlanmamasına karşı çıkmamıştır. Ayrıca mahkeme sudan nedenlerle sanıkları, avukatları duruşmadan çıkararak, bir daha duruşmalara almayarak sanıklar üzerindeki baskıve teröre bizzat ortak olmuştur. Tüm bu yaklaşımıyla da mahkeme, sanıkların özgürce savunma yapabilme koşullarını sağlamamış temel haklarını çiğnemiştir.

Mahkeme bir yandan yargılamayı, ışkenceye dayalı metinleri esas alıp sürdürürken , diğer yandan sanıkların 12 Eylül öncesi gerçeğini nesnel bir şekilde ortaya koymayı amaçlayan teleplerini reddetmiştir.

Soruşturmanın genişletilmesini, faşist demogojinin açığa çıkmasını amaçlayan ve tümüyle hukuksal temeldeki talepleri reddederek mahkeme hukuk ölçüleriyle değil siyasal ölçülerle yargılama yaptığını ortaya koymuştur. Bu konuda en ilginç olaylardan birisi mahkemenin, bizzat Devrimci Yol iddianamesini hazırlıyan savcı heyetinin başkanı durumundaki Alb. Nurettin Soyer' in önemli açıklamalarını dikkate almayarak tanık olarak dinlenmesi istemini reddetmesidir.

Askeri mahkeme yargılamayı anayasal dayanaktan yoksun olarak sürdürmüştür. Görevsiz olduğu bir konuda, yargılamayı yapıp yapamayacağını Anayasa mahkemesine sormayı reddederek Anayasa ihlali yapmaktan da kaçınmamıştır.

Daha sonraki süreçte ülkenin tümünde sıkıyönetimin kalkmasına karşın askeri mahkeme yargılamayı sürdürmekte ısrarlı davranarak, anayasayı ihlal suçunu işlemeye devam etmiştir. Sanıkların ve avukatların, sıkıyönetimin kalkması nedeniyle askerı mahkemelerdeki davaların sivile devredilmesi şeklindeki talepleri mahkemece reddedilmiştir. Mahkeme bu tutumuyla 12 Eylülcülerin kendi anayasalarını bile dikkate almamıştır.

Bu nedenlerle askeri mahkemenin kararı her türlü yasal ve anayasal dayanaktan yoksun ve hukuk prensıplerini hiçe sayan bir karardır. Hiçbır hukuksal değer taşımıyan ve 12 Eylül hukukuna göre şekillendirilen bu karara karşı devrimci - demokrat güçler hukuksal düzlemde de mücadeleyi sürdürerek 12 Eylül hukukunun bu kararını geçersiz kılmak için çalışacaklardır. Bu çabaların bir parçası olarak dava tüm boyutlarıyla Avrupa İnsan Hakları Komiyonuna götürülecektir.12 Eylül kararlarının geçersiz kılınması için bu düzlemde yürütülecek mücadelede de devrimci - demokrat güçlere önemli görevler düşmektedir.

TARİH 19 TEMMUZ, YER MAMAK

olan emekçi halkın ve tarihin vereceği karardır. Ve önemli olan emekçi halkın ve tarihin kendilerine yüklediği görevleri yerine getirmektir.

Aynı ses bir kere daha salona seslenir: "12 Eylül faşizminin bu kararını demin de belirttiğimiz gibi tanımıyoruz. Onlar bizi yargılayamaz. 12 Eylül'ün tüm haksız uygulamaları, yargılamaları, iptal edilene ortadan kalkana kadar mücadele edeceğiz. En zor günlerde bizleri yalnız bırakmadınız. Yarın da bizim yanımızda olacağınıza inanıyoruz. Amabunun için kendinize iyi bakmanız, yılmamanız gerek. Birlikte daha çok zor günler aşacağız. Ama sonunda kazanan biz olacağız. Bizi ne bu kararlarıyla, ne işkenceleriyle teslim alamazlar, dün alamadılar yarın da alamıyacaklar... Bu yorucu mücadelede tek güvencemiz sizin, emekçi halkımızın desteğidir. Bundan sonra da devrimci mücadelede tek yol Devrimci Yol'dur."

Tüm tutuklular sıkılı tek bir yumruk gibi eller havada sevdiklerini kucaklarlar, selamlar. Eller havada sloganlar hep birlikte söylenir:

"Kahrolsun Faşizm; Kahrolsun Cuntacı Generaller; Mahir-Hüseyin-Ulaş, Kurtuluşa Kadar Savaş; Devrim İçin Tek Yol Devrımci Yol."

Sloganlara dinleyiciler de eşlik ederler. Daha sonra hep birlikte DEV-GENÇmarşı yine hep birlikte ve coşkuyla söylenir... Yarım saatten fazla sürer bu coşku...

Salonu terkederken, insanların ne de yüzlerınde 12 Eylül Faşizmi'nın bu kararının ezikliği ve baskısı yoktur. Herkes Mamak'ı, duruşma salonunu dimdik terkeder.

En son espiriyi yine bir ana yapar: "Yahu, bu köpeklerin de mahkeme heyeti gibi sesi kısılmış galiba! Baksanıza, deminki gibi havlamıyorlar!"

42 AVRUPA PARLEMENTERİ KARARI PROTESTO ETTİ

19 Temmuz 1989 günü açıklanan Devrimci Yol dava kararları , çeşitli şekillerde yurtdışında protesto edildi.

Yeni seçilen Avrupa Parlementosunun 42 üyesı Türkiye'ye telgraf çekerek kararı protesto ettiler ve ayrıca 12 Eylül Adaletinin bütün sonuçlarıyla iptal edilmesini istediler.

Öte yandan Yeşiller Partisi ile Aşağı Saksonya Yeşiller Grubu, Başbakan Özal'a telgraf çekerek hem kararı protesto ettiler, hem de genel af çıkarılmasını talep ettiler.

Cenevre'de 23 Temmuz günü yapılan basın toplantısında da Devrimcı Yol Davası ve öteki davalar hakkında bilgi verildi. Basın toplantısında davaya gözlemci olarak giden Uluslararası İnsan Hakları Federasyonu yöneticisi konuştu. Basın toplantısı, İsviçre ve bazı Fıransız televızyon kanalları ile gazetelerde geniş şekilde yer aldı.

Berlin'de Devrimci Yol Davası ile ilgılı bilgilendirme toplantısı yapıldı. Toplantıya 150 dolayında Alman katıldı. Toplantıda davanın gelişımi, Türkıye'nin bugünkü durumu üzerine bilgiler verildi. Toplantıya katılanlar , kararı protesto için T. C yetkililerine kartlar attılar.

Devrimci Yol Davası kararları ile ilgili diğer bir toplantı ise Freiburg'ta yapıldı. 100'e yakın Almanın katıldığı toplantıda Türkiye'de 12 Eylül sonrası durum ve politik davalar hakkında bilgi verildi.

SOL'DA NELER OLUYOR?

Türkiye'de yakın tarihin oluşumunda önemli rolü olan sol ve Sosyalist Hareket'in 80 sonrası evrede içine düştüğü ve halen yaşadığı durum, sadece bu hareketin sempatizanları tarafından değil, siyasal bilimciler tarafından da ilgiyle izlenmektedir. 80 öncesi dönemde siyasal gelişmeleri etkileyebilen bir sol'un bugün hesaba katılmayan bir güç konumuna düşmüş olması çok çeşitli yargılara kaynaklık etmektedir. Kimi kişi, çevre ve örgütler, sol'un mevcut konumunu değiştirmek için bir şeyler yapmaya çalışmakta; fakat bunlar somut ve olumlu sonuçlara henüz ulaşamamış bulunmaktadır.

Bu girişimlerin hepsinin ortak bir gündeme sahip olduğu; bunun ise birlik kavramıyla ifade edildiği görülmektedir. Bir çok grup ve kişi, birlik sorununa dünkünden daha fazla önem vermektedir. Ne var ki ortada TBKP'nin dışında herhangi yeni birlik olayına rastlanmamaktadır.

Böyle olunca, sol'un haldeki konumunun nasıl yorumlanacağı; bu konunun nasıl değiştirileceği ve bu çerçevede birlik sorununa nasıl yaklaşılacağı gibi konularda doğru bir bakış açısının ortaya konulması zorunlu hale gelmektedir.

Sol'un haldeki konumunun değiştirilmesi için öncelikle yapılması gerekenler Türkiye Sol'unun mevcut durumunu ve bu durumun sebepleri ile sonuçlarını doğru bir şekilde tanımlayıp açıklamaktır. Çözüm önerileri ancak bu çerçevede bir değer taşıyabilir; bir işe hizmet edebilir.

Biz soruna bu şekilde yaklaşacağız ve önce solun haldeki durumu ve sorusunu irdeleyeceğiz.

Bu soruya, ayrıntıya girmeden yanıt vermek gerekirse, şunları vurgulamak mümkündür:

● Sol, toplumsal sürece, politik bir varlık, hesapedilmesi gereken bir kuvvet ve muhalif bir ses olarak katılamamaktadır. 12 Eylül sonrasında yaşanan politik bozgunun atlatılamaması, sosyalizm idealinin dünya çapında kaybettiği prestij, gerçekleştirilebilir ve uğruna mücadele edilebilir bir toplumsal-siyasal değişim projesinin ülke zemininde somutlaştırılamaması gibi sebepler solun emekçi kitleler nezdinde yeniden bir seçenek olamamasına yolaçmıştır.

● Geniş bir kesimi itibariyle sol hareket, siyasi olarak tıkanmış olup kendisini yeniden üretememektedir. İdeolojik-teorik keşmekeş, bütün solu cenderesine alan diğer bir olgudur. Bunun yanısıra idealler ve değerler alanında bütün solda bir erazyon yaşanmaktadır.

Bunların hepsini çerçeveleyen daha önemli bir durum ise şudur: Solun büyük bir bölümü düşünsel düzeyde ciddi bir yoksullaşma içindedir. Bir çok grup, doğru ya da yanlış, yeni herhangi bir şey üretip geliştirememekte; bırakın emekçilerin ileri unsurlarını, kendi taraftarlarını bile tartıştıramamaktadır.

● Sol Hareket, bütün parçaları itibariyle bölünme, çözülme, ayrışma halindedir. Sol, kelimenin gerçek anlamıyla harmanlanmaktadır. Grupların yönetim yapıları içinde ve tabanlarında yaşanan bölünme ve ayrışmalar yeni yeni grupları ortaya çıkarmaktadır. Solda yer alan grupların neredeyse tamamı, örgütsel ve kitlesel bir daralma içindedir.

Çeşitli gruplardan haklı ya da haksız sebeplerle ayrılan; örgütsüzleşip-tarafsızlaşan çok sayıda eski militan ortalıkta dolaşmakta; bazı gruplar bir kere daha bölünemeyecek kadar küçülmüşken, bazı gruplar da birer aydınlar kulübüne dönüşmüş bulunmaktadır.

Sol'un haldeki görünümü özetle budur.

Sol, oluşumundaki çarpıklıkların sancılarını yaşamaktadır!

Sol'da (buna kendilerini "Kürt kökenli" olarak adlandıranlar da dahildir.) yer alan grupların bir çoğunun bir süredir yaşadığı sorunların büyükçe bir bölümünün sebepleri, bu grupların oluşum süreçlerinde yatmaktadır. Bugün sol hareket, oluşumundaki ideolojik-politik ve örgütsel çarpıklıkların sancılarını bütün bünyesinde ve her bir parçasında çarpıcı bir şekilde hissetmektedir.

Bu çarpıklıkların en önemlilerini özetlersek:

● Türkiye Solu'nun geniş bir kesimi, Marksizm-Leninizm'in kaba, basit ve çarpıtılmış yorumları etrafında birleşip yapılaşmıştır. Sosyalizm teorisi, ekonomist ve doğmatik yorumların çerçevelediği bir zeminde kalkınmacılıkla, ilerlemecilikle, refahla aynılaştırılmış; sadece sömürüye, yoksulluğa ve baskıya karşı çıkmak, demokrasi istemek, Marksist olmak için yeterli bir temel olarak görülmüştür. Sosyalizm deneylerindeki başarısızlıklar, ulusal kurtuluş mücadelelerinin ya da bir takım sol görünümcü darbe hareketlerinin kapitalist sistemden kopuşamaması, kapitalizmin otomatik olarak yılımayıp aksine kendini yenileyebilmiş olması gibi sebepler sosyalizm, devrim ve toplumsal değişim idealini çarpık kavrayanların düşünce dünyasında parçalanmalara ve hayal kırıklıklarına yolaçmıştır.

● Sol grupların büyük bir bölümü, ideolojik-siyasi birliklerini temel konuların yanısıra bir yığın tali konu etrafında da sağlamaya çalışmışlardır. Bir çok grup, ideolojik-siyasi ve örgütsel birliğini oluşturmaya çalışırken, içinde bulunulan dönemin tahlili, sürecin ortaya çıkardığı temel görev; ulaşılması tasarlanan hedefin tanımı ile bu hedefe ulaşmanın yol ve yöntemleri gibi esaslar üzerinde anlaşmış olmakla yetinmemiştir. Bunlara ek olarak, bugüne, geleceğe ve geçmişe ilişkin her bir ayrıntıda aynı şeyi düşünmek şartı, birlik için aranan başlıca kriter olmuştur. Böyle olunca tali konulardaki farklılıklar otomatikman ayrılık sebebi haline gelmiştir. Bu çarpık mantık, hem 80 öncesinde, hem de şimdi, bir çok suni gruba mesruiyet kazandırmıştır.

● Türkiye Solu, geçmişte yanlış bir zeminde saflaşmıştır. Bir çok grup, ideolojik-politik söylemini **esas olarak Türkiye'deki sınıf mücadelesinin ihtiyaçlarına göre değil,** Sovyet ya da Çin partilerinin ihtiyaçlarına göre belirlemiştir. İki yanlışın kutuplaşması olarak şekillenen Uluslararası Sosyalist Hareket'teki parçalanmanın yaşadığı her yeni durum bizimkileri daha şiddetli biçimlerde etkilemiştir. Öyle ki, ÇKP'deki klik çatışmaları Türkiye'deki kimi grupları bölen bir özellik kazanabilmiştir. SBKP-ÇKP yanlış saflaşmasının ortadan kalktığı günümüzde kendilerini bu kutuplaşmaya göre ayarlayanlar boşluğa düşmüşlerdir. Bu, o saflarda yeni gruplaşmaları doğurmuştur.

Sol gruplar kitle tabanlarını genişletmek isterken, Türkiye toplumuna ait geri değerleri ve ilişki biçimlerini aynen kendileri de benimsemişlerdir. Solculukla, devrimcilikle ilişkisi olmayan düşünce ve davranışlar sol hareketler tarafından içselleştirilmiş ve teorize edilmiştir, öyle ki, bazı gruplar tarikat görüntüsü sergileyebilmiş, çeşitli gruplarda derebeylikler ortaya çıkmıştır. Tayfacılık, kafakol, aşiretçilik türü ilişkilerin hakim olduğu yapılarda, siyasi önemi olmayan konuların kavga ve ayrılık sebebi olması doğaldır. Nitekim, bir çok grup bu tür sebeplerle parçalanmıştır.

● Türkiye Solu'nun haldeki durumunun anlaşılmasında anahtar olgulardan birisi de 12 Eylül'dür. Yenilginin ideolojik-politik-örgütsel ve moral düzeylerde yolaçtığı tahribatlar; kısacası faşizm güçleri karşısında bozgun durumuna düşülmüş olması, bütün gruplarda ciddi iç sorunlar yaratmıştır. Yenilgiye sorumlu arama tutumu dalga dalga tüm sola yayılmış ve bu süreçte bir çok kişi kendi davasından ya da grubundan kopmuştur. Bu tür kopuşlar, ne yazık ki sağlıklı kanallara akıtılamamış ve sonuçta ortaya yeni yeni "örgütler"in yanısıra geniş bir örgütsüz kesim çıkmıştır.

Solun bir bütün olarak şimdiye kadar ürettiği olumlu değerlerin reddi; bireycilik, örgüt düşmanlığı, burjuva demokrasisine hayranlık gibi yönelişler, bu süreçte bütün sol kadroları etkilemiştir.

Bütün bunların sonucunda; çözülen, ideolojik-politik kaosa düşn, parçalanıp bölünen bir sol gruplar tablosu ortaya çıkmıştır.

Karakteristik yönleriyle solun 89'daki görünümü budur.

Nerelerde çıkış aranıyor?

Böyle bir solun 90'lı yılları gerektiği gibi değerlendiremiyeceği; toplumsal muhalefete dinamizm kazandıramıyacağı ve kitleler tarafından sahiplenilen bir seçenek oluşturamıyacağı açık bir şeydir.

Solun haldeki görünümü şüphesiz değişmesi gereken bir görünümdür. Ne var ki, bunu söylemek, değişikliğin gerçekleşmesi için yetmemektedir. İyi niyet gösterileriyle, temennilerle, tavsiyelerle, sol gruplar arasındaki diplomasi trafiğinin sıklaştırılmasıyla bu görünümün değişmeyeceği biliniyor olmalıdır.

Solun mevcut durumunun değiştirilmesi konusunda ortak bir tutum alabilmek için sadece bu durumun tanımında anlaşmış olmak yetmemektedir. Buna ek olarak, bu tabloya yapılacak müdahalenin ideoljik-siyasi zemini ile yöntemleri konularında da yaklaşım beraberliği sağlamak zorunludur.

İzleyebildiğimiz kadarıyla çeşitli akımlar, soldaki harmanlanmaya değişik şekillerde müdahale etmeye çalışmaktadırlar. Bunların ortak yanı, Birlik sözcüğüne her zamankinden daha fazla bir anlam yüklemiş olmalarıdır.

"Sol'un Birliği", "Sosyalistlerin Birliği", "Komünistlerin Birliği", "Marksistlerin Birliği" gibi adlar altında yürütülen çalışmaların ve tartışmaların sonucunda yeni çekim merkezleri oluşturulmak istenmektedir.

Bunlardan birisi, TBKP ve SP girişimleridir. TKP ve Aydınlık çizgileri, -solun itibar kaybında büyük rolleri olan bu düşman kardeşler- şimdi, herkesden daha fazla birlikçi bir söylemle ortaya çıkmışlardır. Bu iki akım, birliği, kendi merkezi politikaları etrafında bir açılım, bir çeşitleme olarak gündeme getirmekte ve bunu bir iade-i itibar çabası olarak değerlendirmeye çalışmaktadır. Bu noktada, TBKP-SP arasındaki ayrım çizgileri geçmiştekinden farklı özellikler gösteriyor gibiyse de bu siyasal oluşumların bugünkü yönelimleri ve politikaları bir çok yönüyle dünün mantığıyla bütünlük içindedir. Geçmişteki olumsuzlukları ve yarattıkları taribatları bir yana, bu akımların bugünkü teorik çözümlemeleri ve politik önermeleri, sosyalistlerin birleşebileceği bir zemin değildir.

Birlik yönündeki diğer bir girişimi ise şu şekilde özetlemek mümkündür:

Eskiden her hangi bir grupla organik ilişkisi, olmayan ve sosyalist aydınlar olarak bilinen kişilerin yanısıra bazı örgütlerden kopuşarak aydınlaşanların ve eskiden beri örgüt olduğu bilinen bazı grupların içinde yeraldıkları çevre/çevreler, sosyalizm projesi etrafında bir tartışma sürdürmektedirler. Devrimci ve radikal söylemlere sahip oldukları bilinen bu çevreler, doğru bir Sosyalist Demokrasi tanımı yapmaya çalışmakta ve bu bağlamda ulaşacakları ya da ulaştıkları sonuçları devrimcilerin birliği için yeterli bir temel olarak görmektedirler. TBKP ve SP girişimlerini yeterli bulmayan, Sivil Toplumcularla ve sol liberallerle ise flört halinde olan bu çevreler, soldaki dağınıklığın ortadan kalkmasını sosyalist demokrasi konusunda sağlanacak teorik açıklığa bağlamaktadırlar. Bu çevrelere göre devrimci güçlerin birliği, gelecek projesinin; Türkiye için tasarlanan siyasal-toplumsal düzenin tanımı üzerinde anlaşmış olmakla sağlanacaktır. Yine bu çevrelere göre, *"geçmişte doğru çizgi, devrimci güçler zemininde yer alan her gruba dağılmıştı; dolayısıyla her devrimci grupta doğrunun bir parçası vardı; o nedenle bugün süreçten çıkış; yani devrimci sosyalistlerin bir liği her hangi bir çizginin devamı ve gelişmesiyle sağlanamaz."*

Yukardaki görüşlerin devrimci saflardaki dağınıklığı gidermek üzere iyi niyetle savunulduğu açıktır. Bunların üzerinde biraz durmak gerekmektedir.

Az önce özetlediğimiz öneri ve tezlerin yönteme ve çerçeveye ilişkin önemli açmazları olduğu görülmektedir.

En başta, öneri sahipleri; bugün-gelecek/bugün-geçmiş denklemini ve bunlar arasındaki ilişkiyi yanlış kurmaktadırlar. Teorik planda özgün bir sosyalizm projesi oluşturup; (ki bu proje, M-L açısından doğru da olabilir) yani bir gelecek tasarımı çizip oradan hareketle birliğin oluşmasını istemektedirler. Bu bakış açısında, bugün, (90'lar Türkiyesi'nin ortaya çıkardığı devrimci görevler ve bu görevlerin gerçekleşeceği sınıf mücadelesi, Türkiye'nin haldeki durumunun analizi vb.) birlik için gerekli görülmemektedir. Söz konusu yaklaşımda, birliğin yaslanacağı her hangi bir geleneğe (geçmişe) de ihtiyaç duyulmamaktadır.

Devrimci bakış açısında ise, bugünün devrimci görevleri ile gelecek tasarımı ve yine bugünün görevleri ile yaslanılacak devrimci gelenek (geçmiş devrimci miras) birlikte; bir bütünün parçaları olarak ele alınır. Doğrusu da budur.

Şüphesiz hedeflenen siyasal-toplumsal düzenin tanımında anlaşmış olmak Devrimci Birlik için gerekli ve zorunludur. Ancak bu yetmez. Devrimci birliklerin oluşması için bugünün tanımı ve bu tanımın zorunlu kıldığı görevler üzerinde de anlaşmış olmak şarttır. Bunun yanısıra, hangi miras üzerine yükselineceği, hangi geçmişe yaslanılacağı da, diğerleri kadar olmasa da önemlidir.

İkinci olarak, öneri sahipleri birliği sadece teorik ve programatik bir olay olarak görmektedirler. Sosyalizm ve komünizm tasarımında ulaşılan teorik açıklığın bir program metni haline getirilmesiyle ve bunun ilanıyla devrimcilerin birliğinin oluşması istenmektedir.

Şüphesiz devrimcilerin birliğinin teorik ve programatik bir temeli olacaktır. Ancak bu yetmemektedir. Devrimci Birlik, teorik/programatik planı da kapsayacak şekilde siyasi, örgütsel, pratik moral ve tarihi temelleri de olan, olması gereken bir süreçtir.

İdeolojik-siyasal ve örgütsel gibi temel düzeyleri kucaklamıyan, aksine bunlardan sadece birisini esas alan bir birlik yaklaşımı ile devrimci parti oluşturulamaz; işçi sınıfının bağımsız siyasi hareketi inşa edilemez.

Sökonusu öneri ve girişim konusunda üçüncü olarak söylenmesi gereken şudur:

Öneri sahipleri, 69-89 arasında dönemde Türkiye'de sanki devrimciler hiç bir şey üretip geliştirmemişler gibi düşünüp kavranmaktadırlar. Bunlar, devrimci sosyalizm anlayışı, Türkiye'de sanki ilk kez keşfediliyormuşcasına hareket etmektedirler.

Oysa Türkiye'nin yakın tarihi, Devrimci Sosyalizm'in Türkiye topraklarında bir seçenek; maddi bir güç haline getirilmesi mücadelesi tarihidir. Tarihi yaşanmamış varsayan; bu tarih içinde üretilip-yaratılan teorik, siyasi ve fiziki değerleri görmezden gelen hiç bir girişim; bunlar ne kadar iyi niyetli olursa olsun gerçekleşme imkanı bulamaz.

...

Harmanlanma sürecine devrimcilerin nasıl yaklaşması gerektiğini tartışmaya geçmeden önce iki önemli noktayı hatırlatmakta yarar görmekteyiz.

Birincisi şudur: Bu yazıda öne çıkardığımız girişimler de dahil olmak üzere soldaki tüm birlik girişimleri, kendisini sınıfın öncüsü gören, ya da öyle zannedilen kişi ve örgütler arsında cereyan etmektedir. İş içinde, eylem alanında, kitle faaliyeti içerisinde, sınıf mücadelesi pratiği içinde fiilen yer almayan kişiler ya da yapılar ve çevreler birleştirilmeye çalışılmaktadır.

İkincisine gelince: Soldaki birlik girişimlerinin tümünün diğer ortak bir özelliği, birliğin oluşum şekli olarak tartışma toplantılarının, görüşmelerin ve diyalogun benimsenmiş olmasıdır. Bir çok kişi, çevre ve örgüt, "önderler ve öncüler" arasında yapılacak tartışmalara, kurulacak diyaloglara büyük umutlar bağlamaktadır. İdeolojik-siyasi görüşleri itibariyle birbirine yakın olan ve geçmişte birbirleriyle iyi diyalog kuramıyan gruplar arasında kapalı devre tartışma toplantılarının birleştirici bazı etkileri şüphesiz olabilir. Birlik ve parti konularında klasik/doğmatik bakış açısını benimseyenler; yani, işçi sınıfının ve emekçilerin siyasi öncüsünü mücadelenin dışında ve uzağında oluşturarak bunu sınıfa ve kitleye dayatanlar için kadrolarla sınırlı çeşitli ilişki biçimleriyle birlik yaratmak, parti olmak mümkündür.

Ne var ki devrimci (sosyalist) olduğunu söyleyenlerin, kitleye açık olması halinde ideolojik mücadele bağlamında ve bununla sınırlı belli yararları olan tartışma toplantılarına bü-

»

yük önem vermesi; sosyalistlerin birliğini oralarda araması yadırganan bir durum olmaktadır.

Çıkış yolu nerede ve nasıl aranmalı?

Bu soruya vereceğimiz yanıtları sıralamadan önce bir konuyu vurgulamak gerekmektedir.

Ürettiği bazı olumsuz sonuçlara rağmen solun harmanlanıyor oluşu, aslında olumlu bir durumdur.

aslında olumlu bir durumdur. Sol hareketler belki de tarihlerinde ilk kez, sağlıklı bir saflaşma zemini elde etmişler ve büyük birlikler (bloklar) halinde mevzilenme imkanlarını yakalamışlardır. Bu imkanların ne ölçüde değerlendirileceğini hep birlikte göreceğiz.

...

Şimdi, süreçten çıkışın nerede aranması gerektiğini ve nelerin yapılabileceğini belirlemeye başlayabiliriz:

● Sol, yeniden ve sağlıklı bir temelde saflaşmaya zorlanmalıdır.

Bunun yolu kapsamlı bir ideolojik mücadeleden geçeecektir. Marksizm-Leninizmin temel ve evrensel tezlerinin/öngörülerinin yaratıcı bir şekilde savunulması temelinde bugünün ve geleceğin sorunlarını yorumlayıp açıklayan bir ideolojik mücadele süreci solu daha sağlıklı ve doğru temellerde ayrıştırıp saflaştıracaktır.

Kimileri, ideolojik mücadeleden marksist klasiklerdeki bazı metinlerin tartışmayı; kimileri ise sosyalizm-komünizm üzerine teorik çeşitlemeler yapmayı anlatmaktadır.

Bizim önerdiğimiz ideolojik mücadele, Türkiye'deki ve dünyadaki somut durumu analiz etmeyi, böyle bir durumda nelerin yapılması gerektiğini açığa çıkarmayı, bu gerekliliklerin nasıl bir siyasetle yerine getirileceğini belirlemeyi ve bu siyasetin nasıl bir mücadele ve ne tür örgütlenmelerle hayat bulabileceğini tesbit etmeyi amaçlamaktadır.

Sadece nasıl bir sosyalizm sorusuna değil, bu sosyalizmin kurulacağı Türkiye toplumsal formasyonunun temel özelliklerinin neler olduğuna; bu özelliklere sahip bir Türkiye'de köklü dönüşümlerin, devrimci atılımların nasıl gerçekleşeceğini; egemenlik ilişkilerinin tersine çevrilmesinin yol ve yöntemlerinin neler olduğuna; bütün bunlar için şimdi ve yarın neler yapılması gerektiğine cevap veren; bunun yanısıra ise sürecin ortaya çıkaracağı yeni sorunları da açıklayacak olan bir ideolojik mücadeledir söz konusu olan.

● Bu çerçevede sürdürülecek o-bir ideolojik mücadelenin başlıca hedeflerinden birisi, devrimcilerin birliğin sağlamak olmalıdır. Bunun diğer anlamı, dağınık durumdaki devrimci potansiyelin devrimci çözümler etrafında ve devrimci mücadele içerisinde birleştirilmesidir.

Marksizmin bürokratik, ekonomist, liberal yorumlarını reddeden; sadece bağısızlık, demokrasi ve özgürlük için değil, aynı zamanda sosyalizm için yani burjuva egemenliğinin her çeşidini ortadan kaldırıp onun yerine işçi sınıfının ve emekçilerin egemenliği için mücadele eden; ulusal ve toplumsal adaletsizlikleri ortadan kaldırmak isteyen ve bunların gerekli kıldığı her türden örgütlenme içinde yeralmak isteyen sosyalistlerin (devrimcilerin) birliğidir, bizim için esas olan.

Başka bir deyişle:

Devrimcilerin (sosyalistlerin) bugünkü temel görevi; Türkiye toplumsal sürecinin haldeki durumuna çeşitli şekillerde müdahale edecek, işçi sınıfının, diğer emekçi katmanların, gençlerin, kadınların, aydınların ve Kürt halkının taleplerine sahip çıkıp bunları siyasallaştıracak, emek güçlerinin öncü unsurlarını devrimci bir temelde birleştirip bunları sosyalizme yönlendirecek savaşçı bir siyasal organizasyon yaratmaktır.

Böyle bir organizasyonun, sınıf mücadelesi pratiği içinde, (konumuz somutunda Türkiye zemininde) ve kitle eylemi içerisinde şekilleneceği açıktır. Devrimci Hareket yaratmak tesbiti ve önermesi böyle bir organizasyonun (partinin) oluşturulması sürecinde bir evre olarak kavranmalıdır.

● Böyle bir hareket, (giderek parti) bu hareketin bütün önerme, çözümleme ve pratiğinde kendisini tanımlayanların yanısıra, kendisini bu hareketin sadece temel görüşlerinde tanımlayan ve fakat tali konularda farklı düşünen kişi ve çevreleri de kucaklamalıdır.

Bu bakış açısı, doğal olarak geçmişe dönük tartışmayı verimli bulmaz. Önceden de belirttiğimiz gibi, bugün asıl yapılması gereken tartışma, bugünün nasıl yorumlandığı, mevcut konjönktürde nelerin yapılması gerektiği ve yarının nasıl kurulacağı gibi konuları ve sorunları içermelidir. 90'lar Türkiyesi nasıl görülüyor ve bu Türkiye'de emekçiler nasıl bir yoldan kuvvet olacaklar, devrim ve sosyalizm idealinin yeniden seçenek ve çekim merkezi alması için neler yapılacak gibi sorulara aynı ya da yaklaşık cevapları verenlerin aynı siyasi çatı altında olmamaları için hiç bir sebep bulunmamaktadır.

Böyle olunca, kişilerin ve çevrelerin geçmişte hangi grupta yer aldığı değil, bugünü ve yarını nasıl yorumladığı önemli olmalıdır.

● Devrimciler, sol saflardaki yanlış program anlayışına karşı çıkmalıdırlar. Özellikle bugünlerde; solun yeni bir saflaşma yönelmek zorunda olduğu bu süreçte, doğru bir program anlayışı savunulmak zorundadır.

Dün olduğu gibi bugün de bir çok grup, Türkiye toplumsal sürecinin önündeki stratejik aşamayı; (dolayısıyla da birliğin programatik zeminini) asgari ya da azami diye kategorileştirilen programlarla tanımlamaktadırlar. Asgari programcılar, bağımsızlığın, demokrasinin ve özgürlüklerin kazanılması, sömürünün sınırlandırılması, toplumsal adaletsizliklerin ortadan kaldırılması ile yetinmekte ve egemenlik ilişkilerinde köklü değişimi daha sonraki bir evreye ertelemekte; azami programcılar ise yukardaki talepleri önemsememekte ve sadece sosyalizm için mücadele edilmesini önermektedirler.

Devrimci bakış açısında her iki yaklaşımın da aynı ölçüde yanlıştır. Her iki önerme de, Türkiye toplumsal gerçeğini tek yanlı görmekte ve bu gerçeği parçalı bir şekilde algılamaktadır. Gerçek hayatta, toplumsal ilişkiler yumağında içiçe bulunan, aynı anda etkili olan unsurlar birbirinden kopartıldığı için bunlara uygun düşen çözümler de mekanik bir şekilde parçalanmaktadır.

Kapitalizm gelişmiş olduğu halde demokratik devrim sürecinin hala tamamlanamamış olmasının bir ifadesi olan Türkiye'deki özgül durum, iki ayrı programı değil tek bir programı zorunlu kılmaktadır. Demokratik Devrime ait görevlerle sosyalizme ait görevler, **ikincisinin genişlediği bir zeminde** aynı programda birlikte içerilmek zorundadır.

Türkiye devriminin demokratik ve sosyalist olmak üzere iki özelliği olacak; devrimci süreç, her iki özelliğin gerektirdiği adımları, çözümleri ve önlemleri birlikte gerçekleştirecektir. Devrimin siyasal biçimlenmesi, işçilerin-köylülerin ve Kürt halkının Birleşik Devrimci-Demokratik Diktatörlüğü olacak; bu ise sosyalist demokrasinin özgül bir ifadesi olarak süreci sosyalizmin tam inşasına yönlendirecek; devrimi kesintisiz olarak devam ettirecektir.

Türkiye Toplumsal Süreci'nin önündeki stratejik aşama, ancak bu yaklaşım ışığında belirlenirse gerçeğe uygun düşer. Devrimci süreci, azami/asgari program şeklinde kavramlaştıranlar, hayatı, gerçeği, olguları kendi kafalarına uydurmak için mekanik yöntemler izlemektedirler.

● Az önceki bölümde yaptığımız tesbitlerin mantıki bir uzantısı birlik sürecinin kavranışında ortaya çıkmalıdır ve çıkmaktadır.

Türkiye'nin önündeki stratejik aşamanın tek bir devrimci süreç şeklinde gerçekleşecek oluşu, bu sürecin devrim öncesi evresinin siyasal oluşumunu da karakterize etmektedir: Devrimci bir partinin yönlendirdiği ve bu partinin de içinde yer aldığı Devrimci-Demokratik Halk Hareketi...

Böyle bir hareket, düzen muhalifi söylemlerin ve unsurların yanısıra düzen yıkıcı ve yeni bir düzen kurucu özelliklere ve unsurlara sahip olmalıdır. Bu formülasyonda belirleyici olan/olması gereken, şüphesiz düzen yıkıcı ve yeni bir düzen kurucu unsurlardır. Bunlar olmadan ne başarılı bir toplumsal dönüşüm gerçekleşir, ne de siyasal devrim başarıya ulaşır.

Bu tesbitler ışığında birlik sürecinin iki temel unsurunu şöyle tanımlayabiliriz: Devrimcilerin Birliği, Halk Hareketinin Birliği...

Bizce her iki unsur da, - şüphesiz devrimciliğin (sosyalistliğin) yönlendiriciliğinde- içiçe gelişmesi, birlikte oluşması gereken (ve tarihsel deneylerin gösterdiği gibi oluşabilen) özelliklere sahiptir. Bu iki unsuru, bir bütünün parçaları; birbirinden koparılması mümkün olman, koparıldığında süreci çarpıklaştıracak olan unsurlar olarak görmek gerekmektedir.

Bu bağlamda, devrimciler (sosyalistler), bir yandan kendi güçlerini birleştirirken bir yandan da emek güçlerini ve bunların eylemi ile mücadelesini birleştirmek göreviyle karşı karşıyadırlar. Bu görev ancak, **sınıfın ve halkın öncü güçlerinin siyasal bir organizasyon içinde; mücadele alanlarında, kitleler arasında** şekillenip büyüyen bir organizasyon içinde birleştirilmesiyle yerine getirilebilir.

İşçi sınıfının, diğer emekçi kesimlerin, Kürt halkının, gençliğin ve kadınların ekonomik, demokratik, ulusal, kültürel, akademik ve insani taleplerinin siyasallaştırılması; azımsanmayacak bir sayı ifade eden sol kitlenin devrimci-demokratik talepler yönünde harekete geçirilmesi; işçilerin ve halkın kuvvet haline getirilmesi sürecinde kendisini şekilleyip vareden; sürecin toplumsal ve siyasal ihtiyaçlarını birleştirip yönlendiren devrimci bir siyasi odak yaratmak...

SOL'daki harmanlanmaya en doğru müdahale şekli budur. Ve içinde bulunduğumuz süreçte, başta birlik olmak üzere, sosyalizme ait bir yığın sorun, ancak bu bakış açısıyla çözümlenebilir.

HARMANLANMA VE BİRLİK SÜRECİNDE YURTDIŞI

Yazımızın ilk bölümünde özetlediğimiz solun haldeki durumu, kendisini yurtdışı zemininde oldukça somut bir şekilde göstermektedir. Yurtdışında olmanın getirdiği kimi rahatlıkların ve sıkıntıların da etkisiyle buradaki sol kadrolar daha yoğun bir harmanlanma ve savrulma süreci yaşamaktadırlar. Hiç bir haklılığı olmayan ve suni temellere dayanan bölünmelerin yanısıra, teorik ve siyasi bakımlardan ciddi ve köklü sebeplere dayanan ayrılıklar, aynı zaman dilimi içinde ortaya çıkıp yeni şekillenmelere kapı aralamaktadır. Çoğu, ordusuz kalmış generallere benzeyen bir çok kişi, (emekli subayların kendilerine meşgale arayışları gibi) yeni birlikler yaratma sevdasına kapılmışlardır. Bu türlerin dışında, samimi şekilde devrimcilerin birliğini isteyen kimi çevrelerin varlığı da bilinmektedir. Ne var ki, bu çevrelerin birlik konusunda doğru bir bakış açısına sahip olamayışları, bunların girişimlerinin sonuçsuz kalmasına yolaçmaktadır.

Bu arada, grupların kurmay heyetlerinin ve bazı gruplardan ayrılan kimi şahsiyetlerin katıldığı tartışmalarla solun ve devrimcilerin birliği sorununun çözümlenmeye çalışıldığı gözlenmektedir.

Öte yandan, eskiden çok değişik gruplara mensup olan kimi eski militanlar bütün siyasi özelliklerinden kurtularak demokratlaşmayı ve sadece insan hakları ve demokrasi mücadelesi ile dayanışmayı, bir çıkış yolu olarak seçmiş bulunmaktadırlar.

Görüldüğü gibi, harmanlanma süreci ve sürece müdaheleler yurtdışında da, buranın kendi şartlarının belirlediği bir zeminde yaşanmaktadır.

Yazımızın şimdiye kadarki bölümlerinde ele alınan konu, ağırlıkla Türkiye'deki devrimci süreç ve bunun sonrarıyla ilgili olmakla birlikte savunulan bakış açısı yurtdışı zemini için de geçerlilik taşımaktadır.

Türkiye toplumsal sürecinin; ülkemizdeki sınıf mücadelesinin sonuçlarını ezilen-yönetilenlerin lehine olacak şekilde ve devrimci bir tarzda çözecek ve bu çözümün gerektirdiği tüm görevleri yerine getirecek siyasal hareket açıktır ki Türkiye'de yaratılıp oluşturulacaktır.

Yurtdışındaki sol ve sosyalist yapıların, kişi ve çevrelerin haldeki durumunun değişmesi, yurtdışındaki işçi ve iltica potansiyelin Türkiye devrimi için daha yararlı ve gerekli işlerle uğraşmaya başlaması, büyük ölçüde Türkiye'de devrimci mücadelenin gelişimine ve bu mücadeleye önderlik edecek devrimci bir siyasal oluşumun yaratılmasına bağlı görünmektedir.

Böyle olmakla birlikte, bu yazıda savunulan perspektifin, bazı yönleriyle yurtdışı zemininde de hayat bulması, hem mümkün, hem de gereklidir.

Bu bağlamda öncelikle yapılması gereken, sol saflarda gerçek ve anlamlı bir ideolojik mücadele süreci örgütlemektir. Çok çeşitli biçimler altında sürdürülebilecek olan bu ideolojik mücadele, genelde devrim ve sosyalizm mücadelesi konularında, özelde ise Türkiye devrimi ve bunun yurtdışında ortaya çıkan görevleri konularında netlik yaratarak ayrılarla ayrılan saflaştırmalı; yurtdışındaki faaliyetlerin sınıfsal-toplumsal, (siyasi, demokratik, kültürel vb.) doğru bir tanımının yapılmasını sağlattırmalıdır.

İkinci olarak ise, yurtdışındaki solun dağınık durumdan kurtarılması için; işçi ve iltica potansiyelin atıllıktan, hantallıktan kurtarılıp etkili bir kuvvet haline getirilmesi için ciddi ve kalıcı adımlar atılmalıdır. Soldaki, kan, güç ve itibar kaybının önüne geçecek; yurtdışındaki devrimci-demokratik görevlerin daha güçlü bir sekilde yerine getirilmesine hizmet edecek iki birlik modeli geliştirilebilir.

Bunları, -şimdilik- ana başlıklar altında şöyle ifade etmek mümkündür:

a) Faaliyetlerinin muhtevası, programının esasları, Türkiye emekçi halklarının devrimci-demokratik talepleriyle; işçilerin, gençlerin, Kürtlerin, demokratik kitle örgütlerinin mücadelesiyle dayanışmak olan ve bu doğrultuda yerli-yabancı tüm demokrat ve devrimci güçleri harekete geçirip yönlendirecek bir Türkiye Halklarıyla Dayanışma Hareketi...

Bu hareket (Birlik) işçi sınıfının, diğer emekçi kesimlerin, gençlerin, politik tutukluların, sınıfsal, ekonomik, demokratik ve akademik; Kürt halkının ulusal-demokratik talepleri ve mücadelesiyle en geniş dayanışmayı programlaştırıp örgütlemeli; bu programı benimseyen tüm grup ve kişilere açık olmalıdır. Bu hareket, düzen muhalifi güçlerin yanısıra yeni bir düzen kurmak için mücadele eden güçlerle dayanışabilmeli, yani kendisini sadece demokrasi mücadelesiyle sınırlamamalıdır.

Bu birliktelikte, siyasi birlik için aranan kriterlerin rolü tali olmalıdır. Böyle bir birliktelikte, genel demokratik mücadele alanının görev ve ihtiyaçlarına denk düşen ölçüler esas alınmalıdır.

b) Genelde tüm göçmenlerin/yabancıların, özelde ise Türkiyeliler'in Avrupa'da bir toplumsal kategori olarak karşı karşıya bulundukları insani, kültürel, toplumsal, sınıfsal baskı ve eşitsizliklere karşı mücadele edecek, yabancı toplulukların yerli toplumla her alanda eşit statüye kavuşması için çaba harcayacak, göçmenleri kendileriyle ilgili tüm sorun ve konularda söz ve karar sahibi haline getirecek, onlar da başta Türkiye emekçi halkı olmak üzere dünyadaki ezilen-sömürülen tüm halklarla dayanışma duyarlılığı ve bilinci yaratacak bir Yabancıların Demokratik Kitlesel Birliği...

Böyle bir hareket, anti-fasist, anti-rasist, demokrat ve ilerici temellerde mücadele edip örgütlenmeli ve mümkün olan en geniş kesimi, başta yabancıların/göçmenlerin kendisi olmak üzere tüm güçleri kucaklayabilmelidir. Bu hareket, Avrupa'daki demokrasi mücadelesiyle bütünleşen, demokrasi mücadelesinin etkin bir parçası olan bir hareket niteligi de taşımalıdır.

Bu tür bir hareket, ancak, yerel planlarda, yerel eylemlilikler düzleminde oluşturulacak birliklerin ve yürütülecek mücadelelerin giderek ve süreç içerisinde merkezileşmesiyle en olgun şeklini alacaktır.

Böyle bir birlik, Avrupa'daki devrimcilerin buradaki sınıf mücadelesine katılışlarının bir biçimi olarak kavranmalıdır.

Göçmenleri, ırkçılığa, devlet politikalarına, sermayenin egemenliğine karşı toplumsal (giderek siyasal) bir kuvvet haline getirmeyi planlayıp programlaştıracak olan bu hareket, önündeki görevlerin yerine getirilmesine denk düşen kriterlere göre örgütlenip şekillenmelidir...

Sonuç olarak söylemek gerekirse: Bir kısmı sağlıksız ve suni, bir kısmı ise sağlıklı sebeplerin sonucunda bütün unsurları itibariyle harmanlanmakta olan Türkiye Solu'nun yurtdışındaki parçasının gelecegi, bir yönüyle Türkiye'de devrimci mücadelenin yükselmesine ve devrimci bir partinin yaratılmasına; bir yönüyle ise yukarıdaki önerileri benimseyip benimsememesine bağlıdır.

Bakalım, sol, sorumlu davranabilecek mi?

■■

İNKILAP DAL DEVRİM MÜCADELESİNDE YAŞAYACAK!

12 Eylül Rejimi'nin devrimcileri cezaevlerinde imha etme politikası bir can daha aldı.

1960 yılında Akhisar'da doğan, aynı yerde öğrenci derneği, halk kültür derneği başkanlıkları yapmış olan İnkilap Dal cezaevinde yakalandığı kanser hastalığına Agustos 1989'da Paris'te yenik düştü. Uzun uğraşlar sonucu Türkiye'de cezaevinden hastaneye kaldırılan İnkilap Dal'ın tedavisi cezaevi yönetiminin isteği üzerine yarıda kesildi ve kendisi yeniden cezaevine konuldu. Bu bilinçli ve planlı bir şekilde İnkilap Dal'ın ölüme terkedilmesiydi. Bu gizlice ve sinsice uygulanan imha politikasına kimler kurban gitmedi ki!

Ve İnkilap Dal ölüme terkedildi. Yurtdışında ve Türkiye'de tedavi için İnkilap'ın serbest bırakılmasını talep eden tüm girişimlere rağmen, İnkilap ancak 12 Eylülcü katillerin artık kurtulamayacağına inandıkları anda cezaevinden tahliye edildi. Uzun süre pasaport almak için uğraştı. Katiller kesin öleceğinden emin olmak istiyorlardı. Ve öyle oldu... Parise geldikten kısa süre sonra İnkilap öldü...

İnkilap DAL halklarımızın 12 Eylül Faşizmine karşı, demokrasi, özgürlük ve sosyalizm mücadelesinde yaşatılacak.

ÇİN' DEKİ GELİŞMELER ÜZERİNE

89 yaz aylarında Çin'de yaygın bir kitlesellikle ortaya çıkan öğrenci olayları dünya kamuoyunun dikkatini bir kez daha Çin üzerine çekti. Devrimden sonra zaman zaman büyük toplumsal dalgalanmalara sahne olan Çin, son öğrenci olaylarıyla bir kez daha dalgalandı. İktidar sahiplerinin tankların eşliğinde giriştiği kitlesel katliamdan sonra öğrenci hareketi ve toplumsal muhalefet geri çekilmiş bulunuyor. Bu geri çekiliş, daha önceki örneklerde görüldüğü gibi yeni bir toplumsal dalganın güçlü dinamiklerine sahip görünüyor.

Son öğrenci hareketi, Çin'deki gelişmelerin yorumunda bir dizi farklı yaklaşımla değerlendirildi. Emperyalist güçler ve yandaşları, Çin'de patlak veren yığınsal hareketi kapitalizm yanlısı bir hareket olarak göstermeye özel çaba gösterdiler. Bu kesime göre, Deng'in reform programı Çin'in yüzünü yeniden kapitalizme çevirmişti, ama yapılanlar yeterli değildi. Bu yüzden ayağa kalkan yığınlar, reformların kendi doğrultusunda daha da ileriye götürülmesini –yani kapitalizmin restorasyonunda daha ileriye gidilmesini– istemekteydi. Homojen bir özellik göstermeyen, kendi içinde farklı talepler taşıyan büyük bir kitle hareketi içinde, emperyalist güçleri ve yandaşlarını ilgilendiren yalnızca kapitalizm yanlısı güçlerdi. Bu kesimin sloganları ve talepleri emperyalist haber tekelleri tarafından, öğrenci hareketini ve onu destekleyen toplumsal muhalefetin genelini bağlayan taleplermiş gibi tüm dünyaya iletiliyordu. Sanki Çin'in öğrenciler, aydınları, işçileri, köylüleri kapitalizmi özledikleri için, "kapitalizm yolcusu" Deng'in daha hızlı davranmasını daha ileriye –kapitalizme– gitmesi için yığınlar halinde ayağa kalkmıştı.

Çin'de son öğrenci hareketini iktidar yanlısı ordu birliklerini kullanarak katliamla bastıran Deng iktidarı da emperyalist propagandayı doğrular bir tutum içindeydi. Deng iktidarının sözcüleri ayağa kalkan yığınları "karşı devrimci", "bozguncu" diye niteleyerek eylemci güçleri devrim karşıtı –dolayısıyla da kapitalizm yanlısı– göstermeye çalışmaktaydı. Sosyalist ülkelerde iktidar tekelini ele geçiren revizyonistlerin kapitalizm aşısı ile sosyalizmi piçleştirip yozlaştıran kendilerini birinci sınıf devrimci ilan edip, kendilerine karşı bütün güçleri ise "karşı devrimci" diye nitelemede bir an olsun duraksama göstermedikleri bilinmektedir.

Bu geleneksel tavır, son kitlesel harekete karşı, Çin yöneticileri tarafından yinelendi. Kendileri devrimci, ayaklanan kitleler ise "karşı devrimci" ydi.

Bu aldatıcı değerlendirmeler, iktidar tekelini elde tutan ve onu ne pahasına olursa korumak isteyen güçlerin çıkarlarıyla örtüşüyor. Mao tarafından Kültür Devrimi öncesinden itibaren zaman zaman "kapitalizm yolcusu" olarak suçlanan ve görevden uzaklaştırılan Deng'in iktidar dizginlerini ele geçirdiği son on yıl içinde Çin'de kapitalizmin restorasyonuna yönelen reform programının yozlaştırıcı etkilerine karşı oluşan bir kitle hareketini "karşı devrimci" diye nitelemesi gülünçtür. Kendisi hangi devrimin koruyucusu ki? Çin'de gerçekleştirilen bütün devrimci atılımların karşısında yeralan Deng iktidarı hangi devrimin ve neyin koruyucusu?

Çin'de ayağa kalkan yığınların kapitalizm istekleriyle yanıp tutuşmadığı –içlerinde böylesi talepler ileri süren bir azınlık olsa bile– açıktır.

Aralık 986'da Anhui ilinde başlayan öğrenci hareketi, Halk Kongre'si'ne seçilecek öğrenci temsilcilerinin yukarıdan atanmasına karşı çıkıyor ve bu temsilcilerin aşağıdan yukarıya belirlenmesini talep ediyordu. "Dörtlü modernleşme" hareketinin savunucusu Deng yönetimine karşı, "Demokrasisiz modernleşme olmaz", "Biz hak istiyoruz otoriter rejim değil" şiarı yükseltiliyordu. Kişi haklarının korunmasından basın özgürlüğüne kadar uzanan bu taleplerin kapitalizm istekleriyle bir ilgisinin bulunmadığı açıktır.

Son öğrenci olaylarından sonra Batı'ya sığınan ve basına eylemleriyle ilgili açıklamalarda bulunan öğrenci liderleri Çin'i kapitalizme götürmek gibi amaçları bulunmadığını belirtme gereğini duymuşlardır. "Çin şimdi sosyalizmden kapitalizme atlatılmamalı, varolan temelde demokratik bir siyasete oturtulmalıdır. Batı basınına yansıyan bu ve benzeri açıklamalar, Çin'li öğrencilerin büyük bir kitlesinin, Deng'in serbest bıraktığı ve kapitalizme daha hızlı geçisi arzu eden bir kitleden oluşmadığını gösteriyor.

Diğer "reel sosyalizm"lerde olduğu gibi, Çin'in temel problemlerinden biri sosyalist demokrasi sorunudur. Özgürlük ve demokrasi talep eden yığın hareketi içinde elbetteki kapitalizm yanlısı eğilimler de mevcuttur. Ama çoğunluğun taleplerinin bu yönde olduğunu gösteren belirtiler, kapitalizm yandaşlarının bütün arzulu gözlemlerine rağmen bulunamamıştır. Çin'de, kendi iktidarından önceki devrimci girişimleri geri çevirerek, sistem içinde kapitalizme özgürlük tanıyan Deng iktidarı döneminde, demokratik hak ve özgürlükler (kapitalizme özgürlük dışında) gelişmemiş, aksine kültür devriminin getirdiği düşünce ve basın özgürlüklerine dahi büyük sınırlamalar getirilmiştir.

Patlak veren öğrenci hareketi, Deng iktidarının yol açtığı toplumsal yozlaşma ve çürüme eğilimlerine karşı konumları ve hakları gerileyen yığınların biriken öfkesinin bir dışavurumudur. Bu eylemliliklerde, Deng'in reform hareketi ile yığınların temel çıkarları arasında derinleşen bir çelişkinin varolduğu ortaya çıkmıştır.

Çin'in toplumsal yapısında yaşanan gelişme ve değişmeler, ne emperyalist çıkarlara bağlı bir perspektifle, ne de mevcut revizyonist diktatörlüklerin konumunun devamını kollayan bir bakışla anlaşılıp kavranır. Tarihsel ve toplumsal olaylar ancak, başta işçi sınıfı olmak üzere, emeçilerin tarihsel talepleriyle örtüşen bir bakışla irdelenip değerlendirilmesiyle kavranabilir ve gerçek boyularına oturtturulabilir. Çin'de Deng iktidarına ve uygulamalarına karşı olma perspektifi ağırlığında ortaya çıkan yığın hareketi, soyalist bir toplumsal zemin üzerinde demokratik bir siyaset ve yönetim modelini oluşturma dinamikleri ile yüklü görünüyor. Çin'deki gelişmeleri son tahlilde belirleyecek olan, geniş emekçi yığınların tarihsel çıkarları ve bu yoldaki taleplerinin belirleyeceği mücadeleler olacaktır.

Üzerinde durulması gereken önemli konulardan biri, kitle hareketi ile ÇKP içinde bitmeyen iktidar çatışması arasındaki ilişkidir. Son öğrenci eylemlerinde görüldüğü gibi, Çin'de her yığınsal eylemin ÇKP içinde bir iktidar çatışmasını açığa çıkarttığına tanık olunmuştur. Dolayısıyla Çin'de oluşan kitle harektinin arka planında daima bir iktidar sorununun yeraldığını söylemek abartma olmaz. ÇKP tarihinin devrim sonrası dönemi bu tür mücadeleler tarihidir denebilir. Bu tarihe gözatmak, bugünkü olayların daha iyi anlaşılmasına yardımcı olacak kanısındayız.

KÜLTÜR DEVRİMİ

Çin'de 1966'da başlayan Kültür Devrimi'nin, Mao'nun ölümüne (1976) kadar sürdüğü varsayılır. Bu on yıllık dönem içinde Çin'de meydana gelen bütün olumlu ve olumsuz gelişmeler Kültür Devrimi'ne ait uygulamalar olarak değerlendirilmektedir. Kültür Devrimi'ni Mao'nun ölümüne ve arkasından sağ kanadın iktidar dizginlerini ele geçirme hazırlığında olduğu 70'li yılların ortalarına kadar uzatan bu değerlendirmeler eksik ve yanlıştır. Çin'de fırtınalı kitle hareketlerine sahne olan Kültür Devrimi esas olarak 1969 İlkbaharı'nda yapılan ÇKP'nin 9. Kongresi'ne kadarkı üç yıllık bir süreyi kapsamaktadır.

Çin'de Kültür Devrimi'ne yolaçan nedenlere ve Kültür Devrimi sonrası gelişmelere geçmeden önce, Kültür Devrimi kavramı üzerinde kısaca duralım.

Kültür Devrimi, Mao'nun devrimci teoriye yaptığı önemli katkılardan biri sayılır. Kültür Devrimi, kuramsal bir yaklaşım olarak, sosyalizmin inşasını "ekonomizm"'in belirlediği politik temeller üzerine oturtan geleneksel politik yaklaşımdan bir kopuşu ifade etmektedir. Toplumsal dönüşümü, yalnızca ekonomik düzeyin dönüşümü ile –özel mülkiyetin kamu mülkiyetine dönüşümü ile– sınırlamayan, toplumsal dönüşümü toplumun tüm bir yapısında gerçekleştirmeyi hedefleyen bir devrimci perspektife Kültür Devrimi önemli bir kuram olarak yeralır.

Çin gibi geri bir toplumsal yapıda ileri ve devrimci kültürel atılımlar ve dönüşümler gerçekleştirilmeden sosyalizmi yalnızca ekonomik atılımlarla kurup geliştirmek ve sistemi oturtmak olası değildir. Kültür Devrimi, asırlardır ehlileştirilerek kulluk ilişkileri içinde tutulan ve özgür gelişimi engellenen yığınların yaratıcı özelliklerinin açığa çıkartılarak özgürleşmesini sağlayan, yığın insiyatifini geliştiren ve onu devrimcileştiren bir atılım olarak kavranmalıdır.

Bir kuramın kendi soyutluğunda gerekli ve doğru olarak benimsenmesi elbetteki tek başına yeterli değildir. Bir kuramın kendi amacına uygun yöntem ve araçlarla uygulanması da zorunludur. Nitekim teorik olarak doğru önermelerin uygun olmayan yöntem ve araçlarla amacından saptırılması olasılığı her zaman vardır.

1966 yazında, Çin'de başlatılan Kültür Devrimi'nin gerçek anlamda bir Kültür Devrimi olarak gerçekleştiği söylenemez. Çin Kültür Devri'minin kuramda içselleşmesi gereken amaç ve hedefle bağdaşmayan bir dizi aşırılıklarla eve hatalı pratiklere kaynaklık ettiğini belirtmek gerekiyor. Bazı olumlu özelliklerinin yanı sıra Çin Kültür Devrimi, doğru bir kuramın hatalı araç ve yöntemlerle amacından saptırılmasının bir örneğini oluşturuyor.

Çin Kültür Devrimi, pratikte Çin toplumunu cehaletten, kültürel gerilikten kurtarmak, geniş yığınların bilincini oluşturmak ve onu devrimcileştirmek ihtiyacından ziyade ÇKP içerisinde iktidar dizginlerini ele geçiren sağcı kanadın tasfiye edilmesinin bir aracı olarak düşünülmüş ve uygulanmıştır. Kültür Devrimi'nin parti içi iktidar çatışmasını çözmenin bir aracına dönüştürmek onun çok dar bir alanda ve sığ bir bakışla uygulanmasını da beraberinde getirmiştir.

Kültür Devrimi hareketi içinde meydana gelen aşırılıklar ve kültüre düşmanlık temelinde gelişen olaylar, yalnızca ayaklanan kitlelerin sosyal tahammülsüzlüğünden kaynaklanan kendiliğinden davranışlar olarak değerlendirilemez. Böyle davranışların belli bir payı olsa bile, kültüre, bilime, sanata ve genel olarak bilgiye düşmanlık temelinde ortaya çıkan hareketleri besleyen belli bir ideolojik temelin varlığı yadsınamaz. Çin kültürünün binlerce yıllık tarihinden süzülüp gelen tapınakların, heykellerin, müzelerin, matbaaların, kitaplıkların tahrip edilmesi; kısacası, toplumun tarihsel kültürünün imhasına yönelen bir Kültür Devrimi pratiği Çin'de yaşanabilseydi, bunda ideolojik önderliğin önemli bir payı olduğunu kabul etmek gerekiyor. Yarı bilgili, (ya da yarı cahil) kitlenin sosyal tahammülsüzlüğünce de beslenen bu bilgi ve kültür düşmanlığını, ÇKP önderliğinin ideolojik yönlendiriciliğinde gerçekleştiğini vurgulamak gerekiyor. Benimsenen çizgiyle uyuşmayan her görüş ve davranışın "burjuva" sayılması ve ÇKP önderliğinin buna belli bir ideolojik temel sunması, Kültür Devrimi hareketinin, gerçek anlamda bir kültürel atılım hareketi olarak yaşanmasını değil, kültüre karşı bir hareket biçimine bürünmesini sağlamıştır.

ÇKP'nin, Kültür Devrimi hareketine damgasını vuran ideolojik yaklaşımları ayrı bir inceleme konusu olacak kapsamdadır. Konuya çok özet değinmek gerekirse, ilk elden şunlar söylenebilir, Mao önderliğindeki ÇKP'nin, devrimin sürekliliği ve "revizyonizm" konularındaki bakışı, indirgemeci ve çelişkilerin dönüşümüne yer vermeyen bir diyalektik yoruma dayanmaktadır. Mao'nun "proleterya diktatörlüğü altında devrimi sürdürme" tezi, devrimi belli aralıklarla tekrar tekrar yapma yorumuyla iç içe savunulmaktadır. Bu yoruma göre, devrimci süreç, durmadan belli aralıklarla tekrarlanan bir devrimler zinciridir.

Eğer devrimin, bir sınıf egemenliği sisteminden, başka bir sınıf egemenliği sistemine, ya da bir toplumsal ilişkiler sisteminden bir başka toplumsal ilişkiler sistemine geçişten başka anlamı yoksa, devrim bir kere yapılır. İktidarın ele geçirilmesiyle nitel bir aşamaya sıçrama yapan devrimci süreç, kendi mantığı doğrultusunda kesintisiz devam eder. Kendi mantığı doğrultusunda gelişen bir süreçte devrimleri tekrarlamanın gereği olmaz. Kültür Devrimi de, kesintisiz süren devrimci kuruluş sürecinin kendi evrimi içinde yeralan bir kültürel dönüşüm ve atılım hareketi olarak anlaşılmalıdır. Çin pratiğinin bundan hayli farklı şekilde gerçekleştiğini belirtmeye gerek yoktur. ÇKP'nin devrimleri tekrarlama tezinin arka planında hatalı bir revizyonizm tanımlaması yeralır. ÇKP ve takipçilerinin literatürü, revizyonizmi doğrudan burjuva ideolojisi olarak tanımlayan metinlerle doludur. Revizyonizmden burjuva ideolojisine oradan da burjuvalığa kadar uzanan indirgemeci ve düz mantığa dayalı bir tahlil zinciri oluşmaktadır. Revizyonizm doğrudan burjuva ideolojisi olunca bu görüşleri savunanların da burjuva ya da karşı-devrimci olarak algılanması kolaylaşıyor. Bu mantık zinciri içinde devrimci çizgi ile revizyonizm arasındaki çelişki, politik planda devrim ile karşı-devrim arasındaki çelişki biçimine bürünüyor. Tahlil bu olunca, devrimci kanadın, karşı-devrimci kanada karşı politik şiddeti de içeren "devrimci girişimleri" gündeme getirmesi meşruiyet kazanıyor. Devrimleri durmadan tekrarlama tezi de revizyonistleri devirmenin bir yöntemi olarak düşünülmüştür.

Sosyalizm içi sayılması gereken çelişkilerin ve sorunların devrim, karşı-devrim çelişkisi biçimine büründürülerek yorumlanması sosyalizm davasına zarar veren bir dizi olumsuz gelişmenin yaşanmasına neden olmuştur. 80 öncesi Türkiye solunda yaşanan olumsuzlukların önemli bir bölümünün bu hatalı mantıktan kaynaklandığını herkesin malumudur.
Nitekim, Çin'de " kapitalizm yolcusu" Lui Siao Şi ve Deng çizgisinde şekillenen sağ hareketi iktidardan devirip tasfiye etmek üzere kitlesel şiddet eşliğinde başlatılan kültür devriminin bizzat kendisi, aradan on yıl geçmeden bütün kazanımlarıyla, Çin topraklarından silinmeye çalışılmıştır. Yani kültür devrimi süreci, bir yönüyle sağın güçlenme koşullarının oluştu bir süreç olmuştur.

60'lı yılların ortalarında dünya çapında büyük yankılar uyandıran ve SBKP'nin "ekonomist" sosyalizme geçiş tezlerine karşı, toplumsal dönüşümü , ekonomik düzeyden başlıyarak kültürel düzeye ve insan bilincinin devrimcileştirilmesine kadar uzanan bir tahlille yorumlayan ÇKP'nin görüşleri, sosyalist hareketler tarafından ufuk açıcı tahliller olarak sempatiyle karşılanmış ve geniş bir desteğin oluşmasını sağlamıştı. Bürokratik sosyalizm geleneğine karşı " komün" ilkelerinin uygulanmasından tabanın yönetimde kesin söz ve karar sahibi olması gerektiğinden, bürokrat yöntemleri kullanan ve halktan kopan yöneticilere karşı isyan etmenin meşruluğundan söz eden ve dünya çapında sosyalist güçlerin geniş sempatisini toplayan bir atılımın yine ÇKP önderliğinin elinde nasıl hedefinden ve amacından saptırılarak uygulandığını anlamak için öncelikle ÇKP içi iktidar çatışmalarının kısa tarihçesini sunmakta yarar vardır.

ÇİN'DE PARTİ İÇİ İKTİDAR ÇATIŞMASI VE KÜLTÜR DEVRİMİ

Çin'de geniş dalgalanmalara yol açan parti içi iktidar kavgasının kökleri 50'li yılların sonuna kadar uzanıyor. Sosyalizmin yol, yöntem ve kuruluş temposu konusunda ÇKP içinde başlayan tartışmalar, 1958'de halk komünleri hareketiyle tarımın hızlı bir şekilde kolletivizasyonu ve 1959'da toplumun maddi üretim ve toplumsal ilişkiler alanında nitel bir dönüşümün gerçekleştirilmesi amacıyla " İleriye Doğru Büyük Atılım" hareketini içeren Mao önderliğindeki politik çizgiye karşı sağcı bir muhalefet ortaya çıkarmıştı.

Sosyalizme tedricen ilerlemekten yana olan Mao'yu 50'li yılların sonlarında hızlı bir dönüşüm programının benimsenmesine ve uygulanmasına yönelten nedenler arasında SBKP ile o dönemde başlayan "revizyonizm" tartışmalarının payını saymak gerekiyor. SBKP, başlayan ideolojik tartışmalarda ÇKP'ye karşı Sovyet yardımlarını bir tehdit aracı olarak kullanmaya başlamıştı. Mao açısından, Sovyet yardımlarından bağımsızlaşmak ve Çin'in kendi yağı ile kavrulabilir bir kıvama gelmesi için kısa sürede büyük atılımların gerçekleştirilmesi gerekliydi. Bu tür saiklerinde

rol oynadığı " Büyük sıçrama" hareketi ÇKP içinde sert tartışma ve çatışmalara yolaçmıştı. ÇKP içerisinde 50'li yılların sonlarında başlayan bu tartışmalarda başlangıçta Mao ve çevresindekiler mücadeleyi kazanmalarına rağmen, 60'lı yılların ortalarına doğru, ÇKP Merkez Komite ve Polit Büro'sunda Lui Şao Şi ve Deng Siaoping'in temsil ettiği sağ kanat egemen olmaya başlamıştı.

60'lı yılların başlarında SBKP ile başlayan "revizyonizm" konusundaki tartışmalar derinleşmiş ve karşılıklı mektupların kamuoyuna açıklanmasıyla aleniyet kazanmıştı. Sovyet yardımlarını bir tehdit aracı olarak kullanan SBKP bundan istenen sonucu (ÇKP'nin boyun eğmesini) elde edemeyince danışmanlarını geri çekmek dahil bütün yardımları durdurmuştu. Bu gelişmenin yanı sıra, aynı yıllarda meydana gelen doğal felaketlere ek olarak "büyük sıçrama" hareketinin belirlediği büyük hederlerden de kaynaklanan ağır ekonomik sorunlar ortaya çıkmıştı. 60'lı yıllarda oluşan bu olumsuz ortamda, Lui Şao -Şi ve Deng Siaoping çevresinde kümelenen sağcı kanat bir reform programıyla ortaya çıkmış ve parti içinde etkinliği ele geçirmeye başlamıştı. Parti içinde dizginleri ele geçiren sağ kanat, halk kömünlerinin kollektif biçimlerini kaldırmaya, köylülere özel işletme özgürlüğü vermeye başlamıştı. Mao'nun parti içindeki etkinliğini zayıflatmak suretiyle başarılarını politik olarak garantilemek isteyen sağ kanat, ideolojik mücadele eşliğinde parti içi demokratik mekanizmalar yoluyla zayıflatılacak gibi görünmüyordu. Parti içinde Mao ve çevresindekilerin aleyhine oluşan bu güç dengesi, kültür devrimine kadar uzanan bir iktidar kavgasına yolaçtı. Mao ve çevresindekiler 62-63'lerden itibaren parti ve devlet bünyesinde etkinlik kurmaya başlayan sağ kanada karşı tabanda kitle hareketi oluşturmaya başlamıştı. Orduda " Mao - Zedung Düşüncelerini Öğrenme " kampanyaları , kırda " sosyalist eğitim hareketi" ve toplumda kültür üzerine başlatılan polemikler kültür devrimine uzanan hazırlıkları oluşturuyordu. Başlangıçta istenen etkiyi sağlamayan bu çalışmalar 1966'da üniversite ve okullarda başlayan kitle hareketinin doğuşuyla ürünlerini vermeye ve böylece durum değişmeye başladı. Parti içinde sol kanadın ve Mao'nun kitle hareketlerini desteklemesi, sağ kanadın bu harekete karşı zor kullanmasını engelledi. Tüm ülke çapında yaygınlaşan kitle hareketini, parti içinde güçdengesini sol kanadın lehine çevirmek üzere bir manivele olarak kullanan Mao ve çevresindekiler, kısa süre içinde sağ kanadı etkisiz hale getirdiler.

İşte 1966'da başlayan ve kısa sürede tüm ülkeye yayılan öğrenci hareketi, kültür devriminin başlangıcı olarak kabul edilmektedir. Mao'nun başlayan kitle hareketine gösterdiği ilk hedef parti ve devlet üst kademelerinde kümelenen " revizyonist karargahları bombalayın" talimatında ifade bulmaktaydı. Parti ve devlet kademelerinde brokratik geleneğin temsilcileri olan sağ kanadın tasfiyesi bu şekilde ancak kültür devrimi ile tabandan gelen bir kitle hareketi sayesinde gerçekleşmiştir.

ÇKP MK'sının 8. 8. 1966 tarihli kararı, sağ kanadın yenilgisini belgeliyordu. Bu kararda, kitlelerin korkusuzca seferber edilmesinin gerekliliği, kitlelerin kendilerini hareket içinde yetiştirip kurtaracağı, oluşturulan Kültür Devrimi Komitelerinin hareketin iktidar organları olacağı, bu komitelerin Paris Kömünü ilkelerine göre çalışacağı, seçme ve seçilme hakkının yanısıra yöneticileri seçimle değiştirme hakkının da olacağı, " kapitalist yolda olan yöneticilerin devrilmesi gerektiği" vurgulanıyordu. Sağ kanadın başta gelen temsicilerinin (Lui Şiao Şi, Deng Siaoping ve yandaşları) görevden alınarak tutuklanmasını,1967 " Ocak taarruzu" hareketi izledi. Bu hareketle üst kademelerde başlayan tasfiye, yerel birimlere kadar yaygınlaştırıldı.

Kültür devrimi hareketi, partinin sağ kanadına karşı Mao'nun sol kanatla birlikte hareket etmesi sonucu gerçekleştirildi. Lin Biao ve daha sonra "dörtlü çete" olarak nitelenen ÇKPyöneticileri sol kanadın temsilcileri olarak kültür devrimine yön veren politikaların belirlenmesinde etkin rol oynadılar.

" Ocak taarruzu"ndan sonra, sol kanat, " orduda da kapitalist yolcular devrilsin", sloganını yükseltti. Aşırı sol talepler eşliğinde sürdürülen kültür devrimi hareketi, devlet mekanizmasını felcetti. Ve bir kargaşa ortamının doğmakta olduğunun görülmesi bir karşı hareketin parti içinde oluşmasını sağladı. Çu Enlai önderliğinde oluşan bu karşı hareket kısa süre içinde güçlenince Mao'da bu hareketi destekleyerek, sol kanadın etkinliğini sınırlamaya ve daha sonra açıktan tavır almaya başladı. Solun aşırı kesimleri görevlerinden alındı ve büyük bir bölümü tutuklandı. Ülke çapında "Devrim Komiteleri" kurularak bu komiteler aracılığıyla ülke çapındaki kitle hareketi kontrol altına alınmaya ve aşırı solcular geniş oranda tasfiye edilmeye çalışıldı. Bu çalışmalar 1968'in sonbaharına gelindiğinde, 1966'da başlayan Kültür Devrimi süreci durdurulmuş ve mevcut kazanımların pekiştirilmesi için yeni bir restorasyon sürecine girilmişti. 1969 Nisan'ında yapılan 9. Parti Kurultayı'nda ise Kültür Devrimi'nin "büyük zaferi" ilan ediliyordu.

KÜLTÜR DEVRİMİ'NE ACI FREN

KültürDevrimi harketiyle partinin sağ kanadı budanmış ve sol kanadın egemenliği sağlanmıştır. Ne var ki, sol kanadın aşırılıklara baş vurması ve devlet aygıtını felce uğratan uygulamaları yaygınlaştırarak sürdürmesi, başlangıçta fırtınalı kitle hareketinin gerekliliğine vurgu yapan Mao'yu istikrar sağlayıcı talepleri benimsemeye ve kitle hareketini denetim altına alarak durdurmaya yöneltmişti. Sol kanadın aşırılıklarına tutum almaya başlayan Mao, ağırlığını "istikrar" şiarını yükselten merkezci eğilime kaydırmaya başlamıştı. Sovyetler Birliği tarafından 1968'de Çekoslovakya'nın işgal edilmesi, ABD'nin Hindiçini'ne saldırılar düzenleme tehlikesinin yükselmesi vs. gibi dış gelişmeler Ç in'de "birlik ve istikrar"ın vurgulandığı bir döneme geçişi uygun bir zemin sunuyordu.

Yukarıdaki açıklamalardan anlaşılacağı gibi, 1966/76 yılları arasındaki on yıllık bir sürece yayıldığı varsayılan Kültür Devrimi hareketi, esas olarak 2-3 yıllık gibi kısa bir süre damgasını basan bir hareket olarak yaşanmıştır. Daha sonraki yıllarda parti içi fraksiyon çatışmaları devam etmiş, Kültür Devrimi hareketine hedef olan sağ kanat ile uzlaşma çabaları başlamış ve hatta sürgüne gönderilen bu kanadın liderlerinin itibarları iade edilmiş ve parti içinde önemli mevkilere getirilmişlerdir. Kültür Devrimi'nin zaferini ilan eden 9. Parti Kongresi, aynı zamanda Mao'nun sol siyasetten sağ siyasete doğru evrilmesinin dönüm noktasını oluşturuyor. Bilindiği gibi, 1970'li yılların başlarından itibaren ÇKP'nin iç ve dış politikası sağ politikalar tarafından belirlenmiştir. 70'li yıllarda Türkiye solu tarafından bolca tartışılan ve bu solun belli kesimleri tarafından doğmatik bir şablonculukla Türkiye devriminin ana sorunu haline getirilen ÇKP dış politikası yeterince biliniyor olmalıdır. "Üç dünya teorisi", "baş düşman sosyal-emperyalizm" tezleriyle , emperyalizmle uzlaşma ve sınıf işbirliği esası üzerine oturtulan bu tezler, ÇKP'nin ve yandaşlarının bütün politikalarının ana eksenini oluşturdu. 50'li yılların sonlarında, SBKP revizyonizminin, barışçıl geçiş, barış içinde bir arada yaşama, kapitalist olmayan yol, sınıf işbirliği esasları üzerine oturan tezlerine karşı, enternasyonalist, devrimci bir mevziden eleştiriler yönelten ÇKP, 70'li yılların başından itibaren dar bir milliyetçilik tarafından belirlenen yeni bir politikaya yönelmiş ve eleştirdiği SBKP'ye paralel düşen ve hatta bazı yönlerde daha sağa kayan politikaların takipçisi olmuştur.

Dış politikası, bu şekilde milliyetçi ve uzlaşmacı esaslar üzerine oturan ÇKP, elbetteki içte devrimci sol bir politikanın takipçisi olamazdı. ÇKP doruklarında iktidar çatışmasının bitmediğini, çelişkilerin ve çatışmaların devam ettiğini gösteren en önemli olaylardan biri, 1971'de esrarengiz bir şekilde Lin Biao'nun kayboluşudur. Lin Biao, Mao'nun yakın silah arkadaşı ve onun devamcısı olarak bilinmekteydi. 1959'da "büyük sıçrama" hareketi esnasında ortaya çıkan sağ kanadın güçlü isimlerinden Peng Dehuai, Savunma Bakanlığı'ndan alınmış ve onun yerine Lin Biao bu göreve getirilmişti. Kültür Devrimi haretketinde Mao ile birlikte sol kanadın destekcilerinden biri olarak tanınan Lin Biao'nun esrarengiz bir şekilde kayboluşu (yapılan resmi açıklamaya göre; Lin Biao, askeri bir darbe planlıyarak Mao'yu öldürmek istemiş) gösteriyorki, parti içi iktidar çatışması çok sert zeminlerde devam ediyordu. Bu olay, aynı zamanda Mao'nun politik tercihinin sol politikalardan sağa doğru kaymaya başladığının bir göstergesiydi. Lin Biao'nun bu şekilde ortadan kaldırılması, Parti Politik Bürosunda yeralan sol kanadı zor durumda bırakmış ve bu fırsatı değerlendiren sağ kanat parti içinde güç toplama çalışmalarını hızlandırmıştır.

70'li yılların başında, dış politika alanında sağa savrularak anti-emperyalist güçler ve devrimci hareketlerle ittifak ve karşılıklı dayanışma yerine, ABD dahil emperyalist devletlerle, "baş düşman" Sovyetlere karşı ittifak kuran Mao ve ÇKP önderliği iç politikada değil kültür devrimini devam ettirmek aksine kültür devriminin uygulamalarını bir bir budamaya başlamıştı.

Kültür devriminin hedefi olan, tutuklanan ya da görevlerinde alınan " kapitalist yolcular" 1970 - 71'den itibaren itibarları iade edilmeye ve görevlerine dönmeye başlamıştı.

" Kendi gücüne güvenme" politikası delinmeye başlamış ve dışarıdan komple sanayi sistemleri almak için emperyalist devletlerle sıkı ilişkiler sürecine girilmişti. Dış politikada daha önce belirtildiği gibi buna uygun hale getirilmişti.

Adım adım restarasyon girişimleriyle kültür devrimi kazanımlarının budanmasına karşı sol kanat bir direnme hattı oluşturma çabalarını sürdürdü. Lin Biao'nun "ihaneti"suçlamalarından sıyrılmak için, Sol kanat, Lin Biao'yu, üretimin yükseltilmesini devrimci ideallerden üstün tutan bir sağcı olarak tanıtmaya çalışıyor ve Emperyalist Batı'ya yaklaşma politikasına, anti-emperyalist bir kampanya ile karşılık veriyordu.

SAĞA SAVRULAN ÇKP SAĞ KANADIN YÜKSELİŞİNİ SAĞLADI

1973-74 yılları, sağ kanadın güçlü isimlerinin Parti içinde etkili mevkilere getirilmesine sahne oldu. Sürgüne gönderilen Deng Siaoping tekrar Pekin'e çağrıldı.Aynı yıl yapılan 10. Parti Kongresinde yeniden Polit Büro'ya alındı. 1975'te Genek Kurmay Başkanı olan Deng, hem MK Başkan yardımcılarından biri olarak parti ve devlette yeniden kilit bir konuma geldi. Sol kanat çeşitli kitle direnişlerini örgütlüyerek, yerel yöneticilere karşı duvar gazeteleri asarak, grevler düzenliyerek, parti büroları ve karakollara saldırılar düzenliyerek direnişi sürdürmekteydi. 1976'da Çu Enlai'n ölümünden ve gelişen olaylar karşısında, Mao, Deng'in kültür devrimi kazanımlarını bütünüyle iptal etmek amacında olduğunu gördü ve Deng'i bir kez daha bütün görevlerinden uzaklaştırdı. 70'li yıllardan itibaren sol kanadın aşırı uygulamalarını sınırlıyan ve hatta belli resterasyon girişimlerini onaylayan Mao, bütün yetkileri Merkez kanadın öncülerinden Hua Guofeng'e verdi.

Bu yıllarda ÇKP içindeki iktidar çatışması üç ana eğilim içinde kümelenmişti. " Dörtlü Çete" diye nitelenen sol kanat, Deng'in başını çektiği sağ kanat, Hua Guofeng'in liderliğindeki Merkez (orta) kanat.

Kültür devrimi ve Mao'nun " proleterya diktatörlüğü altında devrimi sürdürme" tezi, parti içi kanatlar arasında önemli ayrılık noktaları oluşturuyordu. Mao'nun desteğine sahip olan Merkez kanat, kültür devrimini ve "proleterya diktatörlüğü altında devrimi sürdürme" tezini esasta doğru, ancak aynı tezleri savunan sol kanadın tutumunu aşırı buluyordu. Deng'in sağ kanadı ise yukarıdaki tezleri esasta yanlış buluyor ve karşı çıkıyordu. " Gerçeğin biricik ölçütü pratiktir" tezi, sağ kanadın başlıca şiarı olarak diğer eğilime karşıt bir konumda yeralıyordu. Yine kültür devrimi günlerinde yükseltilen "düşünceyi devrimcileştirme" şiarını yükseltmişti. İktidar dizginlerini ele geçirme aşamasında bu şiarı yükselten Deng ve çevresi, iktidar gücünü ele geçirdikten kısa bir süre sonra, kültür devrimi günlerinden beri süre gelen bir çok özgürlüğü kaldırarak daha baskıcı ve otoriter bir yönetim oluşturmakta gecikmedi.

1976'da Çu Enlai'n ölümünden sonra, Deng'in ikinci kez görevden uzaklaştırılması sol kanadın bir başarısı olarak değerlendirildi. Ancak bu başarı uzun ömürlü olamadı. Mao'nun 9 Eylül 1976'da ölmesi ve Mao'nun desteğiyle iktidarı elde tutan Hou Guofeng takımının sol kanada karşı, Deng'in liderliğindeki sağ kanatla ittifak oluşturması, ÇKP içindeki güç dengesinin sağ kanadın ağırlığında oluşmasını sağladı. Nitekim Temmuz 1977'de yapılan 10. Merkez Komitenin 3. Genel toplantısında, Deng Siaoping'i bütün parti ve devlet görevlerine geri getirme kararı alınmıştı. Merkez kanat ile sağ kanat arasında oluşturulan ittifak, iktidar gücünün kesin şekilde sağ kanadın eline geçtiği 1979 yılına kadar süren bir geçiş evresi olarak yer aldı.

SOL KANADIN KESİN TASFİYESİ

Mao'nun ölümünden hemen sonra, Ekim 1976'da sol kanadın temsilcileri ("dörtlü çete") tutuklanmış ve yandaşlarının tasfiye etmek üzere geniş bir tutuklama kampanyası başlatılmıştır. Tutuklananlar, kültür devrimi ve kitle hareketlerindeki rolleri nedeniyle mahkeme karşısına çıkartılıp yargılandı. Sol kanada karşı geniş bir ideolojik kampanya başlatıldı. " Dörtlü ü Çete", aslında Çin'e kapitalizmi geri getirmek isteyen gerçek sağcılar olarak suçlandı.İktidar dizginlerini elde tutan Huo Guofeng ve yandaşları sözde radikaldi. Görünüşte Mao'nun geleneğine sahip çıkıyor ve kültür devrimini savunuyordu. Halk üzerinde büyük prestiji devam eden Mao'yu karşıya almaya henüz hiç bir kanat cesaret edemiyordu. Günah keçisi haline getirilen " Dörtlü Çete"ye tüm bir tarihsel dönemin faturası çıkartılıyordu. Ülkeyi felakete sürükleyen " Dörtlü Çete"ydi.

1977-78 yılları, ÇKP politikasının bütünüyle sağ kanat tarafından belirlendiği bir geçiş yılları oldu. Haziran 1979'da yapılan 5. Milli Halk Meclisi 2. oturumunda Başbakan sıfatıyla konuşan Hua Guo - feng, Mao geleneğinin bir devamcısı olarak değil, sağ kanadın temsilcileri, işgal ettiği kürsüden dile getiren bir kukladan farksızdı. Bu konuşma, görünüşte doğru kabul edilen Mao'cu çizgiden kesin bir kopuşu ifade ediyor.Mao'nun "proleterya diktatörlüğü altında devrimi sürdürme" tezi rafa kaldırılmıştır artık. Onun yerine, "proleterya ve tüm emekçi halk bir kere devlet iktidarını ele geçirdikten ve kendisi, yani yönetimini kurduktan sonra, ekonomik inşa görevi öncelik kazanmalıdır" " sınıf mücadelesi artık toplumumuzun baş çelişmesi değildir" fikri benimsenmiştir.

1979 yılının sonlarına gelindiğinde, Mao çizgisine karşı dolaylı biçimlerde dile getirilen eleştiriler artık alaniyet kazanıyordu. Eylül 1979'da ÇHC'nin 30. Kuruluş Yıldönümü kutlamalarında yapılan konuşmada Mao çizgisinin eleştirilmesi resmiyet kazanıyordu. Mao'nun 1956'daki 8. Kongre çizgisinin doğru olduğu, ondan sonraki politikasının yanlış olduğu, kültür devriminin esasta yanlış olduğu, Lin Biao ve "Dörtlü Çete" çizgisinin eleştirilmesinin sürdürüleceği belirtiliyordu.

1980 başlarında Lui Şao-Şi'nin itibarı iade edilmiş ve kendisine karşı yapılan suçlamaların haksız olduğu ifade edilmiştir.

İktidar dizginlerini bütünüyle ele geçiren Deng ve yandaşları, 1980'nin ortalarına doğru Huo Goufeng ve yandaşlarını tasfiye etmeye başladı ve böylece sol kanadın tasfiyesini sağlamak üzere oluşturulan büyük koalisyon dağılmış ve balayı bitmiş oldu.Böylece, bugünkü Deng iktidarına kadar uzanıp gelen ÇKP içi iktidar çatışmalarını özetlemiş olduk. Son öğrenci olayları, ÇKP içinde kronikleşen iktidar çatışmasının devam ettiğini bir kez daha gözler önüne serdi. 1989 öğrenci olaylarını destekleyen Zao Ziyang'ın görevden alınarak yargılanması, ÇKP içinde süregiden iktidar çatışmasının şimdilik Deng iktidarının lehine kapanan sonuncu perdesi oldu. Bu perdenin önümüzdeki dönemde ne tür gelişmeler ve olaylarla açılacağını zaman gösterecektir. Belli olan, iktidar çatışmasınındevam ettiği, perde gerisinde ve derinlerde mücadelenin sürmekte olduğudur.

DENG İKTİDARI VE SONUÇLARI

Tüm rakiplerini alaşağı ederek, iktidar gücünü elinde tutan Deng, 1978' den günümüze kadarki gelişmelere damgasını vurdu.Mao'nun sağlığında, Mao'nun düşüncelerine karşı açık bir ideolojik tavır alamayan, hatta "izleyici" rolü oynamaya çalışan Deng, parti ve devlet içinde güçlü bir konuma gelince, Mao'nun ideolojik çizgisini hedef alarak tasfiye etmeye başladı. Deng'e göre Mao'nun sosyalizm üzerine teorisi bir yanılgılar yumağıydı. Tarımın kollektif biçimlerine, komün hareketine karşı amansız bir kalama kampanyası başlatan Deng, kapitalizmin aşılması yönündeki girişimlerinin ve kazanımlarının karşısına, kapitalizm aşısını ihtiva eden bir reform programı ile çıktı. Bu da Çin'de Mao tarafından yerleştirilmeye çalışılan bir sosyalizm modelinden geri dönüş anlamına gelmekteydi.

Deng'e göre, Mao sosyalizmi "yokluk içerisinde bir sosyalizm"di. Bu sosyalizm modeli Çin'i batırmıştı. Sanayide, Tarımda, Savunmada ve teknolojide modernleşmeyi içeren " dörtlü modernleşme" programı, Deng'in reform programının esasını oluşturdu.

Bütün kötülüklerin ve yoksulluğun kaynağı olarak kültür devriminin uygulamalarını gösteren Deng yönetimi, eskiye göre çok daha brokratik ve baskıcı bir yönetim modeli oluşturmaya koyuldu. "Gençleştirme" adı altında parti ve devlette büyük temizlikler gerçekleştirildi. Ekonomik düzeyde uygulanan liberalleşme, siyasal düzeyde baskıcı brokratik bir kurumlaşmayla tamamlandı.

Kültür devrimi uygulamaları arasında yeralan, " daha fazla taban demokrasisi", "işçilerin üretim ve işletmelerin yönetimi üzerindeki etkilerinin arttırılması", " teşvik primlerinin kaldırılması" şeklindeki kazanımlar

Devamı 15. Sayfada

ZULMÜN KALELERİNDE ÖLÜMÜNE DİRENİŞ

Geçtiğimiz Haziran ayının 29'unda Eskişehir'de başlayıpAydın'da devam eden ve daha sonraki süreçte dalga dalga tüm cezaevlerine ve Türkiye'nin dört bir yanına yayılan politik tutukluların haklı ve meşru direnişi, 17 ve 19 Ağustos günleri zaferle sona erdi. Adalet Bakanlığı 1 Ağustos Genelgesinde değişiklikler yapma sözü verince ve cezaevleri yönetimi tutukluların taleplerinin büyük bir bölümünü kabul edince açlık grevleri 52. gününde sonuçlandırıldı.

Devrimci ve yurtsever tutukluların, 52 gün süren direnişi sonucunda cezaevleri, 12 Eylül Adaleti, insan hakları gibi konular Türkiye'nin gündemine yeniden girdi. Hükümetin bütün gölgeleme ve karalama çabasına rağmen halk ve kamuoyu direnişe sahip çıktı. Başta tutuklu aileleri olmak üzere devrimci - demokratik güçler, ilerici-demokrat aydınlar, bazı SHP'liler, Halkevleri, İHD, TAYAD, Eğit - Der v.b. kuruluşlar politik tutukluların taleplerini destekleyen eylemler düzenlediler.

ESKİŞEHİR'DE AÇLIK GREVİ NEDEN GÜNDEME GELDİ ?

21 Haziran günü, Eskişehir Özel Tip Cezaevinde iki tünel ortaya çıkartıldı. Tünelin birisi, Devrimci Yol ve Kurtuluş davalarından yargılananların kaldığı koğuşa, diğeri ise başka tutukluların kaldığı koğuşa çıkıyordu.

Tünel olayı üzerine cezaevi yönetimi, 22 Haziran günü polis ve jandarmaları koğuşlara saldırttı. Tutuklu ve hükümlülerin tüm eşyaları yırtılıp parçalandı. Radyo, teyp, ocak gibi araçlara elkonuldu. Tutuklulara fiziki saldırılar ve hakaretler başladı. 23Haziran 'dan itibaren ise tutuklu ve hükümlülere yemek ve su cezası uygulanmaya başlandı. Kantinden alışveriş yasaklandı. Kısaca, büyük mücadeleler sonucunda kazanılmış hakların tamamı, tünel bahanesiyle tutuklulazın elinden alındı.

Cezaevi yönetiminin giderek sistemleşen terörüne karşı 29 Haziran günü Kurtuluş'çular, 1 Temmuz günü ise Devrimci Yolcular açlık grevine başladılar. Grev, koşulların iyileştirilmesi talebiyle başladı. Yaklaşık 100 kişinin katılımıyla devam eden direnişe, 13 Temmuz günü PKK, Dev - Sol ve TKP/ML'lierde katıldılar. Direniş böylece güçlenerek devam etti. Direnişe katılan tutuklu sayısı 250'yi buldu.

Cezaevi yönetimi, savcı ve diğer yetkililer grevcilerin talepleriyle hiç ilgilenmediler. Anlaşmak için direnişe son verilmesini şart koştular. Tutuklular bu dayatmayı kabul etmediler. Ailelerin çeşitli girişimleri de sonuç vermedi.

ÖLÜM YOLCULUĞU

Nihayet grevin 35. gününe gelinmişti. 1 Ağustos gecesi, cezaevi yönetimi, grev nedeniyle bitkin haldeki tutukluları 5 saat süren bir mücadeleden sonra zorla başka bir cezaevine nakletmeye başladı. 2 Ağustos sabahı 250'si açlık grevinde olan toplam312 tutuklu ve hükümlü, kafeslere kapatılmış bir şekildeözel olarak imal edilmiş cezaevi arabalarına (Ringlere) bindirildiler. Kavurucu sıcak altında, Eskişehir'den Aydın'a doğru bir yolculuk başladı. Bu ölüm yolculuğuydu. Adalet Bakanlığı ve cezaevi yönetimi, hiçbir insani ilkeye dikkat etmeden ve sadece direnişi kırmak amacıyla tutukluları başka bir cezaevine nakilediyordu.

Akşama doğru Aydın'a gelindi.Tutuklular yürüyemiyecek durumdaydı. Bir önceki gece fena halde dövülmüşlerdi. Boğucu sıcak altında yapılan 10-12 saatlik yolculuk nedeniyle de iyicene bitkin düşmüşlerdi. Aydın cezaevi yönetimi, bunları hiç göz önünde bulundurmaksızın Eskişehir'den gelenlere geleneksel hoş geldin sopası çekitirdi. Onlarca tutuklu, yerlerde süründürülerek ve joplarla, sopalarla dövülerek koğuşlara alındılar. Sayım bahanesiyle 250 kişi topluca dayaktan geçirildi. Yapılan birçeşit vahşetti.

Saatlerce süren zulüm sonucunda direnişçiler 2 şehit verdiler. PKK davası tutukluları Mehmet YALÇINKAYA ile Hüseyin Hüsnü EROĞLU, hayatlarını kaybettiler. Çok sayıda tutuklunun kolu, ayağı kırıldı, kafası yarıldı. Devrimci Yol davası tutuklularından İbrahim CEYLAN'ın ayağı kangren oldu, İmdat ÇELİK'in kolu,

KURALSIZ BİR ÖLÜM KALIM SAVAŞI

Eskişehir'de başlayıp Aydın'da devam eden Açlık Grevi tam bir ölümkalım savaşı şeklinde gelişti. Kuralsız ve dengesiz bir ölüm-kalım savaşı... Savaşım taraflarından birisi her türlü araca ve imkana sahip ve hiç bir kural tanımıyordu. Tek amacı, tutukluları dize getirip teslim almaktı. Bu amaca ulaşmak için akla gelebilecek her yöntemi uygulamaktan kaçınmayan bir şebeke. Savaşın diğer tarafının ise direnmekten ve ölmekten başka seçeneği yoktu. Ellerinde mücadele aracı olarak sadece siyasi inançları ve halka bağlılıkları vardı.

İşte bu şartlar altında başlayıp devam eden savaş sürecinde Aydın Cezaevi tam bir ölüm sessizliğine büründü. Mehmet YALÇINKAYA ile Hüseyin Hüsnü EROĞLU'nun alçakça katledilmelerinden sonra yeni ölüm bekleyişleri başladı. Tutuklu aileleri, kitle örgütü yöneticileri, avukatlar ve bazı SHP milletvekilleri Aydın'a gelerek Açlık Grevi hakkında bilgi almaya çalışıyorlardı. Ne var ki, doğrudan hükümetin ve adalet bakanının emriyle cezaevi yöneticilerinin ve savcının tutuklu aileleriyle ve avukatlarla görüşmesi ve olayla ilgili açıklama yapmaları yasaklandı. İçerde ne olup-bittiğinden kimsenin haberi ve bilgisi olmuyordu.

AYDIN: OLTAN SUNGURLU'NUN KURTARILMIŞ BÖLGESİ

Kamuoyunun gözlerinin Aydın'a çevrilmesi, akın akın bu şehre gelen tutuklu ailelerinin mücadelesi ve çeşitli girişimler hükümeti zor durumda bırakmıştı. Resmi makamlar hastaneye kaldırılan olup-olmadığı konusunda her hangi bir açıklama yapmıyorlardı. Fakat tutuklu aileleri, çeşitli kanallardan hastaneye kaldırılanların isimlerini öğrenebiliyordu. İnsan hakları duyarlı bir kaç SHP milletvekili uzun çabalardan sonra hastaneye girebilmiş ve ölümün eşiğine gelen bazı tutukluları görebilmişti. Hastane başhekimi, SHP'lilerin tutuklularla görüşmesine izin verdiği için görevden alınıyordu. Daha sonra hastanenin yönetimi bir albaya veriliyordu. Şehir adım başı polis kaynıyordu. Cezaevinin çevresi ve Aydın'ın önemli sokakları jandarma tarafından ablukaya alınmıştı. Aydın şehri, faşist adalet bakanı Oltan Sungurlu'nun kurtarılmış bölgesi haline getirildi. Tam o günlerde, Tokat'ta yasakçılığı ile ün yapmış vali Recep Yazıcıoğlu Aydın'a vali olarak atanıyordu.

Yeni valinin şehre gelişi ile birlikte önceden alınan önlemler daha da sıklaştırıldı, takip, izleme, tehdit, gözaltına alma gibi işler çoğaldı. Aydın, gerçekten kuşatılmış ve kurtarılmış bir bölge haline getirildi, öyle ki, tutuklu ailelerinin SHP binalarında barınmalarına bile engel olundu. SHP'liler devlet tehditleri sonucunda tutuklu ailelerini parti binasından çıkarttılar.

Tutuklu anaları, babaları ve diğer yakınları cezaevlerindeki direnişe omuz verdiler. Ankara'da yapılan bir gösteriden...

AİLELERİN ONURLU DİRENİŞİ

Haziran sonu ile Temmuz başında grup grup başlayan Eskişehir'deki açlık grevi ile ilgili olarak aileler ilk günlerde daha ziyade Ankara'da çeşitli girişimler yapıyorlardı. Adalet Bakanı ile görüşerek sorunlara çözüm bulunması için çaba harcıyorlardı. İnsan Hakları Derneği'nde bir araya gelen aileler bakanlık yetkilileri ile görüşme imkanları arıyorlardı. Fakat kimse kendilerini muhatap kabul etmiyordu. Bakanlık tutukluların direnişi bırakmasından başka bir çözümü kabul etmiyordu. Bunun üzerine tutuklu yakınları değişik eylemlere yönelmeye karar verdiler.

19 Temmuz günü Ankara'nın Kızılay semtinde çok sayıda tutuklu yakınının katıldığı korsan bir gösteri yapıldı. Aileler, pankart açıp, slogan atarak dakikalarca caddede yürüdüler. Kızılay gibi bir yerde gösteri yapıldığını gören polis ailelere saldırdı. Yürüyüşçülerin yanında bulunan 2 SHP milletvekili bu arada polis tarafından tartaklandı. Bir kısım aile gözaltına alındı. Buna rağmen tutuklu yakınları mücadeleye devam ettiler. İHD Ankara Şubesi'nde Açlık Grevi'ne başladılar. Yaşlı analar ve babalar evlatları için Açlık Grevi yapıyorlardı.

Tutuklu aileleri, Adalet Bakanı'nın katı tutumu karşısında bu kez doğrudan Oltan Sungurlu'yu hedef alan bir eylem örgütlediler. Bir grup ana, adalet bakanlığına kefen götürüp bırakmak istedi. Amaçları hükümette ve kamuoyunda insan hayatıyla ve insan haklarıyla ilgili duyarlılık yaratmaktı. Ne var ki, polis bakanlık binasına kefen götüren analara hiç bir uyarı yapmadan saldırdı. Yaşlı kadınları yerlerde sürüklediler. Ayşe SİMEN, Mihrinur KELEŞ, Servet KÖK, Zeynep POYRAZ adındaki analar polis tarafından yerlerde sürüklenerek, tekmelenerek gözaltına alındılar. Bu saldırı sırasında Ayşe SİMEN'in kolu kırıldı.

Ağustos başından itibaren aileler Aydın'a taşındılar. Aydın'dan gelen ölüm haberleri, bütün ailelerin Aydın-a toplanmasına yolaçtı. Bir araya gelen aileler yeni ölümleri önlemek için birşeyler yapmak istiyorlardı. Fakat cezaevi yönetimi ve savcı ailelerle görüşmekten kaçıyordu. Aileler, SHP binası ile cezaevi arasında koşuşturup duruyorlardı. Yetkililerden görüşme taleplerine olumlu yanıt alamayan tutuklu yakınları, çeşitli protesto eylemlerine başladılar. 15 Ağustos günü 120 dolayında aile SHP il merkezinin önünden yürüyüşe başladı... Polis yürüyüşe anında saldırdı. Çoğu kadın 39 kişi gözaltına alındı. Ailelerin bir kısmı yeniden SHP il merkezine döndü. Polis, bu kez il merkezini kuşatarak ailelerin kendilerine teslim olmasını istedi. SHP il binası saatlerce kuşatma altında tutuldu.

Hükümetin estirdiği terör ve demogojiden etkilenen SHP, tutuklu ailelerini parti binasından çıkartılmasını kararlaştırıyordu. Aileler bu durum karşısında cezaevi yakınındaki bir araziye çadır kurarak orada beklemeye başlıyorlardı. Tutuklu yakınları evlatlarının her saat ölüme biraz daha yaklaşması karşısında kendilerini çadırla birlikte ateşe vereceklerini açıklıyorlardı.

İstanbul, İzmir ve Ankara barosuna bağlı çok sayıda avukat, 10 Ağustostan sonra Aydın'a gelerek yetkililerle görüşmeye çalışmışlar fakat başarılı olamamışlardı. Avukatlar, Aydın'da kaldıkları süre içerisinde tutuklu yakınlarına yardımcı oldular.

16 Ağustos günü SHP Adana Milletvekili Sedat Doğan, Aydın'a gelerek hastaneye girmeyi başarıyordu. Sedat Doğan'ın sadece birkaç dakika içinde bazı tutukluları görmesine izin verilmişti. Doğan, hastahane çıkışında tutukluların durumunun çok kritik olduğunu, toplu ölüm tehlikesinin gündemde olduğunu açıklıyordu.

Bu haber aileleri iyice tedirgin etmişti. Soruna bir an önce çözüm bulunması için aileler çırpınıyorlardı. Bazı analar fenalaşıp hastaneye kaldırılıyordu.

Bazı SHP milletvekillerinin, Barolar Birliği yöneticilerinin Adalet Bakanı ile ve tutuklularla sürdürdüğü görüşmeler sonucunda 1 Ağustos genelgesinin yeni düzenlemeler yapılacağı açıklanıyordu. Böylece tutukluların taleplerininbüyük bir bölümü kabul ediliyordu. Bunun üzerine direnişe son veriliyordu. Yaşama yeniden dönüş aileleri rahatlatmıştı.

Evlatlarının sakat kalma tehlikesine rağmen aileler, direnişin sona ermesi üzerine hep birlikte halay çekiyorlardı.

DEVRİMCİ–DEMOKRATİK GÜÇLER DİRENİŞİ AKTİF BİR ŞEKİLDE DESTEKLEDİLER

Son açlık grevleri, devrimci - demokratik güçlerin aktif desteğini kazandı. Kitle örgütleri, dergi ve değişik platformlar etrafında bir araya gelen devrimci güçler telgraf kampanyalarıyla, gazete ilanlarıyla, açlık grevleriyle, korsan gösterilerle cezaevlerindeki direnişçileri yalnız bırakmadılar. Türkiye'nin dört bir yanında değişik eylemlilikler gündeme geldi. İHD, Halkevleri, Eğit - Der üyeleri, devrimci - demokrat mühendis ve mimarlar, bazı SHP örgütleri, Sosyalist Parti üyeleri açlık grevlerinden telgraf kampanyalarına kadar bir dizi etkinlik gösterdiler.

Öte yandan tüm cezaevlerinde süreli açlık grevleriyle 2500 dolayında tutuklu, Aydın'daki direnişle dayanıştılar.

Bu arada 15'e yakın kadın yazar, Taksim Meydanında kitaplarının üstüne siyah boya dökerek cezaevlerindeki baskı ve zulüm uygulamalarını protesto ettiler.

Aziz NESİN, Emin Galip SANDALCI, Mehmet Ali AYBAR, Mine URGAN, gibi yazar ve aydınlar ise iki günlük açlık grevi yaparak devrimci- yurtsever tutuklularla dayanışma içinde olduklarını belirttiler.

İstanbul- Ankara gibi şehirlerde ise devrimci gençler korsan gösteriler düzenliyerek tutukluları yanlız bırakmadılar.

HÜKÜMETİN DİRENİŞİ KIRMA TAKTİĞİ TUTMADI

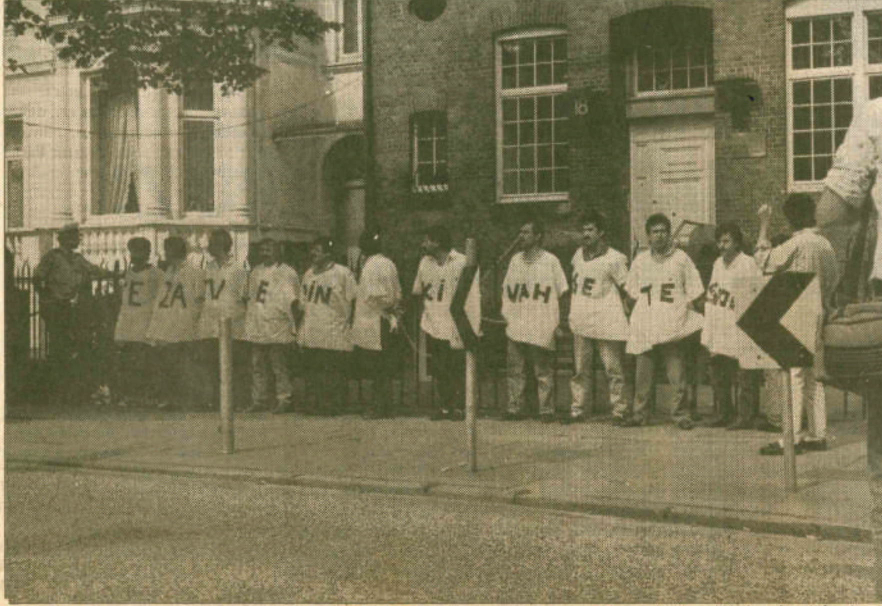
Eskişehir'den Aydın'a nakil sırasında tutukluların dövülmesi ve bu arada iki tutuklunun ölmesi, kamuoyunda büyük tepkilere yol açtı. Hükümet ve burjuvazinin diğer beyin yıkama mekanizmaları, ölen iki kişinin PKK'lı olmasını kullanarak hem direnişi gölgelemek hem de katliamı meşru göstermek amacıyla yoğun bir kampanyaya giriştiler. Hürriyet, Tercüman, Günaydın gibi gazeteler,PKK'lıların ya da cezaevlerindeki diğer tutukluların "terörist" olduğunu, bunlara insanca muamelenin gerekmediğini, bu nedenle Hüseyin Hüsnü EROĞLU ile Mehmet YALÇINKAYA'nın ölümlerinin normal olduğunu savundular. Bir yönüyle, faşizmin cinayetlerini aklamaya çalıştılar.Şüphesiz bu politika Evren-Özal Rejimi tarafından yıllardır sürdürülen demogojinin bir devamı olarak şekillendi. Bunun amacı, direniş güçlerinin eylemini etkisizleştirmekti. Hernekadar, faşizmin bu politikası bazı aydın-demokrat çevrelerde bir süre için etkili olsa bile daha sonra bu etki kırıldı. Yine de, şoven propagandaların yıllardır etkisinde olan bazı çevreler, cezaevlerindeki direnişe, direnişin içinde PKK'lılar da var diyerek gerekli duyarlılığı göstermediler. Her ne kadar diğer devrimci-gruplarla PKK davasında yargılananlar açlık grevine ayrı ayrı zamanlarda başlamış olsalar ve taleplerinde farklılıklar olsa bile bu durum, direnişe destek verilmemesini hiç bir zaman haklı göstermezdi.

Benzer bir duruma yurtdışında da tanık olundu. Bir kısım çevreler,mantık olarak , eylemin taleplerini ve muhtevasını değil, eylemin içinde yer alan gurupların niteliğini esas aldıkları için başta T. Kürdistan'ındaki milli zulüm olmak üzere Kürtlere her alanda yapılan baskılara seyirci kaldılar.

CEZAEVLERİNDEKİ DİRENİŞLE YURTDIŞINDA DAYANIŞMA EYLEMLERİ

HAMBURG' DA İKİ EYLEM VE MANTIK ÜZERİNE

Eskişehir`den Aydın`a tutukluların nakli sırasında iki tutuklunun dövülerek öldürülmesi üzerine Avrupa`nın çeşitli yerlerinde dayanışma eylemleri örgütlendirildi. Çeşitli gruplar, değişik eylemlerle hükümetin cezaevleri politikasını ve T. Kürdistanı`na yönelik operasyonları Avrupa kamuoyuna iletmeye ve bir duyarlılık yaratmaya çalıştılar. Devrimci İşçi`nin de aktif olarak katıldıgı bu eylemlerden bir bölümünü yayınlıyoruz.

Hamburg`da TC Konsolosluğu önünde gerçekleştirilen gösteri sırasında bir grup devrimci-demokrat kendisini demir parmaklıklara zincirledi

8 Ağustos 1989 günü saat 11.20'de Hamburg'un en işlek caddelerinden ve alış-veriş merkezlerinden biri olan Mönckebergstr.'de 80-100 kişinin (Alman, Türkiyeli ve T. Küsdistanlı devrimci yurtseverler) katılımıyla gerçekleşen eylem disiplinli bir şekilde başarıldı. Saat 11 sıralarında güçler toplandı ve sloganlar atarak yola çıkıldı. Bu arada grup içinde maskeliler yola pankart açıp, asfalta talaş dökerek yaktılar. Cadde trafiği kapatıldı ve sloganlar atarak Türkiye'deki faşist uygulamalar protesto edilirken, cezaevlerindeki devrimci, yurtseverlerin direnişi simgeleştirildi. Eylem polis gelmeden bitirildi, dağılırken eylem alanından alkışlarla ayrıldık. Yine disiplinli bir şekilde dağıldık. Daha sonra yerden ve havadan polis teşkilatı bölgeyi sarmış, fakat tüm aramalara rağmen eylem içinde yer alanları yakalayamamıştır. Basında ise bazı gazetelerde haber olarak verildi. Daha sonra yapılan değerlendirmede Almanlar ilk kez böylesi bir eylem içinde yer aldıklarını ve iyi bulduklarını belirtmişlerdir. Diğer taraftan her iyi yapılanın muhakkak eksik ya da eleştirilmesi gereken yanı vardır. Eylem yerine zamanında gelinmemesi önemli bir eksikliktir.

2. EYLEM

15.8.89 günü sabah saat 10.30 sıralarında çeşitli görüşlere mensup insanlar T.C. Konsolosluğu önünde toplanmaya başladılar. Saat 11'de ise güçler bir araya gelerek konsolosluk önünde sloganlar atmaya başladı, aynı sıralarda birbirlerini zincirlerle bağlamış durumda bir grup konsolosluk önüne gelerek bağlı oldukları zincirlerle birlikte toplu halde konsolosluğun demir parmaklıklarına kendilerini bağladılar. İlk gözlenen poliste ve konsolosluk görevlilerinde bir paniğin başlamasıydı. Daha sonra konsolosluk ne içeriye insanları bırakıyor ne de dışarıya gönderiyordu. Çevrede toplanan insanlarla protestocuların sayısı 130-150 kişiyi buluyordu. Atılan sloganlar, yapılan konuşmalar sırasında halktan görülen ilgi büyüktü. Cezaevlerindeki tutukluların taleplerini içeren bir bildiri okundu, daha sonra Almanlardan oluşan bir heyetle konsolosluk görevlilerine gidilip cezaevlerinde vahşete son verilmesi, komada olan devrimci tutukluların sağlık durumlarıyla ilgili bir bilgi alınması, 1 Ağustos Genelgesi'nin iptali, vs. talepleri içeren bir mektup verilmesi kararlaştırıldı, ancak buna konsolosluk tarafından izin verilmedi. Dada sonra polisin, alanı terketmemiz için 3 dakika mühdet verdiğini bu süre içinde terketmediğimiz taktirde saldıracaklarını söylediler, Ancak kitlenin kararlı ve mücadeleci tutumuyla karşılaşan polis geri adım attı, fakat buna rağmen taze güç toplamak için anonsla yardım çağırdı. Gelen polisler fazla vakit kaybetmeden kitleyi dağıtmak için saldırdı. Ancak kitle yine kararlı olarak yere oturarak polisin saldırgan tutumu protesto edildi. Gelen polis gücü de yetersiz olunca yani güçler gelmeye başladı, ancak o zaman daha güçlü ve sistemli olarak hem kitleye saldırdı hem de kendilerini konsolosluğun parmaklıklarına zincirleyen insanlara saldırdı' Yaklaşık olarak eylem 1 saati buldu. Bu arada zincirleri demir kesme makasıyla keserek zincirli insanları arabalara ite kalka doldurdular. Araba hareket edince hep beraber toplu olarak bizler de arabanın arkasından koşunca poliste tam bir panik havası yaşandı, bir yaşanan şaşkınlıkla beraber arkamızdan onlar da koşmaya başladılar. Çok sonra yolun ilerisinde önümüzü keserek kitleye coplarla saldırdılar. Bu arada iki arkadaş çeşitli yerlerinden yaralandılar. Bır tanesinin koluna gelen tahta sopa kolunu kırdı, bu arada polisin bu tavrı yuhlanırken, yapılan eylem alkışlarla sona erdirildi ve disiplinli bir şekilde dağılındı.

Eyleme Alman yayın organları geniş yer verdi.

Burada değinilmesi ve eleştirilmesi gereken bir konu ise yapılan eylem birliği toplantılarında alınan karar gereğince ortak sloganlar dışında ve ortak pankartlar dışında her hangi bir örgüte ait bildiri, afiş, resim, slogan atılmayacaktı. Ne yazık ki yine her zamanki gibi bu karar uyulmadı. Elbette belli bir grubun dışındakiler tamamıyla alınan kararlara uymuştur.

* * *

MANTIK ÜZERİNE

Geçtiğimiz Temmuz ayı sonlarında başta Eskişehir Özel Tip Cezaevi olmaka üzere ülkemizdeki cezaevlerinde yine açlık grevleri gündeme gelmiş durumda. Neydi bu cezaevlerindeki açlık grevlerini gündeme getiren sorunlar?

Eskişehir cezaevinde başlatılan devlet terörü "Tünel bahanesi"ne dayanıyordu. Tutukluların amacı "tünel bahanesiyle" başlatılan devlet terörünü protesto etmek ve 2 Ağustos tarihinde 2 yurtseverin katledilmesini ve onlarca devrimci, yurtseverin ağır yaralanmasını protesto etmekti. Bugün Eskişehir'de uygulanan ve saheneye konan senaryo aynı şekilde diğer cezaevlerinde de gündeme geldi ya da gelmesi muhtemeldidir. Bu amaçla 2000 civarında devrimci, demokrat, yurtsever mahkum açlık grevlerine ve daha da ileri giderek canlarını ortaya koyarak ölüm oruçlarına başlamışlardır. Onlar ölümü gülerek kucaklamasını bilen insanlardır. Onlar ölümleriyle yaşamı bağdaşlaştıran ve yaşamı ölümsüzleştiren insanlardır. Bu insanlar devrimcilerdir, yurtseverlerdir. Bu insanlar cezaevi yaşantısında görüş ayrılığı gözetmeden faşist uygulamalara, kişiliksizleştirme politikalarına karşı, 12 Eylül faşıst Rejimi'ne karşı canları pahasına direnen insanlardır. Onlar "direnisin simgesidir" onlara sahiplenmek bizlerın vazgeçilmez görevidir. Ancak ne var ki, Avrupa topraklarında bu görevi kimler ne derece yerine getiriyor sorusu tartışılması gereken konulardan birıdir.

Devrimci ve yurtsever örgüt ve derneklerden yapılan çağrıya büyük bir katılım oldu. İlk kez açlık grevleriyle dayanışma amacıyla "Açlık Grevı" önerisi çıkmadı bu toplantıdan. Açlık Grevı yerine basına en iyi nasıl ulaşılacağı konusunda bir kaç eylem türünden bahsedildi ve onlar üzerinde tartışıldı. İlk etapta Almanca ve Türkçe bildiri kaleme alındı ve basıldı. Burada şuna değinmeden geçmek mümkün değil. Hâlâ Türkiyeli örgütler olarak ortak eylemliliklerde nasıl davranacağımızı pek kavramış değiliz. Elbette bu geneli kapsamıyor, bunu ilke haline getiren örgütlere söylüyoruz. Bildirilerine bolca "komünist" yazarak kıtleleri komünist yapmayı düşünenlere iletmek gerekiyor. Böyleleri dayatmacı anlayışlarla eylem birliklerinin önüne set çekmeyi ve bazı örgütleri dıştalamayı amaçlamaktadırlar. Geçmişte de yapılan bu tür hatalar en geniş demokratik katılımı sağlamaktan öte tek taraflı ve güdük eylem birliklerinde tıkanıklık yaratıyordu. Zaten Türkiyeli örgütler içerisinde gittikçe daralan bir durum gözlenmektedir. Acil olarak gündeme gelen eylem birliklerinde bu tür davranışlar yarardan çok zarar getirmektdir. Bir başka durum şudur: Bir başka yerde merkezi olarak bazı örgütler eylem birliği kararı alıp (bu eylem birliği içinde geçmişte ilke olarak eylem birliğine katılmayan ve son olarak açlık grevlerinde merkezi olarak eylem birliği kararı alan örgütler var) bölgesel olarak toplantılara katılıp eylem birliğini başta kabul eden fakat daha sonra gelip ilke olarak eylem birliği yapmadıkları örgütler eylem birliği içinde olduğundan dolayı eylem birliğinden çekilen örgüt, acaba bu durumu nasıl açıklayacak kitlesine?

Türkiye'de ise devrimci, yurtsever tutuklu ve hükümlüler arasında böylesi ilke adındaki saçmalıkları düşünmüyorlar mı? Hayır, elbetteki hayır, çünkü onlar daha iyi, daha insanca yaşamak istiyorlar; faşist saldırıların ilkesel olarak birbirlerinden ayırmadığını çok iyi biliyorlar. Ve zaten onlar böylesi bir şeyi tartışmak bile istemiyorlar. Onlar faşist saldırılara, baskılara karşı nasıl direneceklerini tartışıyorlar. Bırakın siyasi farklılıkları adi mahkumlar bile bu direnişe omuz veriyorlar, "sen falanca örgüttensin, seninle bu direnişe katılmam" anlayışı onlar için geçerli olmayan bir şey, çünkü hayat onları bir araya getirmiştir. Artık onlar için sadece direnmek vardır ilke olarak. Fakat dışarda durum çok farklı, bir yerlerde insanlar direnerek ölürken bir yerlerde ise başka şeylerin hesabı yapılıyor, örgütsel çıkarlar ön plana çıkıyor. Ve bir gerçek ise gözardı ediliyor. "2000'in üzerinde cezaevlerinde direnen devrimci, yurtsever, demokrak, adi mahkum, yüzün üzerinde yaralı, 50'den fazla komada ölüm kalım savaşı veren tutuklu, yüzlerce onların direnişini destekleyen aile ve halktan insanlar, bunların bir kısmı ise tutuklanmış, işkence tezgahlarında sindirilmek isteniyor ve en önemlisi saldırılar sırasında ölen iki açlık grevi direnişçisi, iki yurtsever insan öldürüldü. Bütün bu gerçekler gözardı edilip, örgütsel çıkarları ön plana çıkartıp dayatmak komünistliğe sığmaz.

Hamburg Devrimci Yol sempatizanları

Hamburg Altona semtinde gerçekleştirilen korsan gösteri geniş yankı uyandırdı

LONDRA
12 EYLÜL ADALETİNİ TANIMIYORUZ! CEZAEVLERİNDEKİ KATLİAMLARASON!

İngiltere'de yaşayan Kürt ve Türk devrimciler 19.7.89 günü sonuçlanan Ana Devrimci Yol davasında çıkan kararları protesto ettiler. T.C. büyükelçiliği önüne toplanan kalabalık grup "... insalık onuru işkenceyı yenecek!... Kürdistan'da sürgünlere son!... işkencecilerden hesap soracağız!." sloganlarıyla protestolarını yükselttiler. Yüzlerce İngilizce ve Türkçe bildiriler dağıttılar. Elçilik önünde toplanan kitle adına bir arkadaş protesto mektubu verdi. Mektupta özetle "12 Eylül Adaleti'nin bugüne kadar devrimcilere vermiş olduğu hiç bir mahkumiyet kararını tanımadığımızı... Tamamen işkenceci polislerin, MıT'in senaryolarına dayandırıldığını.. ve T.C.'yi şahıslarında protesto ettiğimizi..." belirttikten sonra "... Bu kararların halkı ve biz devrimcileri yıldıramayacağını, teslim alamayacağını ve zaferin mutlaka emekçi halkın olacağını...! denilmekteydi.

Kürdistan'daki Cudi dağı operasyonunu protesto, Eskişehir cezaevindeki açlık grevine ise destek vermek amacıyla bir komite oluşturuldu. Komitede Devrimci Yol, TKKKÖ, TDKP, TKİH, TKP-ML vardı. Komitenin amacı son günlerde Kürdistan'da Kürt halkı üzerine ordularını süren faşist Evren-Özal iktidarını, "... dönme dolap demokrasileri"nin içyüzünü bir kez daha sergilemekti.

Ceza ve tutukevlerinde devrimcilere yönelen yasakçı, çağdışı yönetimi lanetleyip, soykırımı ve yoketme planlarını dünya devkamuoyuna anlatmaktı.

Bu amaçla Londra'da devrimciler Haekney belediyesi önünde 26 Temmuz'da başlayıp 29 Temmuz'da sona eren 4 günlük sembolik bir açlık grevi yaptılar. Yüzlerce kişinin gece-gündüz sürdürdükleri bu grev İngiliz basın, radyo ve televizyonunda geniş yer aldı. İngiliz kamuoyunun dikkatlerini çekti. Açlık grevinin son günü devrimciler "Kürt ilticacıların geri gönderilmesini proteso ve sığınmacıların yaşam düzeyinin yükseltilmesini..." sağlamak için düzenlenen yürüyüşe aktif olarak katıldılar.

Dayanışma bayrağını yükselttiler. Yürüyüş sonunda İngiliz ışçi Partisi'nden milletvekilleri konuşmalar yaparak, "Türkiye'deki olayları protesto ettiler.

AVRUPA PARLAMENTOSU, AF ÖRGÜTÜ VE İŞÇİ PARTİSİ'NE GİDİŞ

Yürüyüşten sonra toplanan komite, değişik alanlarda Türkiye'ye baskı yapılmasını sağlamak için yoğun bir çalışma sürecini başlatma kararı aldı.

- Avrupa Parlamentosu'nun İngiltere'de bulunan temsilciliğine gidilmesi,
- Uluslararası Af Örgütü'nün merkezine gidilmesi,
- İngiliz ışçi Partisi genel merkezine gidilmesi... vs.

Yaklaşık 200 kişilik bir grup parlamento önünde toplanıp isteklerini yazılı ve sözlü olarak ilettiler. Sosyalist gruba mensup milletvekilleriyle görüşen heyet; "... Kürdistan'daki olayları, ceza ve tutukevlerindeki insanlık dışı uygulamaları dile getirerek acil protesto telgrafları çekilmesini istediler.

Uluslararası Af Örgütü de olayları protesto ettiğini, Kenan Evren, Turgut Özal, M. Oltan Sungurlu ve T.C. Londra büyükelçiliğine yıldırım telgraflar çektiklerini belirttiler. Af Örgütü yetkilileri, yüzlerce kişiye hitaben; "Dünya'daki tüm şube ve temsilciliklerine olayın kınanması için talimatlar verdiklerini" açıkladılar.

Son olarak da ıngiliz İşçi Partisi genel merkezi önünde toplanan kalabalık kitle önce içeri alınmadı. Kitlenin kararlı tutumu sonucu içeri girme isteğimiz kabul edildi. Orada yapılan görüşmelerde "aktif destek" vereceklerini ve olayları "kınayacaklarını" söyleyen İşçı Partisi yetkililerinin açıklamasından sonra kıtle sessizce dağıldı.

Kıtleye eylemın içeriği ve hapishanelerdeki son durum hakkında bılgi veren arkadaş: "Direnen devrimcilerin canları pahasına da olsa burjuvaziye geri adım attırdığı" haberini ulaştırıyordu, "1 Ağustos Genelgesi'ni delmişlerdi..."

KAHROLSUN FAŞİZM!
FAŞİZME ÖLÜM TEK YOL DEVRİM!

Londra Devrimci Yol Taraftarları

Komitede yer alan ve eylemlere katılan gruplar: Av. Dev-Genç, Devrimcı Yol Taraftarları, TKKKÖ, TDKP, THİK, TKP/ML Hareketi, TKP/ML (Devrimci Partizan) TKP/ML (Partizan)

NÜRNBERG

AÇLIK GREVİ VE YÜRÜYÜŞ

Açlık grevlerinin 35. gününde Eskişehir Cezaevi'nin boşaltılması, politik tutukluların Aydın ve Nazilli cezaevlerine nakledilmesi sırasında M. Yalçınkaya ve H. Hüsnü Eroğlu'nun resmi faşist güçler tarafından katledilmeleri haberi yayıldığı sıralarda, açlık grevleri hakkında bir takım destekleme eylemliliklerinin yöremizde geliştirilmesi konusunda girişimlere başlamıştık.

Fakat o kara haberlerin yayılması yurtdışında yaşamak zorunda kalan, insanım diyen herkese bazı sorumluluklar yüklüyordu ve çalışmalarımızı daha da hızlandırarak onların burada sesı-soluğu olamaya, onların mücadelesini, amaçlarını, Türkiye'de olup bitenlerin Avrupa kamuoyuna duyurmaya çalıştık.

Olayı duyar duymaz Türkiyeli ve Alman parti, kuruluş, örgüt ve tek tek ilişkide olduğumuz insanlar konu hakkında bir araya gelmek gerektiği konusunda toplantıya çağrıldı.

(Bu toplantıdan önce Devrimci İşçi, Kurtuluş, TBKP, Komkar Nürnberg taraftarları olarak ortak Almanca, Türkçe bildiri bastırılıp dağıtıldı.)

Yapılan toplantıda Almanlar ve Türkiyeliler'in içinde yer aldığı bir eylem komitesi kuruldu, toplantıda 3 günlük Açlık Grevi ve yürüyüş kararı alındı.

Planladığımız süreli Açlık Grevi Nürnber'in en büyük ve tarihi kilisesi olan Lorenskirche önünde 17.8.89'da saat 12'de 10 kişi ile başladı ve gece gündüz kilise önünde açtığımız sergilerle yazdığımız bildirilerle gelişmeleri kamuoyuna duyurmaya çalıştık.

19.8 Cumartesi günü saat 10.30'da 150'nin üzerinde kitlenin katıldığı bir yürüyüş ile Nürnberg TC konsolosluğuna yüründü. Konsolos binası önüne müsade verilmeyince konsolosun karşısında bitiş mitingi yapıldı. Konsolos binası önüne çelenk koymaya bile müsade verilmeyince mahkeme kararı ile izin aldık ve 8 kişilik bir komisyon kurup konsolosluk binası önüne iki siyah çelenk konuldu ve Almanca, Türkçe konuşma yapıldı, Yeşiller partisinden bir yetkili kısa bir konuşma yaptıktan sonra saygı duruşu ve devrim andı ile eylem noktalandı.

Nürnberg Devrımci ışçı

T. KÜRDİSTANI`NDAKİ MİLLİ ZULMÜ VE CEZAEVLERİNDEKİ VAHŞETİ PROTESTO ETTİK

Faşizm, tutsakları sindirmek, yok etmek, kişiliksiz hale getirmek için her yola başvurdu. Sökmedi, sökmeyecek. Sermaye, insanlık dışı herşeyi yapar, her yolu dener, acıma duygusu yoktur. Zulmün çeşitlerini tek tek sıralamaya gerek yok. Ama ortada pratiktle ispatlanmış bir gerçek vardır. Devrimcilerin, iyiye ve güzele kılavuzluk eden bilincini yok edemez. Yıllardır uyguladığı baskıların meyvalarını alamayınca hırçınlaştı. Durmadan yeni yönetmelikler, yeni uygulamalar getirdi. 1 Ağustos Genelgesi de bu uygulamaların bir devamıdır. Bildiğimiz kadarıyla hemen tüm siyasi tusaklar direniştedir. Açlık Grevler'i tüm cezaevlerini kapsayacak tarzda yaygınlaşmıştır. Nitekim Açlık Grevleri sonucu iki yurtsever hayatını kaybetmiştir. Cenazeleri bile ailelerine verilmeyip kolluk kuvvetleri tarafından gömülmüştür. Tutuklu yakınlarının protesto eylemleri engellenmekte, tutuklanmaktadırlar. Yine bir sürü bahaneler sonucu tutuklu yakınlarının tutsaklarla görüşmeleri engellenmektedir. Gelen tüm bilgiler, yakında birbirini izleyen ölüm olaylarının olacağıdır.

Diğer yandan PKK eylemleri bahane edilerek özellikle Kürdistan'da ulusal baskının katliam boyutlarına varan faşist uygulamalar tüm hızıyla devam etmektedir. Köylerin göç ettirilmesi, kimyasal silah kullanma hazırlıklarının ön çalışması olarak görülmelidir.

Bu uygulamaların yanısıra, ülkemizın genelınde insan haklarının çiğnenmesini protesto eden bir eylem yaptık. Çeşitli devrimci örgütlerin yanısıra Devrimci İşçi taraftarlarının da katıldığı eylem, 100 dolayında bir kitle ile 12 Ağustos Cumartesi günü TC. Brüksel Başkonsolosluğu önünde ve IPC (Uluslararası Basın Merkezi)'de oldu. Eylemimiz aynı gün Belçika TV/RTBF-1 kanalında yayınlandı. Korsan gösteri niteliğinde geçen eylemimizde; Kahrolsun Faşizm, İnsanlık Onuru İşkenceyi Yenecek, Kürdistanda'daki Milli Zulme Son, Kahrolsun Faşist Evren-Özal Çetesi sloganları atıldı.

Belçika Devrimci İşçi Taraftarları

HİLDESHEİM`DA DAYANIŞMA EYLEMLERİ

Biz Hildesheim`da yaşayan devrimciler olarak bu onurlu direnişle dayanışmamız gerektiği bilinciyle çeşitli eylemliliklere girdik. Bu eylemliliklerimize 16 Ağustos tarihinde başlattığımız açlık greviyle yeni bir ivme kazandırdık. 9 kişiyle başlattığımız açlık grevi ikinci gününde yeni arkadaşların, Sri Lanka`lı ve Alman dostların da katılımıyla 20 kişiye ulaştı.

Açlık grevimiz sırasında basınla ve insan hakları örgütleriyle birebir ilişkilerimiz sırasında eylemimizin kamuoyuna duyurulmasını sağladık. Eylemimize basın ve bu örgütler tam anlamıyla destek verdiler.

29 Ağustosta ise Marktplatz`da bir gösteri ve yürüyüş düzenledik. Yürüyüşe Almanlar ve diger uluslardan dostlarımız da katıldılar.

Türkiye`de sürdürülen açlık grevlerinin aynı gün bittiğini ögrendik. Bu yüzden biz de eylemimizi bitirme kararı aldık.

Namuslu ve onurlu insanların, insanlık onurunu korumak için yaptıkları direnişin bir parçası da burada biz olabildiysek bununla gurur duyuyoruz.

Hildesheim`daki açlık grevine 12 Eylül faşist mahkemeleri tarafından müebbet hapis cezasına çarptırılan arkadaşımız Bayram Şahin de katıldı. Geçen yıl, Çanakkale cezaevinden firar eden arkadaşımız yakınlarda yurtdışına çıkarak Hildesheim`da iltica etti. Açlık grevi sırasında düzenlenen basın toplantısında Bayram Şahin, Türkiye cezaevlerinin durumunu anlattı. Kendi yaşadığı gerçekleri açıklayan Bayram Şahin, Türkiye cezaevlerinde yapılan tüm eylemlerin haklı sebepleri bulunduğunu ve bunların tamamının meşru olduğunu vurguladı.

Bayram Sahin, yurtdısındaki işçi ve ilticacılara yaptığı çağrıda, Türkiye emekçi halklarının mücadelesiyle daha etkili dayanışma gösterilmesini istedi.

STRAßBOURG`DA YÜRÜYÜŞ VE AÇLIK GREVİ

Cezaevlerindeki açlık grevlerini desteklemek ve Türkiye Kürdistanı`ndaki operasyonları protesto etmek amacıyla Devrimci İşçi, Av. Dev-Genç, TBKP, TDKP ve Sexwebun taraftarları olarak biraraya gelerek yapabileceklerimizi tartıştık ve bir komite oluşturduk. Komitenin kararı gereğince 12 Ağustos Cumartesi günü 500 kişinin katıldığı bir yürüyüş yaptık. Yürüyüş izni TC Konsolosluğu`na kadar alınmıştı. Fakat polis konsolosluğa yaklaşmamıza gaz bombası atarak, coplu saldırı düzenleyerek engel oldu. Yarım saat süren kavga sırasında 15 arkadaşımız yaralandı. Bunun üzerine eylemin şeklini değiştirerek polis barikatının önüne oturmaya başladık. Basın ve Televizyon gelip gerekli açıklamaları yaptıktan sonra oturma eylemine son verdik.

İkinci olarak, 17 Ağustos günü İnsan Hakları binasının önünde açlık grevine başladık. 20 kişiyle başladığımız açlık grevi daha sonraki günlerde 45 kişinin katılımıyla devam etti. Türkiye`de açlık grevlerinin sonuçlanması üzerine bizler de açlık grevini bitirmeyi gerekli gördük.

Metz`de ise 20 Agustos günü yaklaşık 400 kişinin katıldığı bir yürüyüş yapılarak cezaevlerindeki açlık grevi desteklendi.

STRAßBOURG DEVRİMCİ İŞÇİ

WUPPERTAL

Bizler Wuppertal`de yaşayan devrimci demokratlar olarak Türkiye`deki politik tutukluların taleplerini desteklemek için biraraya geldik. Yaptığımız tartışmanın sonucunda bildiri, afiş vb. etkinliklerin yanısıra Kuzey Ren Westfalya Eyalet Başbakanı Johannes Rau`nun evini ziyaret kararı aldık. Daha sonra geniş çaplı bir bildiri dagıtımı yaptik, şehrin 69. kuruluş yıldönümü olması nedeniyle yapılan eğlencelere katılarak binlerce kişiye Türkiye Kürdistanı gerçeğini anlattık.

Daha sonraki bir günde Wuppertal`de yasayan devrimci sanatçılar Nihat Behram ile İsmail Çoban`ın içinde yer aldıgı bir komite, Eyalet Başbakanı Rau`nun evini ziyaret ederek ondan Türkiye`deki siyasi durumla yakından ilgilenmesini talep etti.

Wuppertal`den Bir DEVRİMCİ İŞÇİ Okuru

DERNEK, KURUM ve ÖRGÜT YÖNETİCİLERİNE

Degerli Arkadaşlar,

Ç eşitli toplantılarda yurttaşlarımıza: "Ç ocuk eğitimi ne zaman başlar? " diye sorulduğunda: "Okula gidince" diyorlar. Genel kanı böyle. "Hayır! Ana karnında" dediğinizde şaşırıyorlar. Yurtdışındaki işçilerimiz çalıştıkları ülkelerde okul öncesi eğitim olanaklarından yararlanamıyorlar. Oysa daha küçük yaşlarda iki dilli büyümek önemli bir şans. Böyle büyüyen tek tük çocuklarımız yerli çocuklardan daha başarılı oluyor, kendilerine son derece güveniyor, yeteneklerini çok yönlü geliştirebiliyorlar.

Ülkemizde ise 7 yaşına dek yaygın bir eğitim olanağı yok. 7 yaşından itibaren otoriter bir eğitim sistemi başlıyor. Okul öncesi ve okul dışı eğitimi yurtiçinde ve dışında düzenli sürdürenler ise kuran kursları ve camiler. Buralarda ise çağdaş eğitim uygulaması seçilmiyor. Ezbere dayanan Arapça eğitimi çocukların anadilimizi derinliğine öğrenmelerini güçleştiriyor.

Okul öncesi eğitim gerekli midir? Bu konuda nasıl bir çaba gösterilebilir? Biraz açmak istiyorum.

Bilindiği gibi insan kişiliği 0-10 yaşları arasında oluşuyor. Bilim adamlarının saptamasına göre çocuk ilk doğduğu zaman beyin iki yarım küre gibi ayrı ama birbirine onbinlerce sinir lifleri ile bağlı durumdadır. Eğer sıfır yaşından başlanır 10 yaşına dek ilkeli bir eğitim sürdürülürse bu lifler muazzam bir hareketlenme ile güçlenerek beynin iki yanını birbirine bağlıyor. Çocuk tam insana dönüşerek beynin tam işlev görmesi sağlanıyor. Bu on yılın içinde ilk 6 yıl daha da önemli. Örneğin: Ç ocuk doğmadan eğitim başlarsa, 1 yaşında 3 sözcük, birbuçuk yaşında 22 sözcük, 2'sinde on kat artarak 227 sözcük, 3 yaşında 896, 4 yaşında 1540, 5'inde 2072 ve 6 yaşında 2562 sözcük konuşabiliyor. 4 dili birden öğrenebiliyor. Öğrenme hızı bundan sonra oldukça azalıyor. Eğer bu yaşlarda eğitim yapılmıyorsa, beyin gelişimi tamamlanamıyor.

Çağdaş ve uygar yöntemlerle eğitim yapılırsa çocuk hümanist, kültürlü, toplumunu düşünen, bilgili, gelişkin, var olan yeteneklerinin 3-5 katını kullanabilen ve kişilikli bir insan olabiliyor. Eğer eğitim yapılmazsa, korkak, kendini merkeze koyan, bencil, ruhen hasta, incelemeyen, dar bakışlı, yaratıcı olmayan insanlar ortaya çıkıyor.

Çok acıdır ama tüm çocuklarımız böylesine muazzam bir sorunun içindedir. Bu sorunla karşı karşıya olan bir halkın çocukları anadilini nasıl öğrenebilir? 21. yüzyıla nasıl adım atabilir? Var olan kültür birikimini nasıl geliştirip ileri götürebilir?

Öleyse 20.yüzyılı bitirirken ve bugünden başlayarak tüm örgütlerimiz,çeşitli kurumlar,sözlü basılı yayınlar bu işi sadece öğretmen derneklerine, tek tük olan veli girişimlerine bırakmadan çocuk çalışması geleneğini başlatmalıdır diye düşünüyorum. İşte o zaman bu verimli topraktan çok verimli ürünler çıkacağına güvenle bakabiliriz.

Nasıl bir çalışma olabilir?

Bu büyük, karmaşık sorun kimseyi ürkütmemeli. Hemen herkesin bu konuda yapabileceği bir şey vardır. Örneğin:

1- Anne ve babaların bu konuda eğitilmeleri. Eğitim kurumlarının ve eğitimcilerin desteklerinin kazanılması.

2. Çocuk çalışması:

a) Gelişmiş ülkelerde çok denenmiş, iyi sonuçlar alınmış kolay yapılabilir bir yöntem var; aynı yaş grubundan 3-4 çocuğu bir eve toplayıp anne veya babaların sırayla çocukları hergün bir kaç saat oynatmaları, eğitmeleri. Ç ocukların birlikte büyümelerinin, öğrenmelerinin, yardımlaşmalarının sağlanması.

b) İmza toplayarak çocuk yuvalarının açılmasını sağlamak.

c) Ev ödevlerine yardım çalışmaları.

d) Gruplar halinde çocukları hayvanak bahçesine, tiyatroya, geziye götürmek. Toplu kitap okumalarını sağlamak. Elden bırakmayacakları kitap ve filmlerin temin edilmesi vb.

Bu tip çalışmalar gözle görülür hale geldi mi, eğitim ve kültür kurumlarının maddi desteğini almak da olanaklıdır.

3. Bu çalışmaları yürütecekler için kılavuz nitelikte kitap ve broşürlerin temin edilmesi veya üretilmesi. (İlk kaynak olarak Arbeitskreis Neue Erziehung e.V-Berlin yayınlarından çıkan "Ç ocuklarımızla elele programı" adlı kitap dizisinden ve kasetlerinden yararlanılabilir. Türkçedir. Ayrıca Prof. Atalay Yörükoğlu'nun "Çocuk Ruh Sağlığı")

4. Bir eğitim kurultayı hazırlığı...

Bu çalışma önerilerini son derece zenginleştirmek mümkün.

Eğer bu çalışma başlatılabilirse 2000 yılına girerken çocuklarımızın tümünü değil ama önemli bir kesimini gelişmiş birer insan olarak yetiştirebiliriz. Bu konuda istekli olan örgüt, kurum, kişi kim olursa olsun yardım etmeye, birlikte çalışmaya hazırım. İçten selam ve başarı dileklerimle.

Yücel FEYZİOĞLU

BERLİN

Aydın cezaevinde iki kişinin öldürülmesini protestoya yönelik bir platform oluşturuldu. Bu platform Av. Dev - Gevç'in derneğinde biraraya gelidi. Platfomda şu gruplar vardı: Devrimci İşçi, ATİF, TKP (B), Av. Dev - Genç, PKK, TKP/ ML Hareketi, TDKP. Bu platformda ATİF ve TKP/ ML Hareketi'nden arkadaşlar PKK'ya olan bakışları ve karşı devrimci güçlerle bile bugün masaya oturmayı kaderin bir tecellisi olarak nitelendiriyor olmalarına rağmen ulusal mücadelenin bir bölümünü vermiş olmalarından dolayı sadece anlık eylem birliklerine gireceklerini söylediler. Karşı devrimci güç ve o güçlere hizmet eden PKK'yla bu platformda olabileceklerini söylediler. Bunu ATİF ve TKP/ ML Hareketi söyledi. PKK da bunları " MİT, Ajan ve pravakatör örgütü olarak gördüklerini ve de kendilerinin merkezi bir örgüt olduklarını ve bu nedenle özerk bir eylem birliklerine giremiyeceklerini" söyleyip çekildiler.

TKP(B)'de PKK'nın olmadığı bir platformda olamıyacaklarını söylediler. Av. Dev - Genç taraftarları da bu platformda kalacaklarını ve sonuna kadar destekleyeceklerini söylediler. TDKP'de aynı şekilde bu platformu yaşatacaklarını söylediler.

Biz de böylesi eylem birliklerinin güçlerin birleştirilmesi ve etkili bir propaganda çalışması olarak önem kazandığını tek başına ayrı ayrı platformlarda işler yapmanın yanlışlığını savunduk ve bu platformda nelerin yapılacağı tartışıldı. Önce, Pazar günü 45 dakikaya yakın bir korsan gösteri yapıp yolları işgal ettik ve " Katil İktidar- Kahrolsun Faşizm- İnsanlık Onuru İşkenceyi Yenecek- Eskişehir Katliamcılarından Hesap Soracağız" sloganlarını attık. Eylem komitesi olarak belirlenen sloganların dışında slogan atılmadı.Mitingte 200'e yakın insan ortak pankart altında yürüdü. Bu arada camlara ve vitrinlere yazılar yazıldı.

İkinci eylem olarak buradaki Türk televizyonunda (TD - 1) hazırlanan bildirinin orada okunması kararlaştırıldı. Gittiğimizde polisin orayı bizden önce işgal etmiş olduğunu gördük ancak buna rağmen bizler orayı işgal ettik ve kayıt yaptırdık. Ertesi gün gazetelerde (Milliyet'te) konuyla ilgili yazılar çıktı. Platformu dağıtmamak için bu işgalleri sıçratmayı kararlaştırdık. Fakat ilginç olan bir gelişme Av. Dev-Genç'ten arkadaşlarda bu platformdan çekiliyorlardı. Gerekçe olarakta merkezi olarak alınan kararlarını gösteriyorlardı. Diğer guruplar THY'yi işgali önerirken biz de Almanlara yönelik olmasını zorladık ve sonuçta SPD'nin işgaline karar verdik.Biz SPDbürosuna gittiğimizde polis yine bizden önce orayı işgal etmişti. Bizde biraraya geldik ve sessizce dağıldık. Ancak bu arada 23 metre uzunluğunda almanca bir pankartın asılmasını sağladık. Pankartta " Eskişehir Katliamcılarından Hesap Soracağız" yazılıydı. Ucuna bomba süsü verilmiş bu pankart bu platformun son eylemi oldu. Ancak ülkedeki gelişmelere göre yeniden bir araya gelebileceğimiz belirtildi.

Berlin Devrimci İşçi

Essen' de devlet ırkçı katilleri koruyor

Essen'de Kemal Çipilloğlu, 30 Haziran 1989 Cuma günü daha 13 yaşında iken polisler tarafından kuşunlanarak öldürüldü. Lise 8. sınıf öğrencisi olan Kemal'in ölümünün nedeni; polisin insanları hedef görmesinin sonucudur.

Maddi hasarın meydana geldiği bir mobilet kazası, polis helikopterleri ve vurucu timlerin katıldığı devlet terörü eylemine dönüşmüştür. Kemal Berliner str.'deki küçük bir bahçede sıkışıp kalmasına rağmen, polis olayı yatıştırmak veya önleme yoluna gitme yerine katliama girişmiştir.

Essen halkı özellikle de burada yaşayan yabancılar olayı tepkiyle karşılamışlardır. Polisin yarattığı devlet terörünü halk nefretle karşılamıştır. Bu tepkileri yok etmeyi amaçlayan polis, soruşturma bahanesiyle görgü tanıklarını tehdit altında tutmaya çalışmıştır. Olayla ilgili ifade vermek isteyenler soruşturma bahanesiyle, polis tarafından sorgulanarak korkutulmak ve sindirilmek isteniyor.

Kemal'in polis kurşunlarıyla arkadan vurularak öldürülmesine, seçimler sırasında daha da gelişen yabancı düşmanlığının da etkisinin olduğu gözardı edilmemelidir. Seçimlerde başarı sağlayan REP'lerin seçmenlerinin çoğunluğunu polis mensuplarının oluşturduğu da bilinmektedir.

Arkasında çok sayıda açıkanması gereken sorular bırakan bir olayla ilgili savcı Schmahlhausen: "Polis gerekeni yapmıştır" diyerek, önyargılı bir açıklamada bulunmuştur. Hiç bir soruşturmaya gerek duyulmadan yapılan açıklama kamuoyunun tepkisiyle karşılaşmıştır. Savcı yaptığı önyargılı açıklamasıyla suçluları korumayı hedeflemiş ve yabancı düşmanı akımlara cesaret vermiştir. Devlet yabancılara yapılan saldırıların arkasındadır imajını yarattığı için kamuoyu savcının görevinden alınmasını istemiştir. Savcı Schmahlhausen'in önyargılı açıklaması, son yıllarda gelişmekte olan yabancı düşmanı akımlara devlet tarafından verilen en açık destek anlamına gelmektedir.

Bütün bu olaylara devrimciler, demokratlar ve halk seyirci kalmadı, çeşitli eylemlerle tepkilerini dile getirdiler.

Polisler tarafından kursunlanan Kemal'in ölümünü protesto yürüyüsünden

KEMAL İÇİN YÜRÜYÜŞ YAPILDI

Yürüyüş kararı kısa sürede alınmış olsa bile protesto yürüyüşüne çok sayıda Türkiyeli, Alman ve diğer uluslardan insanlar katıldılar.

Essen Zweiger str. üzerinde bulunan Adliye ve Emniyet Müdürlüğü önünde toplanıldı. Almanca ve Türkçe hazırlanan bildiriler okunduktan sonra üzerinde "Kemal niçin öldürüldü? " yazan, Almanca ve Türkçe olarak hazırlanan pankartın arkasında yürüyüşe geçildi.

Adliye ve Emniyet Müdürlüğü önünde başlayan yürüyüş, 4 km.'lik yol trafiğe kapatılarak olay yerinde saygı duruşu ve polisin tutumunu kınayan konuşmalardan sonra, Berliner Str üzerindeki "Berlinerbrücke"de bir saate yakın bir süre işgal edilerek sona erdirildi.

Yürüyüş, coşkulu bir protesto gösterisi halinde geçti. Olayı kınayan sloganlar aralıksız devam etti. "Kemal öldürüldüsıra kimde?, Bırakın çocuklar yaşasın, Katil Polis, Çocuk katili polis, Analar doğurur polisler öldürür" gibi sloganlar atıldı.

"Alman polisi çocuk katili ve ırkçımı? " yazılı Almanca pankartın taşınmasını yasaklayan polisler göstericilere saldırıda bulunarak pankartı indirmeye çalıştılar. Türkiyeli ve Almanlar'dan oluşan göstericiler pankarta sahip çıkarak pankartın indirilmesini engellediler.

Yürüyüşün bitiminden hemen sonra Kemal'in anısına sabaha kadar uyarı nöbeti tutuldu.

Berlinerbrücke'nin bir bölümü yürüyüşçüler tarafından işgal edilerek uyarı nöbeti başlatıldı. Kemal'in vurulduğu yer olması nedeniyle mahalle halkının dikkatini çeken uyarı nöbeti geniş yankı uyandırdı. Mahhale halkı uyarı nöbeti tutanlara yardımcı oldular ve bütün ihtiyaçlarını karşıladılar. Uyarı nöbetini çok sayıda değişik uluslardan insanlar ziyaret edip olayla ilgili bilgi aldılar.

Meşaleler yakılarak bütün gece devam eden uyarı nöbeti sabah saat 9'da sona erdi. 9'dan sonra kısa bir yürüyüş yapılarak Ulest istasyonuna gidilip ve burada bir basın toplantısı düzenlendi.

Yeşiller ve Devrimci İşçi tarafından yapılan çağrı üzerine toplanan, diğer kurum ve kuruluşların da katıldığı bir toplantı düzenlendi. Toplantı sonucunda çeşitli eylem kararları ve çalışma grupları oluşturuldu. Kamuoyunu bilgilendirecek olayla ilgili çeşitli bildiriler yayınlandı.

İlk olarak yürüyüş ve uyarı nöbeti kararı alındı. Görgü tanıklarını toparlamak ve ifadelerini vermelerini sağlamak için hukuk komitesi oluşturuldu. Bu güne kadar önemli görgü tanıkları bulundu. Çocuğun vurulduğu sırada elleri havada ve silahsız olduğunu gören beş tane görgü tanığı var. Televizyonda ve gazetelerde ifadelerinin yayınlanması sağlanarak kamuoyuna duyuruldu. Kamuoyunu aydınlatmak için olayla ilgili bilgilendirme broşürü çıkarıldı. Bağış kampanyası açıldı. Bugüne kadar 10 bin DM toplandı. Kampanya sürüyor.

Okulların açılış günü Kemal için saygı duruşu, forumlar ve basın açıklamaları yapıldı. Olayla ilgili bölgelerde bilgilendirme toplantıları düzenleniyor. Öğrencilerin düzenlediği bir yürüyüş oldu. Ayrıca Eylül ayında geniş katılımlı bir yürüyüş daha düzenleniyor. Olayla ilgili toplantılar sürmektedir. 100'e yakın insan toplantıya katılıyor.

Savcılık olayla ilgili ilk hafta tamamlayabileceklerini söylemesine rağmen, bir buçuk aydır dosya hala tamamlanamadı. Bulunan görgü tanıkları ve basında yayınlanan ifadeler savcıyı zor durumda bırakmıştır. Polis teşkilatını korumayı hedefleyen savcı, bu emeline ulaşamayacağını anlayınca çareyi dosyanın tamamlanmasını uzatıp, kamuoyunun ilgisinin dağılmasını beklemekte bulmuştur. Kemal'in ölümünü araştıran Çalışma Grubu'nun çalışmaları savcının hesaplarını tersine çevirmiştir. Kamuoyu giderek daha da duyarlı hale gelmektedir.

Kemal'e Dayanışma Komitesi adına
Mehmet Soytetir
ve Devrimci Işçi Ruhr Yabancılar
Çalışma Grubu

Dr. Abdurrahman Kasımlo hunharca öldürüldü

1930'da İran Kürdistanı'nda doğdu. 1947'de Prag'da ekonomi-politik okuyup, doktorasını yaptı. Ülkesine döndü, siyasal çalışmaları nedeniyle tutuklandı. Sonra Prag'a dönüp, Prag Üniversitesi'nde öğretim üyeliği yaptı. Kürtçe'nin dışında, Fransızca, İngilizce, Arapça, Türkçe, Çekçe, Rusça ve Farsça gibi dillerde bilen Kasımlo Paris'de Sorbon Üniversitesi'nde öğretim üyeliği yaptı. Önceleri TÜDEH üyesi iken buradan ayrılarak İran Kürdistan Demokrat Partisi'ne girdi. 1973 yılında yapılan kongrede örgütün genel sekreterliğine getirildi. Öldürülene kadar aynı görevi sürdürüyordu.

İran Kürdistan Demokrat Partisi programına sosyalizm hedefini koymamasına rağmen, Ulusal karekterde bir örgüt olarak İran Kürdistanı'nda önemli bir halk desteğine sahiptir.

Kürt ulusuna ve onun bir parçası olan çeşitli güçlere yönelik saldırılar giderek yoğunlaşıyor. Bu saldırılar, artık, Ortadoğu bölgesindeki çeşitli ülkelerle sınırlı kalmıyor, Avrupa'da da sürdürülüyor. Bunun en son örneği geçtiğimiz Temmuz ayında Viyana'da yaşandı. İran Kürdistan Demokrat Partisi lideri Abdurrahman Kasımlo ve iki arkadaşı gerici İran rejimi ajanları tarafından alçakça katledildiler. Kasımlo, ustaca planlanmış bir komplo sonucu hayatını kaybetti. Kürt halkına İran, Irak ve TC yönetimleri tarafından yıllardır uygulanan komplo ve tuzak siyaseti, bu kez Viyana'da kendini gösterdi. Gerici İran yönetimiyle barış görüşmeleri yapmak üzere İran'lı diplomatlarla Viyana'da bir evde buluşan Kasımlo ve arkadaşları, İranlı diplomatların planlı bir saldırısı sonucunda hayatlarını kaybettiler.

Kürtler'e karşı kurulan Uluslararası şebekenin sözcüleri olarak hareket eden bir takım büyük gazeteler ve basın-yayın organları, Kasımlo'nun öldürülmesini Kürt grupları arasında ya da İran KDP içinde meydana gelen bir hesaplaşma olarak kamuoyuna sunmaya çalıştılar. Ne var ki, Viyana polisinin yaptığı araştırma bunları hemen yalanladı. Viyana polisi, Kasımlo ve arkadaşlarının diplomat pasaportu taşıyan İranlı katiller tarafından öldürüldüğünü açıkladı. Polisin böyle bir açıklaması olmasa bile, bu komplonun arkasında İran Rejimi'nin bulunduğu her yönüyle belliydi. Gerici İran yönetimi, İran sınırları içinde kalan Kürt yerleşim bölgelerindeki Kürtler'i denetleyemiyor ve bunların mücadelesini bastıramıyordu. Barış görüşmeleri aldatmacasıyla İran KDP yönetimiyle diyalog kuran Mollalar yönetimi, hiç bir savaş kuralına uymayan bir komplo ile İKDP'yi öndersiz bırakmayı amaçlayan bir tertip tezgahladı.

Bu oyunlar, böylesi tertipler Kürt Ulusal Mücadelesi tarihinde ilk kez yaşanmıyor. Nasıl ki Dersim önderlerinden Seyit Rıza "Görüşüp sorunlarınıza çözüm getireceğiz, isteklerinizi kabul edeceğiz" denilerek TC yönetimi tarafından tutuklanıp idam edilmişse, Kasımlo ve arkadaşları da bugün aynı oyuna getirilmişlerdir.

Kasımlo ve arkadaşlarının ölümü bizlere bir kez daha düşmana her ne sebeple ve hangi koşulda olursa olsun güvenilmeyeceğini, kendi önlemlerimizi almayı ve düşmana karşı her zaman devrimci uyanıklığı göstermemiz gerektiğini öğretmektedir.

Tarih boyunca Kürdistan'ın her yanında yapılan katliamlar daha dün Halepçe'de yapılan katliam bir ulusun tarih sahnesinden kalkmasını sağlayamadı. Ne bugün T. Kürdistanı'nda yapılan katliam, sürgün ve işkence ne de İran Kürdistan Demokrat Partisi genel sekreteri Kasımlo gibi Kürt ulusu içerisinde simge durumuna gelmiş önderlerin öldürülmesi bir ulusun tarihten silinmesini sağlayamayacaktır.

temlerle, kontr-gerilla yöntemleriyle bastırılmaya devam edilecektir. Kürt ulusal demokratik hareketinin büyüyerek gelişmesi ve mevcut pasifikasyon yöntemlerinin sonuç vermemesi halinde, kürt halkının kazanılması amacı ile kültürek hakların kabulüne doğru bazı esnek çözümlere gidilecektir. Tabii ki bu ve benzeri çözümler üzerinde düşünenlere karşın Kürt halkının kökünü kurutmayı ve Kürdistan dağlarını ot bitmeze çevirmeyi arzu eden fanatik ırkçılar devlet katında hiç de azınlıkta değildir.

İşte devlet politikasının gelinen noktada bu ikilem arasında sıkışması, Kürt sorununun çok kritik bir dönemece geldiğini gösteriyor.

Çesitli burjuva yazarlar, "son Türk devleti" adına yeni bir utanç tarihinin yaratılmasını önlemek için olsa gerek ki, devlet doruklarında itibar gören katliamcı fanatik ırkçı çözümlere karşı, çağın gereklerini de dikkate alan çözümleri benimsetme çabasındadır. Devletin Kürt tabusunu kırma cesaretini ilk gösteren yazarlardan M. Ali Birand sorunu çok daha açık ve doğrudan tartışmaktan yanadır. Devletin Kürt politikasının iflasa doğru gittiğini belirten Birand, "Kürt Dosyası"nın açılmasını ve temele inen önlemlerin alınmasını önermektedir. Dolayısıyla devletin TC tarihi boyunca uygulanagelen ve tartışılmaz bir tabu haline getırılen mevcut Kürt çözümünün iflas ettiği bu dönem aynı zamanda yeni arayışların ve çözüm şekillerinin bıçimlendığı bir dönem de olmaktadır.

Kürt hareketini kritik bir dönemece getiren diğer bir gelişme ise şudur: 1938 Dersim hareketinin katliamla bastırılmasından sonra, silahlı bir Kürt hareketinin devlete karşı ilk kez ortaya çıkması ve son 5 yıl içinde başvurulan bütün tenkil ve pasifikasyon yöntemlerine rağmen silahlı hareketin bastırılamaması ve giderek yaygınlık kazanması durumudur. Devletle silahlı çatışmaya giren bir kürt hareketinin bastırılamaması, kürt halkından tecrit edilememesi, kürt halkı üzerinde sürdürülen yoğun devlet terörünün istenen amacı sağlayamaması, terör eşliğinde korkutularak pasifize edilmek istenen kürt köylülerinin terörü kanıksaması ve korku duvarını aşmaya başlaması ve ağırlığını ulusal direnişten yana koymaya başlaması vb. gıbı olgular devletin kürt politikasının iflasını sergıleyen gelişmelerdir. Bu durum, aynı zamanda, Dersim harekatından sonra sessizliğe gömülen kürt halkındakı potansiyel direnme ruhunun yeniden canlanması anlamına gelmektedir. Bu gelişmeler, 12 Eylül harekatından sonra büyük bir prestij kazanan Türk Ordusu'nun başarısızlığını da ortaya koymuş ve kamuoyunda yıpranmasını sağlamıştır.

Özetle söylemek gerekirse, geleneksel kürt politikası iflasa sürüklenen, ordusu "gerilla savaşına" karşı mücadelede başarısızlığa düşen bir devlet, gelinen noktada, yeni kararlar ve politikalar oluşturma aşamasındadır. Kürdıstan topraklarında yaşanan gelişmeler ise, kürt ulusal demokratık mücadelesinin kitlesel bir karakter taşıyacağı bir aşamaya geçiş dınamikleriyle yüklü olduğunu ortaya koymuş bulunuyor. Yoğun devlet terörünün ters teperek kürt köylülerinın korku duvarını aşmaya başlaması, kürt halkı arasında ulusal taleplere bağlı bır direnme ruhunun canlanmaya başlaması ve hızlı bir ulusal bılinçlenme sürecinın başlaması vb. gibı gelişmeler Kürdıstan ulusal demokratik hareketinın kitelesel bir nitelığe sıçrama dınamiklerine işaret eder. Bu dinamik ya devletin alacağı yenı önlemler ve polıtikaların başarılı olmasıyla bastırılacak, ya da kürt kareketi önüne kurulan tuzakları ve engellerı aşmasını becererek biriken dinamık-

KÜRT SORUNUNA VE BUNA BAĞLI GELİŞMELERE DEVRİMCİLER DUYARSIZ VE KAYITSIZ KALAMAZ

Kürt sorununa bağlı olarak meydaha gelen gelişmeler, sorunun kendi boyutlarını aşan sonuçlar yaratmaktadır. Bu da, bu soruna ve buna bağlı olarak meydana gelen gelişmelere kimsenin kayıtsız kalamayacağı gerçeğini vurguluyor. Bu gelişmeler, kürt halkının yazğısını paylaşmak durumunda olan devrimcileri çok yakından ilgilendiriyor. Ülkenin geleceğinin biçimlenmsinde doğrudan bir etken olan kürt sorununa karşı devrimci güçlerin kayıtsız kalması düşünülemez.

Kürt ulusal sorunuyla ilgili her politik çevrenin kendine özgü bir görüşü ve çözüm önerisi bulunmaktadır. Türk egemen güçlerinin bilinen çözüm yönteminden, Kürt milliyetçiliğinin belirlediği ulusal karakterli çözümlere ve devrimci güçlerin önerdiği çözüm şekillerine kadar çeşitli yaklaşımlar bulunmaktadır.

Bu dönemde, Kürt sorununa ilişkin iki çözüm şeklinin karşı karşıya geldiğini ve ulusal nitelikli bir çözümün kendini dayattığını vurgulamak gerekiyor. Evet bugün, devletin uygulayageldiği, tenkil ve pasifikasyon yöntemlerine dayanan çözüm şekli ile ulusal çelişmenin milliyetçi bir temelde çözümünü hedefleyen çözüm şekilleri karşı karşıyadır ve mücadele bu güçler arasında silahlı biçimler alarak sürmektedir.

Kürt halki arasında hızlı bir ulusal bilinçlenme sürecinin yasanıyor olması, PKK'nın yarattığı fiili durumunda yardımıyla ulusal talepler, Kürt halkının büyük çogunluğunun ortak talepleri haline gelmiş ve ön plana geçmiştir. Bu somut gelişme, aynı zamanda sınıf çelişkilerine bağlı taleplerin ve mücadele hedeflerinin geri plana itilmesi anlamına gelmektedir. Mevcut koşullarda Kürdistan'da mücadele sürecinin ortaya çıkarttığı somut gerçeklik ve fiili durum budur. Kürdistan tarihsel sürecinde ortaya çıkan bu yeni durumu degerlendirmek, devrimci politikaların belirlenmesi açısından son derece önem taşımaktadır.

Ulusal çelismenin milliyetçi bir perspektifle çözümüne bağlı bir mücadelenin ön plana geçmesi, bütünüyle gelişen politik durum nedeniyledir. 80'li yıllarda yaşanan gelişmeler, Kürt ulusal sorununun sivrilmesini ve politik düzeyde ön plana geçmesini sağlamıştır. Bu somut durumun bir veri olarak kabul edilmesi, bu yeni durumun belirlediği görevlerin ve politikların saptanmasını bir zorunluluk haline getirmiştir. Bu durumun değişmesini beklemek yerine mevcut koşullarda devrimin ve devrimci hareketin ulusal plandaki görevlerinin saptanarak belirlenmesi çok daha yerinde bir davranış olacaktır.

1980 öncesi Türkiye ve Türkiye Kürdistanı'na ilişkin ortaya konan devrimci çözümlemelerin, özellikle Kürt sorununa iliskin çözümlerin, 1989'da ortaya çıkan somut durumun ve fiili gelismelerin yorumunda yetersiz kaldığını görmek gerekiyor. 1980 öncesinde Devrimci Hareketin Kürt sorununa ilişkin yaptığı çözümlemelerin dogruluğu ya da bu çözümlerin artık yetersiz oluşunun ötesinde bugünün somutluğunda belirlenecek politik tutumlara yönelmek bir zorunluluktur.

Kürt sorununu söven etkilerden uzaklaşarak çözümlemek, bu sorunun misaki milli sınırları içindeki çözümünü mutlaklaştıran anlayışlardan vazgeçmek, Kürt sorununun her ülke için bir iç sorun olduğu kadar bölge çapında bir Ortadoğu sorunu olarak önem kazandığını görmek gerekiyor. Ve yine Kürt Sorunu'nu, içten ve dıştan etkileyip yönlendirmek isteyen güçlerin çokluğu, bu sorunun çözüm sekillerini de önceden düşünülmeyen ve hesaba katılmayan karmaşık biçimlere büründürülebilir.

Devrimciler, elbetteki Kürt ulusal sorunun devrimci temeldeki çözümlerinin gerçekleşmesi için elinden gelen çabayı göstereceklerdir. Sorunun devrimci temeldeki çözümüne iliskin düsünceleri savunmaya devam edeceklerdir. Bugünkü koşullarda, sorunun sınıfsal çözümünün geri plana itilmesi durumu, devrimcilerin doğru olmayan ve Kürt halkının uzun vadeli çıkarlarına hizmet etmeyen çözümleri benimsemesini gerektirmiyor. Her şart ve koşul altında sorunun devrimci çözümleri savunulacak ve devrimci bir sosyalizm hedefiyle birleştirilecektir. Ancak, her değişen yeni kosullarda belirlenen politikaların yeniden gözden geçirilmesi, değişen güçler dengesi içinde stratejik ve politik taktiklerin yeniden düzenlenmesi ve gözden geçirilmesi, sorunun ön plana çıkan yanlarına ilişkin politik tavrın daha bir netleştirilmesi zorunludur.

Bugün, Türkiye Kürdistanı'nda devrimci hareketin fiilen devresinde yeralmadıgı bir savaş durumu yaşanmaktadır. Kürdistan topraklarında yaşanan fiili gerçeklik budur. Kürt ulusunun varlık nedenlerini tanımayan devletin ırkçı, asimilasyoncu, katliamcı çözüm sekli ile sorunun ulusal temeldeki çözümünü içeren Kürdistan ulusal demokratik hareketi karşı karşıyadır. Ve Kürdistan topraklarında şiddetli bir boy ölçüşmeye doğru adım adım gelişen bir silahlı savaş ortamında Kürt halkı ile devlet bir kez daha burun buruna gelmiş bulunuyor. 1989'da ortaya çıkàn somut durum ve gerçeklik budur.

Ortaya çıkan bu yeni siyasi durumu doğru değerlendirmek, sorunun mevcut haliyle günümüzde ve gelecekte yaratacağı sonuçlar bakımından yeni politik çözümlerin olusturulması kaçınılmaz bir devrimci görevdir. Devrimcilerin Kürdistan için önerdikleri devrimci çözüm önerilerini sahiplenmeleri, savunmaları, bugünün koşullarında ortaya çıkan fiili gerçekliğin tanınmasına uygun düşen politik tutumların benimsenmesiyle çelişmez.

Devrimciler, öncelikle, Kürt topraklarında fiilen yaşanan savaş ortamında safını belirlemek ve mücadelenin ortaya çıkardığı görevlerini yerine getirmekle yükümlüdürler. Bu, devrimci sorumluluğun bir gereğidir. Sorunun ulusal-demokratik taleplerinin ve buna bağlı çözümlerinin kendini dayattığını görmek ve bu mücadelenin devrimcilere yüklediği görev ve sorumlulukları belirlemek ve yerine getirmek gerekiyor. Bu konuda, devrimcilerin kendilerinden beklenen tavrı yerine getirmediklerini, soruna belli ölçüde kayıtsız ve duyarsız kaldıklarını açık yürekle belirtmek gerekiyor. Bu durumun daha fazla devam edemeyeceği ve etmemesi gerektiği yeterince açıktır. Kürtlerin ulusal demokratik taleplerini desteklemek ve Kürt halkının kendi kaderini tayin hakkını savunmak için sosyalist olmaya bile gerek yoktur. Bu hakları savunmak demokrat olmanın gerekleri arasındadır. Kürdistan'da uygulanan milli zulme karsı çıkmak, ulusal mücadeleye destek vermek, Kürdistan'daki gelişmeler karsısında kamuoyu oluşturmak, devletin resmi politikasına yedeklenen şöven tutumlara karşı radikal bir politika izlemek, kayıtsız ve duyarsız kesimleri uyarmak yapılması gerekenler arasındadır.

Kürt sorununu yalnızca Kürtleri ilgilendiren bir sorun, Türkiye devrim sorununu da sadece Türkleri ilgilendiren bir sorun olarak kavrayan şöven ve milliyetçi eğilimler siddetle eleştirilmelidir. Sınıf mücadelesini ulus ölçeğine vuran ve bir bütünlük arzeden devrimci görevleri ulus bazında tasnife tabi tutan bu anlayışlar derece derece Kürt ve Türk devrimciler arasında mevcuttur. Kürdistan'daki ulusal mücadelenin şiddetlenmesini, Türkiye'nin demokratikleşme sürecini tehdit eden bir gelisme olarak gören ve şövenizmden beslenen reformist, revizyonist, eyyamcı tutumlara karşı aktif bir tutum geliştirmek gerekiyor. Bu anlayışların karşısına, Kürt ulusal demokratik mücadelesinin Türkiye'deki demokrasi mücadelesinin aktif bir katalizörü ve demokratikleşme sürecinin bir kilometre taşı olduğu anlayışını koymak gerekiyor. Çünkü Kürt Sorunu, Türkiye'de demokrasi sorununu çözmenin en önemli unsurlarından birini oluşturuyor. Şöven tutumların aşılması bu gerçeğin kavranmasına bağlıdır.

Türkiye'nin demokratikleşmesinden yana bir tutum içinde görülen aydınların, yazarların ve politikacıların büyük bir bölümü, ne yazık ki, Kürt halkının ulusal talepleri karşısında resmi politikaya yedeklenmekte ve şöven bir tutum sergilemektedir. Bu kesimler, Türkiye'de demokratik bir kültürün toplum içinde yerleşip kökleşmesinin ancak Kürt Sorunu'na da demokratik bir yaklaşımla mümkün olabileceğini anlamamış görünüyorlar, (ya da şöven ırkçı damarları henüz buna izin vermiyor) Kürt halkının ulusal taleplerine demokrat ve bilimsel bir temelde yaklaşmanın belli bedellleri olduğu açıktır. Bu bedel ayni zamanda, şöven yaklasımları örtmenin de bir mazaretidir. Kürdistan'da yakıcı bir durum kazanan gelişmeler karsısında duyarsız ve hareketsız kalmanın bir mazareti de göze alınamayan bu bedeldir.

Türkiye Solu'nda ise, Kürtler'in ulusal demokratik mücadelesine kayıtsız kalmanın başlıca mazaretlerinden biri PKK'dir. Bu hareket, son yıllarda sürdürdüğü silahli mücadele ile sivrilmis ve Türkiye Kürdistanı'ndaki ulusal demokratik mücadeleye damgasını basmıştır. Bu hareket, (kendi dışındaki sol güçlerle ilişkilerde şiddet yöntemlerine kadar uzanan süper sekter tutumu nedeniyle) devrimci, demokrat hareketlerin Kürdistan'daki ulusal demokratik mücadeleye aktif destek vermesi önünde engeldir. PKK, bu tür desteklerin verilmesinin önünde hem engelldir, hem de şöven etkiler nedeniyle bu desteklerin verilmeyisinin mazaretidir. PKK nedeniyle, devletin Kürdistan'daki katliamcı politikasına seyirci kalmak ancak şövenizmin beslediği bir kayitsızlık olabilir. Devrimciler, PKK'nin olumsuz kimliğine ragmen, Kürdistan'da kendini dayatan ulusal demokratik mücadeleyi desteklemek ve ona omuz vermekle yükümlüdürler. Kürt halkinın ulusal demokratik mücadelesi PKK ile özdeş olmadığı gibi, bu mücadeleyi desteklemek de PKK siyasal görüşlerinin ve bilinen olumsuzluklarının onaylanması anlamına gelmez.

Uluslaşma süreci dinamikleri zorla bastırılan; dili, kültürü engellenen ve yasaklanan, toprakları isgal edilerek doğal kaynakları yağmalanan bir ulus üzerinde, toplu katliamlardan bugünkü kontr-gerilla uygulamalarına kadar uzanan bir milli baskı siyasetine karşı, ezilen ulusun haklarına sahip çıkmamaya hiç bir mazaret dayanamaz. Yeter ki toplum bilincinde oluşturulan sövenizm çemberi kırılabilsin, demokratik ve insani bir tutum benimsenebilsin. Bu konuda devrimcilerin yapacakları ve yapabilecekleri önünde hiç bir sey mazaret payesine yükselemez.

Baştarafı 8. Sayfada

ÇİN'DEKİ GELİŞMELER ÜZERİNE

bir bir budandı. Bunların yerine uzmanların insiyatifi ve yetenekleri kondu, ücret sisteminde eşitlikçilikten vazgeçilerek, farklılaşmış ücret sistemi benimsendi.

" Sosyal ve politik istikrarın devamı" adına bir dizi idari tedbirler alındı. Yürüyüş ve düşünce özgürlüğü büyük oranda kısıtlandı ve yasaklandı. Ç KP'nin resmi görüşleri dışındaki tüm görüşler yasaklandı.

Deng, Çin'de sosyalizm adına atılmış bütün adımları geri çevirmek üzere yapısal reformlarını öncelikle kırsal bölgelerde uygulamaya koyuldu. Kırda kollektifleştirmeye son verildi. " Sorumluluk Sistemi" getirilerek küçük üretim yeniden canlandırıldı ve hakim hale getirildi. Böylece özerk aile birimlerinin özel mülkiyeti yaygınlaşmaya başladı. Yasaklanan toprak alım satımına esneklikler getirilerek, toprak temerküzü serbest bırakıldı Bu da zengin köylüleri, toprak ağalığını, günlük ücretli işçiliğini ve yoksulluğun doğuşunu beraberinde getiriyor ve Mao döneminde yasaklanan tarım işçiliğini yeniden ortaya çıkarıyor. Ücretli işgücünün oluşması doğal olarak sömürüye dayalı ilişkilerin gelişmesine yolaçıyor. Bu gelişmeler kollektif sosyal yapıların ve ilişkilerin yokedilmesiyle başbaşa gidiyor. Çocuk kreşleri, okullar, hastahaneler, sağlık istasyonları özellikle kırsal bölgelerde ya kapatılmış ya da kendi kendilerini finanse etmesi gereken birimlere dönüştürülmüştür. Bir yanda özel hizmetçileri olan yeni zenginler, öte yanda dilencilik ve fuhuş artıyor.

Kısacası, Çin kırlarında gelişip şehirleri zorlamaya başlayan bir kapitalist restorasyon programı Çin'i yeni sosyal ve sınıfsal farklılaşma sürecine sokmuştur. Çin yeniden sınıfsal kutuplaşma ve gerginliklerle yüklü bir döneme doğru yol almaktadır.

Kültür devrimi kaosundan ülkeyi kurtarmak şiarıyla ortaya çıkan Deng yönetimi, Çin'i daha büyük bir kaosun içine sürüklemiş bulunuyor. Kültür devrimi günleri eğer bir kaos olarak kabul edilecekse, bunu kapitalizmden kopuş çabaları içinde oluşmuş bir kaos olarak kabul etmek gerekiyor. Oysa Deng'in yarattığı kaos, içinde ilerici, devrimci öğelere yer vermeyen , kapitalizme giden yolda oluşmuş bir kaos kı Çın halkı için hiç bir devrimci gelecek vaadetmiyor.

Deng politikasının en özel sonucunu vermek gerekirse ortaya şu tablo çıkar. Sıfır düzeyinden %30'lara varan enflasyon, temel gıda maddelerinin azalması, kente yoğun göç, ithalata artan bağımlılık, yabancı sermayenin yoğunlaşması, büyüyen bütçe açıkları ve dış borçlar, büyüyen işsizlik ve sınıfsal farklılaşma emekçi insiyatifine ve buna bağlı demokratik süreçlere izin vermeyen katı brokratik diktatörlük.

İZMİR'DEKİ ÇATIŞMADA BİR POLİS ÖLDÜ, BİR DEVRİMCİ YARALANDI

Birkaç yıl önce cezaevinden kaçan Devrimci Yol Ege bölgesi davası sanıklarından Recep Demir'in yakalanması için polis tarafından İzmir'de sürdürülen operasyonlar sirasında çatışma çıktı. Bir süredir Recep Demir'i yakalamak için planlar yapan polis, operasyonlarını Agustos sonunda yogunlaştırdı. Recep Demir'in kaldığı semte düzenlenen operasyonda Recep ve yanındaki arkadaşları polis kuşatmasını yararak semt dışına çıktılar. Kullandıkları arabanın tesbit edilmesi nedeniyle Karabağlar'da Recep ve arkadaşları polis arabaları tarafından çevrildiler. Bu arada çatışma çıktı. Çatışmada bir polis öldü, bir polis ise yaralandı. Ölen polisin silahını da alan devrimciler aynı arabayla kaçmak zorunda kaldılar. 30 Agustos günü meydana gelen bu olaydan sonra İzmir'de 5 bin polisin katıldıgı geniş çaplı bir operasyon başlatıldı. Operasyonlar sonucunda Recep Demir ve arkadaşları 2 Eylül gecesi kaldıkları evde yakalandılar. Ani bir baskın sonucunda yakalanan devrimci arkadaslarımızın yaralı oldukları ve hastaneye kaldırıldıkları öğrenildi.

İzmir Emniyet Müdürü, Recep Demir ve arkadaslarının iskenceyle öldürülmesini meşrulaştırmak için basını bilinçli bir sekilde yönlendirmektedir. Recep Demir, gazetelere "insan kasabı", "cellat" gibi sıfatlarla tanıtılmakta, böylece onun işkence ya da idam edilerek öldürülmesi haklı gösterilmeye çalışılmaktadır.

Recep Demir'e ve arkadaşlarına yapılan işkencelerin hesabı sorulacak, öldürülmeleri halinde intikamları mutlaka alınacaktır.

TÜRKİYE'DE KÜRT SORUNU KRİTİK BİR AŞAMADA

Bugün Türkiye gündeminde yeralan önemli sorunlardan biri kürt sorunudur. Bu soruna bağlı olarak meydana gelen olaylar ve gelişmeler son aylarda neredeyse Türkiye basınında baş köşeyi işgal etmiş bulunuyor. Çeşitli ordu birliklerinin doğuya kaydırılması, Cudi dağı ve çevresinde kimyasal silahların da kullanılacağı geniş bir harekatın planlanması, Genel Kurmay Başkanı'nın ve kuvvet komutanlarının Diyarbakır'da bölgedeki yetkililerle ortak toplantılar düzenlemesi, arkasından Başbakan Özal ın Bitlis'i ve Hakkari'yi kapsayan gezisi,ondan önce İnönü'nün de aynı bölgeye düzenlediği gezi ve bütün bu gezi trafiği içinde süregiden silahlı çatışmalar, basının ve kamuoyunun dikkatini bir kez daha kürt sorunu üzerine çekti.

Türkiye'nin gündeminde canalıcı bir sorun haline gelen kürt sorunu bir yandan kendi çözümlerini dayatırken öte yandan bir çözümsüzlükten başka bir şey olmayan devletin geleneksel çözüm şeklinin geçersizliğini de gözler önüne sermiştir.

Kürdistan'da sürdürülen silahlı eylemler, tüm dünyada gözlerin bu bölgeye çevrilmesini sağlamış ve unutturulmak istenen bir ulusun davası yeniden kamuoyunun gündemine girmiştir.

Meydana gelen iç ve dış gelişmelerin de etkisiyle kürt sorunu üzerine konan tabular yıkılmaya başlamış ve sorun çözüm önerileriyle birlikte kendini dayatmıştır. Cumhuriyet tarihinin ilk yılları hariç tutulursa yok sayılan bir halkın varlık nedenleri yavaş yavaş kabul görmeye başladı. Ve de Kürt sorununu "Doğu Sorunu"na, bölgesel bir gerilik sorununa indirgeyerek ele alan çeşitli burjuva yazarlar, sorunu doğrudan tartışmaya ve " Kürt " sözcüğünü telaffuz etmeye başladılar. Bir ulusun varlığını yok saymak ve ulusal mücadele yöntemlerini basit bir "eşkiyalık" olarak nitelemek artık geçerli bir demogoji olmaktan çıkmıştır.

Resmi ideolojinin yarattığı tabular bir bir yıkılırken, kürt halkı arasında ulusal bilinçlenme tüm pasifikasyon yöntemlerine rağmen artıyor, tarihte örnekleri görülen direnme ruhu yeniden canlanıyor.

İşte kürt halkının ulusal demokratik talepleri doğrultusunda gündeme getirdiği mücadelelerini kamuoyunun gözünde basit bir "eşkiyalık sorunu" olmaktan çıkartan bu gelişmeler bir yandan egemen güçleri ve yandaşlarını yeni çözüm arayışlarına yöneltirken, öte yandan devrimci demokrat güçlerin de kendi görev ve sorumluluklarını bir kez daha hatırlamalarını kaçınılmaz bir zorunluluk haline getiriyor.

DEVLETİN KÜRT SORUNUNU ÇÖZÜM ŞEKLİ İFLAS ETTİ

Bütün bu gelişmeler içinde dikkati çeken ve üzerinde durulması gereken önemli gelişmelerden birisi de , T.C'nin kürt sorununa yaklaşımı ve soruna ilişkin geleneksel çözüm şekli üzerinde başlayan yoğun tartışmalardır.

Bilindiği gibi kürtlerin varlık nedenlerini yoksaymak, kürtlerin ulusal demokratik taleplerini tenkil ve katliam politikalarıyla bastırmak şeklindeki resmi devlet poltikası, tartışılmaz bir politika olarak günümüze kadar süregelmiştir. TC'nin kuruluş aşamasında resmiyet kazanan ve baskıya dayalı askeri çözümlere dayanan bu politikaların geçerliliği bugün bizzat savunucuları cephesinde bile tartışmalı hale gelmiş bulunuyor.

Binlerce yıllık bir tarihe, geniş kültürel bağlara ve ortak bir dile sahip olan kürtler, resmi ideolojide yok sayılmış ve bu halkın türkleştirilmesi için yalana dayalı tarih teorileri uydurulmuştur.Resmi ideolojinin görüşleri tüm topluma kabul ettirilmeye çalışılmış, bunların dışında kalan görüşler " bölücülük "olarak suçlanmış ve ağır cezayı gerektiren yaptırımlar uygulanmıştır. Kürt sorunu tabu haline getirilmiş, bu sorunu resmi ideolojinin sınırlarını zorlayarak tartışmak isteyenlere ağır bedeller ödetilmiştir. Ulusal içerik taşıyan kürt hareketleri katliamlarla ezilmiş, kürtlere ya ölmek ya da türkleşmek ikileminden başka bir seçenek bırakılmamıştır. Kürtlerin ve Anadoludaki diğer yerleşik etnik grupların varlıkları yok sayılmış, farklı ulusal kökenden gelen halkları türkleştirmek için geniş bir asimilasyon politikası sürdürülmüştür. Okullarda, devlet kurumlarında, orduda, radyo- televizyon başta olmak üzere kitle iletişim araçlarında, kısacası hayatın her alanında türk ırkçılığına bağımlı bir milliyetçilik kitlelerin bilincine yerleştirilmeye çalışılmış ve çalışılmaktadır. Türkiye'de yaşayan herkese "Türk'üm" demek bir zorunluluk haline getirilmiştir.

Vatandaşlık haklarından yararlanmak türk kimliğini benimsemeye bağlı kılınmış, bu kimliğe karşı çıkılmadığı, veya resmi ideolojide belirlenen vatandaş tipine uygun davranıldığı sürece vatandaşlık hakları kullanılmış, devlet memurluğu dahil her konuda ancak bu koşulla eşit(!) vatandaş(!) olunabilmiştir. Okullarda her sabah öğrencilere "türküm, doğruyum" diye başlayan yeminler ettirilmektedir. " Türkiye, türklerindir", "Bir türk dünyaya bedel" sözcükleri tüm resmi kurumların duvarlarını süslemektedir.

Kısacası türk ırkçılığı ve milliyetçiliği devletin resmi ideolojisi olurken, bir yandan bu ırkçı ideolojinin tüm topluma benimsetilmesi için resmi ve sivil tüm kurum ve kuruluşlar seferber edilmiş, öte yandan çizilen sınırları zorlayan aykırı hareketlere karşı yoğun bir terör politikası uygulanmıştır. Devletin resmi ideolojisi dışında kalan tüm çözümler 'bölücülük' sayılmış ve kürt sorunu tabu haline getirilerek; değil tartışılması, ağıza alınması, dilde sözcük olarak ifade edilmesi bile yasaklanmıştır.

Tüm cumhuriyet hükümetleri tarafından sadakatle sürdürülen bu resmi ideoloji ve buna bağlı çözüm şeklinin ise gelinen noktada çözüm olmadığı ortaya çıkmış, egemen güçler, yeni çözüm şekilleri üzerinde düşünmeye ve tartışmaya başlamışlardır.

Bu başlangıç aşamasındaki gelişme, devletin eski çözüm şeklinden vazgeçtiği veya yakında böyle bir olasılığın gündemde olduğu anlamına gelmiyor. Hala "asker kafasıyla" düşünüp, kürt sorununu askeri çözümlerle halledebileceğini düşünenler, devletin etkili ve yetkili kurumlarında ağırlıklarını sürdürüyorlar.

Tabii ki devlet bu geleneksel ırkçı tavrından kolay kolay vazgeçmiyor. Bu vazgeçi, doğrudan, devletin demokratikleştirilmesiyle ilintilidir.Faşistleştirilmiş bir devlet yapısının kürt sorununda esnemesi ve geleneksel kürt politikasından farklı bir tutumu benimsemesi ise olası görünmüyor.

Oysaki meydana gelen iç ve dış gelişmeler, devletin kürtlerin varlığını yoksayan mevcut politikasını parçalamış bulunuyor. Çözüm diye on yıllardan beri süre gelen bu çözümün kendisi bir çözümsüzlük unsuru haline gelmiştir. Devletin bu eski çözüm şeklinin tıkanması ve bir çözüm olmadığının ortaya çıkması, aynı zamanda Türk ırkçılığına dayalı resmi ideolojinin de iflası anlamına geliyor. Türkiye'de türklerden başka ulusal varlık tanımıyan türk ırkçılığı ve milliyetçiliğine dayalı resmi devlet politikasının bu şekliyle daha fazla devam edemeyeceği çeşitli burjuva çevrelerce artık görülmektedir. Bu nedenle, bu politikanın yeni bir takım unsurlarla takviye edilmesi ve çağın gereklerine uygun hale getirilmesi talebi, çeşitli burjuva yazarlar tarafından da dile getirilmeye başlanmış bulunuyor.

ŞÖVEN CEPHEDE AMAÇTA BİRLİK, YÖNTEMDE FARKLILIK

Devletin doruklarında kürt sorununa yaklaşımda aynı amaçta birleşen ama yöntemde ayrılan farklı iki yaklaşımın oluştuğu basına yansıyan tartışmalardan da anlaşılmaktadır. Bu yaklaşımlardan biri uygulanagelen ve yukarıda tarifini vermeye çalıştığımız " asker kafası"nın önerdiği çözüm şeklidir. Dar ırkçı ve milliyetçi eğilimin beslediği bu çözümün tıkanması ya da artık gelişen olaylar karşısında bunun çözüm olamayacağının anlaşılması üzerine sınıfın çıkarlarına uzun vadeli ve ABD emperyalizminin penceresinden bakan diğer bir kesim askeri çözümün yanı sıra ekonomik, kültürel, psikolojik v.b. boyutlarıyla çok yönlü ve kapsamlı tedbirlerin alınması gerektiğine inanmaktadır.Askeri tedbirlerin başarısı için bu yan tedbirlerin alınmasına önem veren bu çözüm şeklinde de kürtlerin ulusal varlığını tanımaya yönelik girişimler söz konusu değildir.

Devletin doruklarında bu tür gelişmeler olurken, basında çeşitli burjuva yazarlar, çağın gereklerine uyan bir asimilasyon politikasının oluşması için kürt sorununu çok daha doğrudan ve açık olarak tartışmaya başladı. Irkçı-milliyetçisinden, kimi demokrat -solcu! yazarlarına kadar burjuva basınında tartışılanların tümü, kürt sorununa karşı "milli birlik"içindedir. Diğer ülkelerdeki türk azınlıkların hakları konusunda kılı kırk yaran ve insan hakları savunucusu kesilen bu yazarlar, kürtlerin ulusal haklarının tanınmasına sıra gelince, Türk ırkçılığının belirlediği şoven mevzilere geri çekilmektedirler. Bunların dilindeki ve gönlündeki ulusal haklar, yalnızca türklerin hakları ile sınırlıdır. Devletin çifte standarta dayalı iki yüzlü politikası, derece derece Türk aydınları tarafından da benimsenmektedir. Bunlar için Bulgaristan,Yunanistan, Kıbrıs vb başka ülkelerde yaşayan Türk'lerın ulusal hakları kutsaldır ama Türkiye'deki kürtlerin ulusal haklarını ileri sürmesi "bölücülüktür." 1971'lerde Ziverbey köşkünde işkence yapan Kontr-gerilla kötüdür, ama kürt halkını yaşadığı topraklarda nefes alamaz hale getiren kontr-gerilla iyidir, gereklidir. Resmi şöven politikalarının çizildiği çerçeve içinde düşünce oluşturan bir çok demokrat ve ilerici geçinen yazarın, aydının tavrı böylece insan haklarını, Türk'lerin hakları ile sınırlıyan ırkçı bir noktada çakılıp kalıyor.

Oysaki, insan hakları, ulus hakları, dinsel haklar vb. hak olarak nitelenen şeyler evrenseldir ve herkes içindir. Bu hakları yalnızca kendin için istediğin anda, bu hakların karşısında yeralmak kaçınılmaz hale gelir.

Kürt sorununa ilişkin devletin mevcut çözüm şeklini eleştiren sağcısından solcusuna kadar bütün burjuva yazarlar, kürtlerin ve diğer ulusal azınlıkların asimile edilmesinde resmi ideoloji ile hemfikirdirler. Bunlar, kürtlerin tenkil politikalarıyla asimile edilme yöntemine karşı "daha barışçı ve daha insancıl" yöntemleri önermektedirler. Farklı ulusların asimile edilmesine karşı çıkılmıyor, asimilasyon politikasına ve yöntemine karşı çıkılıyor. Türk dili ve kültürünün yaygınlaştırılmasıyla süreç içinde ve barışçıl yöntemlerle kürtlerın ve diğer ulusal azınlıkların eritilerek yokedilebileceği, dolayısıyla bugüne kadar gelişmesi engellenen kürt dili ve kültürünün, türk dili ve kültürü karşısında başarı sağlama şansı bulunmadığı, kürt dili ve kültürü üzerindeki yasakların gereksiz olduğu, bunları sürdürmenin yarardan çok zarar getirdiği, kürtler arasında milli bir tepkinin oluşmasını sağladığı vb. görüşler bu kesimin en sol ve demokrat sayılanları tarafından dile getirilen çözümleri içeriyor.

Kısacası, Kemalizmin türk ırkçılığı ve milliyetçiliği ekseninde oluşan ve devletin resmi ideolojisi haline gelen yaklaşımları, aydınlardan sola kadar uzanan geniş bir çevreyi etkisi altına almış ve Türkiye'de ulusal sorunun demokratik bir yaklaşımla ele alınıp tartışılmasını engellemiştir. Yaratılan geniş bir şövenizm dalgası altında ulusal sorunun demokratik temeldeki çözümleri, Türk ırkçılığı duvarına çarparak ezilmiştir. Bu nedenle, türk aydınları , demokratları ve ilericileri tarafından kürt sornuna getirilen çözüm, " kültürel özerklik" sınırların aşmamaktadır. Bu çözüm de, demin belirttiğimiz gibi resmi ideolojinin ilan ettiği hedefin gerçekleşmesi için en uygun yol olarak düşünülmekte ve önerilmektedir.

KÜRT SORUNU ABD'NİN DE İLGİ ALANINDA

ABD'nin de bu yönde telkinleri olduğu bilinmektedir. TC'nin sınırları ve denetimi altında kürtlerin ulusal varlığını tanıyan, kürt dili ve kültürü üzerindeki yasakların kaldırılmasını ve hatta federatif bir devlet yapısının oluşturulmasına karad uzanan ABD telkinleri zaman zaman basına yansımaktadır. ABD,kürt sorununa, Türk şövenizminin belirlediği bir pencereden değil, ABD'nin bölgedeki çıkarları açısından bakmaktadır. Bu nedenle ABD'nin önerdiği çözümün, TC'nin çözümünden farklı olması doğaldır. ABD'nin bölgesel çıkarları ve uzun vadeli hesapları, Türk şövenizminin dar sınırlarını aşmamaktadır. Son bir kaç on yılı kapsayan gelişmeler dikkate alındığında, ABD'nin kürt sorununun kesin çözümünden yana olmadığı, ama değişen durumlara göre kürt hareketini çıkarları doğrultusunda kullanmak istediğini ortaya koymuştur.

ABD'nin 1965'te Türkiye'ye bağımlı ve T. Kürdistanı'nı kapsayan bir federatif yapıyı önermesi, 1970-75 arasında Barzani hareketine destek vermesi, 1987'de Türkiye'nin Irak Kürdistanı'nı işgal ederek Kerkük'e girmesini teşvik etmesi, 1988'de Kürt sorunu hakkında raporlar hazırlayarak, bu soruna insan hakları boyutlarıyla yaklaşması, Ortadoğu'da değişen güç dengeleri içinde ABD'nin çıkarlarıyla örtüşen tutumunun örneklerini oluşturuyor.

ABD TC'nin mevcut Kürt politikasını, "bağımsız bir Kürdistan"ın yaratılmasına elverişli görüyor. Türkleşmek ya da ölmek dışında bir çözüm yolu bırakmayan mevcut TC politikası, Kürtler'e, ulusal varlıklarını koruyabilmek için bağımsızlaşmaktan başka bir yol bırakmıyor. ABD'nin etki alanında olmayan bağımsız bir Kürdistan, ABD'nin bölgedeki çıkarlarını tehlikeye düşürebilir. Bu nedenle hem Kürt hareketini denetim altında tutabilmek hem de gelişecek bir hareketi çıkarlarına bağlı kılabilmek açısından ABD Kürt hareketiyle yakından ilgilenmekte ve Türk hükümetine uzun vadeli ve akılcı çözümler önermektedir. ABD'nin önerdiği çözümler TC'nin uzun vadeli çıkarlarıyla da örtüşmekte olduğundan, önümüzdeki dönemde, TC'nin Kürt politikasının bütünüyle olmasa bile kısmen ABD öneririleri doğrultusunda esneyebileceği ihtimal dahilindedir. Devletin Kürt politikasında esnemesi, inkar edilen, yok sayılan bir ulusun ulusal varlığının kabulü anlamına gelecektir. 12 Eylül yönetimi tarafından Kürt dili ve kültürü üzerine konan sıkı yasakların yumuşatılması, "Kürtçe konuşmak yasak değil" türünden sözlerin yetkililer tarafından dile getirilmesi oluşan iç ve dış baskılar karşısında sürdürülen katı ve inkarcı tutumun esneyebileceğini gösteriyor. Bu esneme sınırının ise esas olarak, hızlı bir ulusal bilinçlenme sürecine giren ve her geçen gün daha bir güçle ulusal talepler ileri süren Kürt halkının mücadelesi tarafından zorlanmakta olduğunu belirtmek gerekiyor. Baskı ve katliam politikalarıyla sonuç alınamayacağını anlamaya başlayan egemen güçlerin akılcı kesimleri ve onların politik temsilcileri, Kürt halkının uluslaşma.sürecinin bağımsızlık talebi doğrultusunda gelişmesinin önünü tıkamak amacıyla Kürt halkını rahatlatıcı kısmi tavizler vermek zorunda olduklarını görüyorlar. Verilecek bu tavizler, Kürt dili ve kültürü üzerine konan yasakların yumuşatılmaysıyla kısmi kültürel hakların tanınması şeklinde olabilir. Kendi dilini rahatça konuşan, tüküsünü rahatça söyleyebilen bir halkın, "ayrılıkçı" bir harekete yönelmesinin bu şekilde önüne gecilebileceği düşünülmektedir.

KRİTİK DÖNEMEÇ

Bütün bu tartışmalar ve çözüm önerileri, Kürt sorununun hem devlet açısından hem de Kürt ulusal hareketi açısından kritik bir dönemece geldiğini gösteriyor.

Devletin, Kürt sorununu, mevcut "asker kafası" ile istediği doğrultuda çözümleyememesi halinde ya toplu katliama dönüşen ve sivil halkı gözetmeyen askeri harekatlar planlayarak tarihteki kürt katliamlarına bir yenisini daha ekleme denemesinde bulunacak, ya da uzun vadede sınırları ancak kısmi "kültürel özerklik" noktasına kadar esneyebilen çözümleri gündemine getirecektir. Yeni bir toplu katliam girişimi kısa vadede çözümleyici bir yöntem gibi görünse bile, böyle bir girişimin Türkiye'nin geleceğini riske sokacağını ve uzun vade açısından büyük sorunlara yol açabileceğini düşünen egemen güçlerin "akılcı kesimleri", kürt halkının kazanılmasını amaçlayan çok yönlü tedbirlerin alınmasını önermektedir. Bu "akılcı " çözüm şeklinde siyasal özerklik statüsünden, bağımsızlık talebine kadar uzanan ulusal nitelikli girişimler ve talepler yine askeri yön-